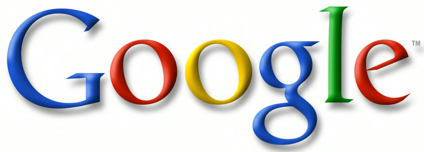
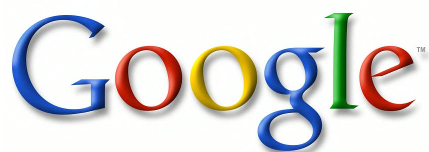
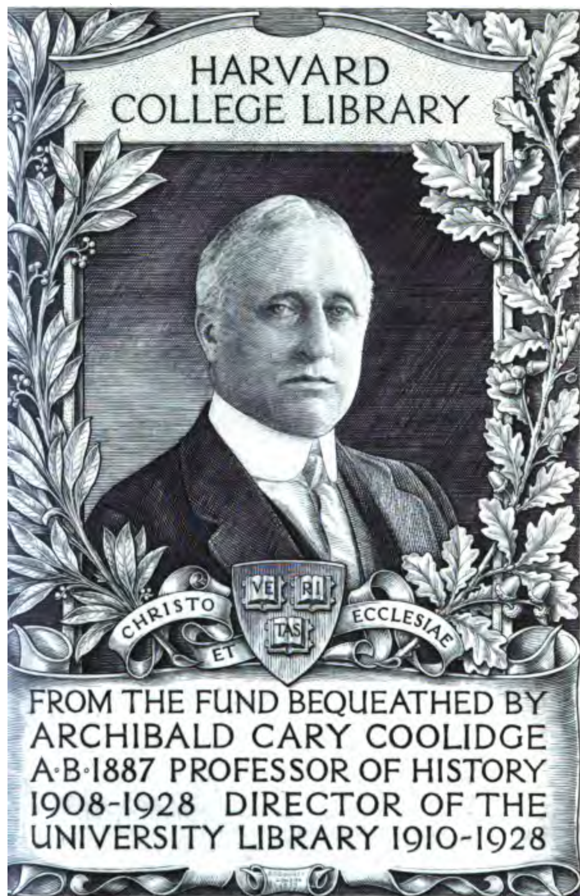





WIDENER
HN TCZB +


HARVARD
COLLEGE LIBRARY
CHRISTO
ET
ECCLESIAE
VE
RI
TAS
FROM THE FUND BEQUEATHED BY
ARCHIBALD CARY COOLIDGE
A·B·1887 PROFESSOR OF HISTORY
1908-1928 DIRECTOR OF THE
UNIVERSITY LIBRARY 1910-1928

EN PILGRIMSGANG

JOHAN BOJER

EN PILGRIMSGANG

FORTÆLLING



KJØBENHAVN
GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG (F. HEGEL & SØN)
GRÆBES BOGTRYKKERI
1902


HARVARD
UNIVERSITY
LIBRARY
APR 4 1966

I

I.

Den gamle fødselsstiftelse oppe i Akersgaden er en uanselig, toetages bygning midt inde i en træløs have. Den er dog et ærværdig hus, som mindst tæller sine halvandet hundrede aar; og ned gjennem tiderne har de tusener af kvinder med sorg eller glæde søgt hen under dette tag, saa om det gamle hus kunde fortælle sine erindringer, vilde nok det bli mangen en forunderlig saga.

En solvarm marsdag i 1878 stansede et ægtepar udenfor dette hus og trak i den rustne jernring til dørklokken. Porten aabnedes, de gik gjennem den tomme have og stod snart inde i gaardsrummet, hvis sne og søle nu dampede i solen og sammen med hospitalsluften udbredte en ubehagelig lugt.

Portneren tog imod de fremmede med en spade i haanden, og da de spurte efter pro-

fessoren, pegte han mod en dør i den gule fløibygning til venstre og sa: «Paa denne tid pleier han være hos økonomen der borte.»

Manden efterlod sin hustru i gaarden og skyndte sig op trappen til økonomens kontor. Men straks efter kom han tilbage med den besked, at professoren var gaaet over til vagthavende kandidat. Portneren støttede sig paa spaden og pegte paa et lidet rødt stenhus, som laa for sig selv ved den anden fløi: «Ja, dér er kandidaten,» sa han. Manden skyndte sig derhen. Men da han igjen kom derfra, var han helt ophidset: «Dette er jo noget sludder!» sa han — «professoren gaar jo netop runde paa sygesalene med studenterne!» — «Ja, da maa De vente paa hans kontor der oppe!» sa portneren og lettede sig fra spaden. Han pegte paa en trappe i den graa stenbygning til høire for porten. Manden udstødte et suk og begav sig derhen, mens fruen fremdeles foretrak at vente her ude i gaarden.

Denne gang blev han længe borte, og fruen begyndte utaalmodig at gaa frem og tilbage. Ventetiden faldt lang, fordi hun var opfyldt af spænding over udfaldet af dette besøg. Hun var over de firti og havde endelig maattet

opgi haabet om at faa noget barn, men nu var de blet enige om at adoptere et fremmed spædbarn her fra fødselsstiftelsen, hvor der jo var saa mange at vælge i mellem, og hvorved de samtidig kunde gjøre en god gjerning. I over et aar havde professoren havt i opdrag at ordne sagen, men det havde vist sig ikke at være saa let. For det første maatte det jo være et sundt, velskabt barn, for det andet maatte moren være sund og velskabt, for det tredje maatte vedkommende mor gaa med paa de betingelser, som fruen stillede. Først igaar havde professoren kaldt dem herind, da han trodde at ha fundet det rette.

Og nu laa den lille gut indenfor disse vinduer, og hvorledes saa den vel ud? I næste øieblik skulde hun se den, kanske faa ta den med straks. Men havde den vel nogen daarlig, aandelig arv, og vilde den nu ogsaa bli hende en virkelig søn? Meget kunde hænde med et saadant fremmed barn, som man med et skulde ta ind til sit hjerte.

Hun gik frem og tilbage i sølen og vendte sig og saa utaalmodig mod den dør, hvor manden var forsvundet. Luften herude blev værre, jo høiere solen steg. Tepper og madrasser

fra de syge blev bragt herud og banket mellem trærne i baggrunden. Og hele tiden denne tungsindige lugt af hospital, der siver ud af de store, tause bygninger og ligesom fortæller, at indenfor de mørke vinduer er der noget uhyggeligt, som sker.

Et skjærende skrig lyder ud fra en sal i anden etage og gjentages om og om igjen. Fruen gaar hen til portneren, der staar og hugger med spaden i en tilfrossen kloakrende, og spør: «Hvem er det, som skriger nu?» Portneren støtter sig paa spaden, myser mod solen og smiler over et saa enfoldigt spørgsmaal: «Hvem det er?» siger han. «Ja det er saamæn ikke godt at vide, for her skriger det nat og dag aaret rundt.»

Nu kaldte manden paa fruen; professoren ventede dem paa sit kontor.

Og gaardsrummet blir tomt nogle øieblikke. Portneren er forsvunden, spaden staar lænet op ad væggen, tagene drypper, stæren vipper paa tagrenden og synger med sit gule næb lige mod solen. Saa kommer en jormorelev, en ung pige med opsmøgede ærmer, løbende over gaarden, idet hun raaber: «Portner! Portner!» Om lidt stikker portnerens graa

hode ud af en dør, og idet han tygger paa noget, siger han ærgerlig: «Ja, aa er der paa færde?» Pigen stanser og dæmper uvilkaarlig stemmen: «Kandidaten ber Dem komme op paa nr. 10!» — «Javel, men kan jeg ikke faa en bid mad først? Hvad vil han?» — «Der er et lig, man skal bære ned.» «Javel, nu kommer jeg.» Og portneren trækker sig ind i døren igjen.

Endelig kommer den graahaarede professor ud paa en trappe, fulgt af det fremmede ægtepar, alle tre i gemytlig samtale. Professoren stanser paa trappen og siger: «Men siden De absolut vil se det nu straks, frue, saa faar vi gaa diplomatisk til værks. Ja, for I holder vel fremdeles paa, at moren ikke skal vide, hvem I er?»

Begge ægtefæller svarte: «Ja, det holder vi paa!» Og fruen tilføjede helt ivrig: «Skal jeg først ta det som mit eget, saa vil jeg føle mig tryg paa, at vi faar beholde det helt for os selv. Moren kunde jo ville komme og besøge det, og saa skal barnet gaa der og ha to mødre; hvem ved, om hun ikke har familie ogsaa, som vilde komme og blande sig op i

tingen og . . . nei tak, det vil vi ikke ha noget af.»

Professoren nikkede: «Ja, saa faar I spille en liden komedie nn da. Men pas paa, at De ikke falder ud af rollen, frue, naar De faar se den lille engel.»

Han førte dem over gaarden og op ad en ny trappe. Men pludselig la fruen sin haand paa hans arm: «Hør», sa hun lavt, «endnu har professoren ikke sagt os, hvem moren er?»

Professoren tog endnu et par trin i trappen, saa stansede han og dæmpede stemmen: «Hun har hidtil nægtet at opgi baade navn og hjemsted. Vi kalder hende nr. 47.»

«Men er det da saa sikkert, at hun er villig?»

Professoren saa ned med et selvtilfreds smil: «Jeg tror at ha faat en vis øvelse i at bedømme den slags mennesker,» sa han og nikkede som til sig selv. «Tar jeg ikke feil, saa er hun den ulykkeligste af dem alle. Ja, nu kan vi jo se.»

Han gik videre og førte de to andre indover en halvmørk gang, forbi en række døre med numre paa. Da han stansede og aab-

nede den ene, sa han unødig høit: «Ja, vi kan jo titte ind her ogsaa.»

Han lod de fremmede gaa foran sig og ind. En eiendommelig kvalm, sødlig lugt slog imøde. Værelset laa i et tungt halvmørke, fordi det vendte imod nord. Først ante man to rader af senge med hovedgjærdet vendt mod de to langvægge, saa skimtedes ogsaa to rækker af øine og ansigter, som vendte sig mod de indtrædende. Tre barn skreg samtidig, og mødrene tyssede. Nu saa man, at nogle sad opreist i sengen, enkelte gav sit barn bryst, men andre laa i en halvdøs, bleke og udslidte efter de nylig overstaaede lidelser. I den nærmeste seng laa en kvinde paaklædt ovenpaa sengklærne og reiste sig nu, da de fremmede kom.

Professoren stansede og henvendte til hende: «Naa, hvor har De Deres barn De da?»

Pigen, hvis brede, fyldige ansigt havde en gulagtig farve, svarte rolig: «Det døde jo for tre dage siden.»

«Ja, nu husker jeg, — det var Dem det ja.» Og professoren vilde gaa videre, men fruen henvendte til pigen i en interesseret tone:

«De synes vel, det var bare godt, at barnet fik dø?»

Pigen slog øinene ned: «Aaja, det var nok det bedste det.»

Professoren indskjød ganske ugenert: «De har jo havt tre før jo?»

Pigen saa paa fruen, som var det hende, der havde spurt, og svarte rolig: «Ja, det er tre.»

«Er De tjenestepige?» spurte fruen med et suk.

«Nei, jeg er bogbinderske».

De gik videre, mens pigen atter la sig ovenpaa sengen og stak haandfladerne under nakken.

Alles ansigter havde vendt sig mod de fremmede og betragtede dem med den eiendommelige blanding af misundelse og beundring, hvormed beboerne af en sygestue ser paa den besøgende. Disse to kom jo lige ude fra solskinnet og den friske luft og bragte noget baade af luften og lyset med; men i næste øieblik skulde de igjen gaa derud, og der kunde de være akurat saa længe de vilde.

Professoren var stanset ved en anden seng, og fruen tænkte: «Tro, om det er hende

der!» Men da hun kom derhen, saa hun til sin skuffelse et gammelt, graahaaret hode mellem puderne.

«Denne her har haft en slem fødsel», forklarte professoren i en forretningsmæssig tone. «Hun er fem og firti og fødte for første gang.»

Fruen, der saa, at vedkommende kvinde sov, hviskede: «Det er da ikke hende? Hun der er naturligvis gift?»

Professoren rystede paa hodet: «Det er en pige,» sa han og fik igen sit underlige smil. Men da han saa, at dette med en gammel, graahaaret pige, der fik et uægte barn, virkede pinlig paa fruen, tog han hende i armen og sa: «Kom herhen, skal De se noget, som er vel saa merkeligt.»

Han førte hende over til den anden rad af senge og stansede ved en i midten. En kvinde med et blegt, fordreiet ansigt laa mellem puderne og lo, lo ustanselig, mens hun trykkede det lille barn ind til sig. Da hun saa fik øie paa professoren, begyndte hun at tale en mængde uforstaaelige ord, og samtidig vældede en stor skumbølge frem af hendes mund. Men øinene,

de store, vasne øine, straalte af en forunderlig fryd.

«Hun er ikke blot abnorm!» hviskede professoren. «Men knærne er vokset op under brystet, og slig har hun været fra barn af. Men alligevel, — mor som De ser. Der hænder meget blandt os kristne, som de ikke aner de gode fruer, som sidder og strikker strømper for hedningerne.»

Fruen maatte støtte sig til sin mands arm, og med en mine som var hun ved at besvime, hviskede hun: «Det er vel aldrig hende der?» — Hun tænkte kun paa det ene.

Men professoren tog paany hendes arm og fik atter sit tilfredse smil. «Kom nu her hen,» sa han, «saa skal jeg ogsaa vise Dem noget smukt. Jeg ser, hun sover.»

Fruen forstod, det nu gjaldt rette vedkommende, og hendes hjerte begyndte at hamre af spænding.

Professoren førte hende til en seng ved vinduet. Skjønt gardinet var rullet ned, brød dog en lysbølge igjennem og gav hodepuden en rødlig farve. Og de fremmede saa her et ungt, kraftigt kvindehode, som sov. Det mørke, rige haar var løsnet og flød ud over

puden og forsvandt under skuldrene, mens hodet laa i en øm bøining ned mod det lille barn, der sov paa hendes skulder.

Det saa ud, som søvnen havde overrasket hende, idet hun gav barnet bryst. Linnedet stod endnu aabent og blottede en hvid, fyldig hals og et bryst, der svulmede af melk. Hun saa ud til at være fire—fem og tyve, og det regelmæssige ansigt vilde været smukt, hvis det ikke havde været saa gustent og træt.

Men det var barnet, fruen saa paa. I førstningen med en vis kritisk følelse som var det en vare, der skulde bli hendes. Den lille sov ogsaa. Det forholdsvis store hode med det tynde haar var paa en gang fint og kraftig Den lille, fede haand laa udstrakt mod morens bryst, og nu og da jattede den lille mund som om den i drømme endnu sugede. Kinderne var to smaa boller. Det var i sandhed en liden engel, rigtig en lækker klat at lægge ind til sin kind og kjæle for. Fruen begyndte uvilkaarligt at smile.

Dette barn skulde altsaa bli hendes, skjønt det nu saa ud til at sove saa trygt hos sin rette mor. De smaa klær, det var iført, var fattige og lappede, det var stiftelsens bekjendte

filler for fattigbarn, og de saa ikke engang helt rene ud. Den gode frue fik trang til straks at ta barnet med og vaske det rigtig godt og iføre det de smaa nydelige ting, som hun i det sidste havde siddet og sydd.

Men nu maatte hun ogsaa betragte moren, som laa der og sov den lykkelige søvn med et barn paa skuldren, og ikke havde anelse om, at der stod en anden kvinde her, som vilde ta barnet fra hende. Og for et øieblik slog en liden bølge af medlidenhed op i den gode frues hjerte. Vilde det ikke være synd at skille disse to ad?

Men straks efter styrkede hun sig paa sit gamle ræsonement. Denne pige maatte jo ligevel skille sig ved barnet, og for hende vilde det være en skamplet, saa længe hun levde. Lige som bogbinderskeh vilde hun efter den første lille sorg betragte det som en lykke, om det fik dø. Hvorfor ikke lige saa godt gi det bort for altid til hende, som vilde bli det en god mor, gi det og begrave det i sit hjerte som om det var dødt.

Pludselig aabnede den sovende øinene, og et par sekunder saa de to kvinder paa hin-

anden. Men i næste øieblik veg fruen uvilkaarlig et par skridt tilbage og gav sig til at stirre hen i en anden seng.

Professoren beholdt fatningen og sa i en munter tone: «Naa, De har sovet! Hvorledes har den lille kylling det?»

Uden at svare, rykkede pigen tepppet op til hagen og vendte sig bort. Barnet vaagnede og begyndte at sutre, og hun byssede for det med bøiet hode. Men en stærk rødme af skam var faret op i hendes ansigt.

Da den fremmede frue gik, stansede hun ved døren og kastede et langt blik tilbage mod sengen ved vinduet. For hende kjendtes det allerede, som skulde hun skilles fra sit eget barn.

Da de stod nede i gaardsrummet, sa hun til professoren: «Synes De, det er noget galt i dette her, at moren ikke faar vide, hvor barnet blir af?»

Professoren svarte: «Hun faar jo vælge ganske frit. For det første kan hun faa betænkningstid, og for det andet skal saavist jeg hverken lokke eller true. Nu kan vi jo se.»

Og de tre gik sammen ud af den gamle

port, idet fruen begyndte at tale om, at hun gjennem professoren ogsaa vilde gjøre noget for den ulykkelige pige.

II.

Der er mange maader at være træt paa. De lykkelige sovner saa blidelig af det, men man kan ogsaa være saa træt, at man føler det i søvne som en ond drøm og vaagner af det. Saaledes var det med nr. 47, den unge pige ved vinduet. Hun var paany sovnet ind et øieblik, men da hun vaagnede, følte hun sig trættere end nogensinde før.

Paa en saadan stor sal med mange spædbarn, var det ikke saa godt at faa ro. Skreg ikke hendes eget barn, saa skreg et af de andres, ofte brølte flere paa en gang. Og jo mere udvaaget hun blev, jo mindre støi taalte hun, og jo mere ophidset blev hun over at vækkes om og om igjen. Var det hendes eget barn, kunde hun bli fortvilet, men var det et af de andres, kunde hun pludselig bli rasende, saa hun maatte bide tænderne sammen. I de syv døgn, hun havde ligget her, havde hun neppe faat sove en halv time i

træk. Og nu begyndte baghodet at bli saa forunderlig tungt, øinene taalte ikke lys, og den haarde, ujevne madras føltes som en pinebænk, fordi ryggen ustanselig smertede. I det sidste kunde ogsaa den mindste, uventede sindsbevægelse faa hende til at briste i graad, skjønt hun stred og kjæmpede imod.

Nu hævede hun sig paa albuen, tittede under gardinet og saa, at solen ikke skinnede saa skjærende længer paa hustagene udenfor. Derfor rullede hun gardinet op og blev saa liggende og stirre sløvt ud mod den gyldne aftenhimmel, som rødmede over de fjerne skogaaser bag byen. Det var altid bedre at se paa end omgivelserne her inde, skjønt hun begyndte at ønske et andet viudu at se ud af, det vilde kanske gjort øiet godt. Her var altid de samme mure og piber og stygge baggaarde, de samme udbygninger paa tagene, hvoraf nogle lignede en kat paa lur. I gaar havde der været en sneflek paa taget over justitsbygningen, idag var den borte. Langt nede i byen reiste man et kirketaarn, og tidt blev hun svimmel ved den tanke, at en arbejder kunde falde ned. Endelig var det dette

store, brautende firmanavn i guldbogstaver, som tronede paa et jernstativ høit over et hus borte i byen. «L. B. Hansen, xylograf». Det stod der igaar, og det stod der idag, det plagede hende dette navn, og dog endte det altid med, at hun laa her og strævde med at stave det baglængs. Der hændte kanske et eller andet i de andre senge, men hvad brød hun sig om det. Hun vidste, hvordan det hele saa ud. Alles øine var vendt mod døren, fordi man ventede kvældsmad og havde et stille haab om, at denne gang skulde det være noget bedre end igaar.

Pludselig var der nogen, som tog hende i armen, og da hun vendte sig, stod en jormorelev ved sengen og stak en liden pung hen i hendes haand. Nr. 47 saa spændt paa pigen, og denne bøiede sig ned og hviskede: «Ti kroner! De vilde ikke gi mer!» Nr. 47 saa paa pungen som vilde hun ikke tro det, og hun hviskede: «Men det var da et gulduhr?» «De sa, det var saa gammelt.» — Nr. 47 la pungen hen i vinduet og sukkede: «Nuvel, tak for umaken!»

Da hun blev alene, laa hun en stund stille og stirrede frem; men om lidt stak hun

haanden under hodepuden, halte frem et sammenlagt lommetørklæde og gav sig til at tælle indholdet efter. Nei, her var blot otte kroner. Sammen med denne tier blev det atten. Men regningen her paa stiftelsen blev mindst paa fem og tyve. Og den mulighed, som i det siste havde pint hende nat og dag, stod atter truende nær, nemlig at stiftelsen kunde aftvinge hende navn og hjemsted for at søge sin betaling.

Hun hældte sølvpengene tilbage i pungen, la den under hodepuden og blev saa liggende med de bleke hænder nedover teppet og stirre op mod loftet. «Nuvel!» tænkte hun endelig, «din vinterkaabe er jo ganske pen, kanske faar du en tier for den ogsaa, og nu lakker det jo til vaaren. Kommer du bare vel og vakkert ud her fra, saa faar det siden gaa, som det vil.»

Denne tanke føltes helt beroligende, og atter sank øienlaagene i. Det var saa anstrængende at tænke, og alle tanker var desuden bare tunge og svidende, hun orkede ikke mer, nei, hun orkede ikke at tænke mer.

Men nu aabnedes døren, og to jormorelever viste sig med hver sit bret af kvælds-

mad. Det var den samme vandgrød og blaalige melk ikvæld ogsaa, og de mange forventningsfulde ansigter vendte sig uvilkaarlig bort.

Talerkener og melkekopper deltes om. Enkelte mødre var endnu saa svage, at de maatte gives med skéen, andre sad opreist i sengen og modtog sin portion med barselkvindens vanlige gode appetit.

Nr. 47 laa og saa fra den ene seng til den anden. For et aar siden, — hvem skulde da kunne sagt, at hun nu skulde ligge her paa laveste forpleining og jevnbyrdig med dette selskab, hvoraf de fleste kvinder var bragt herind fra rendestenen.

Den svindende sol sendte en siste rødlig lysning skraat ind af vinduet og dannede en spraglet lysflod paa den ene vægs tapet, mens den store sal ellers sank hen i skygge, og skikkelserne i sengene saavidt antes i mørket.

I en krog i baggrunden sad en attenaars pige og raabte allerede paa mer. «Aa gud!» sa hun lystig, «er der ingen, som vil sælge mig sin portion, jeg vil gi en krone.» Hun var klædt i stiftelsens grove, gulhvide linned, og ud over hendes skuldre fløď det skjønneste

rødblonde haar, der fik et stænk af solstraalerne, hver gang hun bøjede sig frem og rakte sin talerken ud.

Det ene bret var stanset ved en seng, hvor patienten nægtede at spise, fordi hun laa og hulkede. Det var en almindelig gadepige, hvis barn igaar var død af en medfødt sygdom, og til alles forundring var moren utrøstelig. «Spis nu Deres grød!» sa jormoreleven, «De skal nok se, alt blir godt igjen.» Men pigen i sengen trak teppet op over hodet og hulkede sterkere. «Lad bare mig faa talerkenen hendes!» sa pigen i krogen, «sandelig synes jeg da, man kunde faa æde sig lige saa mæt her som paa Mangelsgaarden.»

Talerkener og skéer raslede langs begge rader af senge, og den vanlige misnøje med maden begyndte at lyde. En bondepige, som var kommen ind og havde født igaar, men som allerede følte sig frisk idag, holdt sin melkekop frem til plejersken, idet hun rodede i den med skeen. «Kalder De dette her melk!» sa hun. «Det her kalder vi vasblæng paa landet!» Og hun skvættede en skefuld henover gulvet og satte koppen bort.

«Hvad er dette for opførsel?» sa jormor-eleven og satte hænderne i siden. «Skal jeg kanske klage til professoren?» «Ja,» sa bonde-pigen, «gaa endelig efter professoren, jeg vilde gjerne spørre ham, om kjørene paa disse kanter melker vand.» En mundrap arbeiderkone tog nu ogsaa i: «Aa,» sa hun, «vi kan ikke vente det bedre, vi, som ligger her, for vi er bare støv og lort, og det er ikke saa nøie, om barna vore kreperer. Men de fine fruer paa første forpleining, de ligger nok baade paa silke og dun, og fløden paa vor melk trænges nok til deres mad. Der er forskjel paa folk her i verden.»

Rundt i sengene lød der bifaldsytringer, og pigen i krogen, som fremdeles ikke havde faat mere grød, begyndte nu: «Ak ja, san! Det er med maden som med professoren. Os hundser han, men de fine fruer ligger han paa knæ for og kysser paa haanden og gir styrkende medicin baade udvendig og indvendig. Ho, ho, san!»

Bogbindersken med det gule ansigt tog nu ogsaa i: «Men neigu, om det er saa sikkert, at de fine damer faar sine unger paa nogen likere vis de end vi, nu svor jeg med.»

Denne udtalelse gjorde lykke, og flere skrattede. Og midt under denne haarde latter lød den dæmpede hulken fra gadepigen, som endnu laa med teppet over hodet.

Her var endnu en gift kone, en kraftig tyveaarig arbejderhustru, der syntes være den eneste, som var tilfreds. Paa hendes natbord laa der alskens lækre sager, som hendes mand hver dag bragte hid — æbler, appelsiner, chokoladeplader og hvedebrød. Hver gang, hun skulde spise af det, følte hun de mange øjne hvile paa sig, saa det formelig satte sig fast i halsen; men her var ogsaa for mange til, at hun kunde dele med dem.

Men nu blev alles opmærksomhed henvendt paa krøblingen, som man benyttede anledningen til at liste barnet fra, idet hun blev madet. Og ikke før la hun merke til det, før hun glemte maden, strakte armene ud og begyndte at sutre, og denne lille sindsbevægelse fik atter hendes mund til at skumme.

Bogbindersken begyndte nu at le af dette, og idet hun stillede sig op ved krøblingens seng, sa hun spydig: «Jasaa, du! tror du, man vil ta ungen fra dig, saa du skal slippe baade skammen og bryderiet. Hva? Aa,

vær rolig, du faar nok beholde den — vær bare rolig, — ha, ha, ha!»

Men det arme kræ i sengen merkede ikke, at man lo af hende, hun laa fremdeles med udstrakte arme og sutrede. Denne kvinde, som altid havde været gal, og som tidt bed sine egne læber tilblods, hun var pludselig blet en øm, varsom mor. Og man forstod, at i den dæmrende forstand, som moderfølelsen havde vækket, begyndte der at blande sig ængstende tanker paa fremtiden. Thi hvem vidste, om den lille ikke blev tat fra hende, naar fattigforstanderen kom og skulde sætte dem begge bort.

Endelig kom pleiersken og gav hende barnet tilbage, og atter knugede hun det ind til sig med ømme, varsomme arme og blev liggende og le — le ustanselig, som om brystet ellers maatte sprænges.

Nr. 47 ved vinduet havde tvunget ned halvparten af sin grød, resten sendte hun pigen i krogen. Og da talerkener og kopper var samlet sammen, og brettene baaret ud, smøg jormoreleverne ærmerne op og begyndte at stelle samtlige barn til kvælds. En tredje kom ind med en kurv nyvasket barnetøj,

som hun gav sig til at hænge op foran ovnen, da tøjet ikke var tørt. Ovnen var paa forhaand ophedet, klærne begyndte at dampe, og snart fyldtes rummet af en kvælende os af grønsæbè og vask; og luften blev ikke bedre, efter som de syv barn klædtes af, og de urene bleier kastedes i en houg foran den hede ovn. Flere laa og holdt sig for næsen, andre hostede, samtidig som barnene mellem elevernes forretningsmæssige hænder fyldte rummet med et forskrækkeligt leven.

Det var som denne forpestede luft hidsede alle op i et afmægtigt raseri, men først da barnene kom tilbage til sine mødre, begyndte det at søge udtryk. Den mundrappe arbeiderkone la sit barn foran sig paa teppet og udbrød: «Nei, nu har jeg gudhjælpe mig aldrig . . .! Er dette her rent! Kom hid De der!» Og hun pegte paa en af eleverne, som ogsaa kom. Og nu buldrede arbejderkonen løs om dette barnetøj, som skulde være rent, men som bare var stukket i vand, klint grønsæbe paa og saa tørret paa ovnen. Slig gik tøjet omkring fra syge barn og til friske barn, var det vel underlig, at saa mange døde af smitsom sygdom.

I de andre senge laa man ogsaa og lugtede paa barneklærne, og misnøien blev snart til skjældsord. Jormoreleverne saa først lidt paa hinanden, saa begyndte de at støve omkring og forsvare sig med, at det ikke var nogen af de to, som havde vasket denne gang, det var nogle af disse fine byfrøkner, som aldrig havde stukket fingrene i vand før. Men hvad vedkom det de andre — endog pleierskerne havde altsaa maattet indrømme, de havde ret, og nu brød det løs for alvor, nogle laa i sin seng og truede med hænderne mod loftet og skjældte og svor, og stadig fik luften dem til at hoste. Nr. 47 laa og holdt sig for ørene — det var forfærdeligt at høre paa.

Da det endelig stilnede, fik de mødre, som selv gav bryst, sine barn lagt til. Og mens de bøiede, bleke skikkelser sad og saa ned paa de sugende barn, begyndte atter bemerkningerne at lyde om de fine fruer paa første afdeling, som havde det anderledes. Hvis det er saa, at man indsuger sin første overbevisning med morsmelken, da maatte disse smaa bli anarkister.

De fleste barn fik imidlertid kunstig ærnæring, og for disse bares nu ind en gryde

af kogt, dampende melk, som sattes midt paa gulvet.

En elev kom nu hen til nr. 47 og spurte: «Skal Deres ha ikvæld?» «Ja,» sa nr. 47, med en træt bevægelse, «jeg tror ikke, jeg orker at gi den mere idag.» Saa tog den anden barnet, og snart sad alle tre elever rundt gryden og gav barnene melk med en ske, mens de smaa skreg og ofte fik melken i vrangstrube.

Da nr. 47 fik sit barn tilbage, tog hun eleven over haandleddet og udbrød forskrækket: «Er De rent gal! Ved De, hvad De har gjort?»

«Nei! Gjorde jeg noget galt i at gi barnet Deres mad kanske?»

«Først brugte De skéen til det barn, som har en styg sygdom, og saa brugte De den til mit, uden at vaske den først. Er De rent gal?»

Pigen lo: «Pyt, saa farligt er det nu ikke!» Og hun rev sig løs og gik.

Nr. 47 fik lommetørklædet frem og begyndte at tørre sit barn inde i munden. Men atter overvældedes hun af et graadanfald og maatte vende sig bort, saa ingen skulde merke det.

En stund efter laa hun igjen med det sovende barn paa skuldren og saa sløvt ud mod den gule aftenhimmel. Solen var borte, og mørket vældede op af byen og gjorde hustagene sorte.

Og i sin udslidte tilstand fyldtes hun af angst ved tanken paa, at hun atter skulde gaa en ny nat i møde.

Luften her inde blev mer og mer uudholdelig, halsen blev saa forunderlig tør, men da hun skulde drikke af sin mugge, var vandet ganske varmt og smagte af sæbe, saa hun fik trang til at kaste op. Eleverne samlede nu skiddentøiet sammen og gik uden at lufte til natten, enten det nu var forglemmelse eller ligegyldighed. Ovnen glødede fremdeles ganske uudholdelig, saa man laa i sengene og svedte.

Og nu, da ingen af betjeningen var tilstede, begyndte den vanlige passiar mellem sengene. Bogbindersken fortalte oplevelser fra sine tidligere ophold her paa stiftelsen. En gang havde en elev undladt at stelle ordentlig med en kone, der netop havde født, konen forblødte, og man fandt hende død i sengen. En gang fødte to kvinder samtidig,

og i farten blev begge barn lagt hen i den samme seng, men da man skulde ta dem, vidste man ikke at skjelne mellem dem, saa de to mødre fik et barn ganske paa slump. Tre aar senere blev de saa enige om at bytte. En ung kandidat gik lige fra en obduktion og hen at undersøge en kvinde — kvinden blev smittet og døde. — Og medens bogbindersken fortalte den ene historie værre end den anden, blev det mørkere og mørkere i denne uhyggelige sal, og nr. 47 trak teppet over hodet for ikke at høre mer.

III.

«Sov, sov! Det kan jo ikke nytte at tænke mer paa dette her nu. — Sov, sov!»

Nr. 47 pressede øinene sammen, men vendte sig ustanselig hid og did. Det er blet over midnat. Det pusler lidt i en seng her og der, en enkelt snorker, et barn vaagner og sutrer, gaden udenfor er stille, og alt tilsammen fremhæver, at det er nat.

Men naar man er for træt til at sove, faar netop tankerne magt, altid de mørkeste tanker, de samme som igaar nat og nætterne

før den, og forunderlige syner glider forbi i mørket.

Nu ligger man i rendestenen. Men der er et lidet solbeskinnet land et steds ude i rummet, og der gik man engang omkring og var anderledes end nu. Nye, smaa gyldne lande dukker frem og glider forbi. Hver erindring faar sit særskilte landskab, og over alt er man selv midtpunktet som i en stor, broget ramme.

Først er det den lille ø ude i skjærgaarden, og det lille fyrvogterhus, hvor hun vokste op. Saa er hun midt i en rig østlandsnatur, og der hændte saa meget. Saa dukker en mørk kvist frem i hovedstaden, og her sad hun i maaneder lænket som i et fængsel. Godt, men nu begynder ansigter at glide forbi, — mænd, kvinder, venner — og nogle, som endnu fylder hende med had.

Pludselig rejser hun sig over ende, faar fat paa naboerskens uhr og holder det hen under natlampen. Ak, kl. er endnu blot 2. Vilde da denne nat aldrig ta nogen ende?

Hun lægger sig igjen, trækker teppet over hodet, kniber øinene i: «Sov, sov!»

Men om lidt vandrer hun atter omkring der

ude paa den lille ø. Nu sad de gamle forældre i det lille fyrvogterhus og ante intet.

Hun kaster sig over paa siden og stønner. Men lidt efter er hun pige paa fjorten aar og hopper omkring paa øen sammen med fiskernes barn. Havet larmede rundt omkring. Mod vest rulled det ud i selve himlen. Mod øst saas fastlandet som en sort streg mellem himmel og hav. Rundt i kløfterne hækkede alskens sjøfugl, og de var hendes gode venner. Ofte kunde hun gaa hen til en edermadam og klappe den paa ryggen, uden at fuglen fløi op. — Og hun følger moren til den lille kirke, hvortil veien snoede sig over smaa torvmyrer og berg, og paa hele øen fandtes ikke et træ, uden en liden forkrøblet birk i deres have.

Sammen med sine to brødre læste hun med faren. Han havde ogsaa et stort bibliothek, og hun lærte snart at læse bøger paa fremmede sprog. Men forældrene var saa forskjellige, moren mørk religiøs, faren sad oppe udover natten med en flaske. Han havde ved et uheld faat sin afsked som sjøofficer — og kunde ikke glemme det.

Saa kommer ulykken med sønnerne. Den

ældste kom i fængsel for en falsk veksel, den anden rømte fra sin gode plads i hovedstaden og bort med en cirkusdame. Moren tog det som et kors fra himlen, faren fik hvidt haar. Saa var hun alene igjen, og hun gik mellem far og mor som mellem to syge, der ventede alt af hende. Selv følte hun det ogsaa som det naturligste i verden, at hun skulde gi forældrene igjen af lykke, hvad sønnerne havde bragt af sorg.

Der kom bare det i veien, at da hun var toogtyve aar, gik hun her endnu mellem de to gamle og var lige planløs som før. Aldrig kom her fremmede paa besøg, ikke var der raad til at komme lidt ud, og derfor begyndte ensomheden herude mer og mer at føles som et livsvarigt fængsel.

Da hænder det, at den rige tante, som sad paa den store eiendom ved Mjøsen, inviterte hende derop for en sommer. Faren bed i sin pibespids og mumlede: «Se- se, man vil kjendes ved os endnu!» Men her var en anledning til at slippe lidt ud af buret, og tilslut gav faren efter. Dette var ifjor vaar. Ja, tænk, det er bare et aar siden.

— Men nu farer hun atter over ende i

sengen og tar sig om hodet: «Herre gud, hvorfor kan jeg ikke faa sove?»

Lidt efter ligger hun paany med halvaabne øine. Og hun kommer til den store gaard, fyldt af et par dages indtryk fra hovedstaden. Husene laa paa en bakke og speilede sig i den store indsjø, bekranset af rige bygder og granskoge. Det var i juni, haven stod fuld af blomstrende æbletrær, engene bølgede under sommervinden. Den friske havluft, hun var vant til, ombyttedes nu med tør duft af græs og løv og alskens blomster. I sit lille værelse kunde hun ligge i timer ud af vinduet og bade sig i den varme natteluft. En gul maane stod over sjøen, men fik ikke skinne, da natten var for lys.

Hvorledes kunde det nu gaa til, at hun allerede fra begyndelsen af følte en vis uvilje baade mod tanten og mod de to kusiner? Var det, fordi hun var ræd, de skulde se ned paa hende for hendes fars og brødres skyld? Thi tanken paa disse føltes altid som en hudløs plet, hun var ræd, at nogen skulde berøre.

Den dag kom, da hun fik vished for, at man saa medlidende paa hende. Stik i stik fik hun paa det hudløse sted, af øiekast, af

hentydninger, af tonefald i en stemme, kanske gjaldt det ogsaa hendes klær og hendes manerer.

Hun svælgede harmen. Thi hun vilde ikke reise hjem endnu. Og fordi harmen maatte skjules, blev den snart til had. Dryp i dryp samled det sig i hendes sind. Men det maatte ogsaa skjules. Saaledes lærte hun at hykle. Da hun ikke vilde saare forældrene, skrev hun kun glade breve hjem. Saaledes lærte hun at lyve.

Mange selskaber holdtes i dette hus, og hun merkede snart, at man fandt hende smuk, smukkere end de to jevnaldrende kusiner.

En rig gaardbruger friede, en dyrlæge ligesaa. Begge fik nei. Hun begyndte at drømme om at naa høit, ikke blot for at gjøre forældrene lykkelig, men hun vilde høiere end kusinerne og engang ta hevn.

Da kom han — en slægtning af tantens afdøde mand.

Han var netop færdig som medicinsk kandidat og rig, meget rig, sa man. Da hun syntes at merke, at han interesserte sig paafaldende for en af kusinerne, begyndte hun

at finde ham smuk. «Jeg vil ta ham fra hende,» tænkte hun, men det maatte gjøres fint.

Der fulgte liv med ham. Ture til fjelds, baal i skogen, klang af glas, latter og varme øine. For en sommer! Indtil nu havde hun bedt sin aftenbøn. Nu glemte hun det.

Men han havde nok merket, at hun var af en simplere race. For han vilde neppe ha gaat ind til en af de andre, — hin nat, da de to var alene hjemme.

Dagen efter havde hun en følelse af, at de var mer end forlovet. De var paa en maade viede sammen. Nu saa hun paa kusinerne uden had. Nu vilde hun ikke hevne, bare triumfere.

Men de to mødtes i skogen, og der gik uger i fryd. Hun var varm og glad og lyksalig. Og tænkte hun paa forældrene nu, kom der lyse, kjære drømme om, hvor godt de gamle skulde faa det, naar hun tog dem til sig.

Saa reiser han pludselig. Hun fik ikke talt med ham ved afreisen og følte sig urolig. Hun blev gaaende og vente brev, — saa skrev hun. Men der kom intet svar.

Da hører hun ved bordet en dag, at dr. Folden havde været forlovet med en hovedstadsdame allerede længe og nu skulde giftes med det første. Aa, den dag — den dag!

— Hun farer atter op i sengen, stryger sig over panden og hvisker: «Aa, jeg blir gal, hvis jeg ikke faar sove nu!»

Naboersken ligger ogsaa vaagen, det er den graahaarede pige, og hun hvisker tilbage: «Tror De, De er alene om det?»

Hun svarte ikke.

Og mens hun sad her med hænderne om hodet, saa hun sig atter hin nat, da hun drev om ude paa jorderne. Høstmørket var begyndt, og det fugtige græs gjorde hende vaad. Hun havde faat en forfærdelig anelse, og sæt om det var sandt, — sæt om det var sandt!

Da morgenen gryede, slæbte hun sig hjemover. Og om dagen var hun atter nede i stuerne og udførte sit arbeide, mens hun nynnede og spøgte og lo. De skulde ikke merke noget, — nei, den triumf skulde de ikke faa.

Endelig gik det op for hende, at det forfærdelige var sandt. Hun var med barn. —

Men nede i stuerne gik hun fremdeles og nynnede viser. Ikke et fnug af mistanke maatte nogen faa. Nøden lærte hende at le istedetfor at græde, og den gjorde hende opfindsom og koldblodig. Der maatte findes en udvei, og gaves der ingen, fik hun skabe en.

Men hvor skulde hun nu hen? Hjem? Ja, ikke sandt? Forældrene skulde kanske faa dette slag ogsaa.

— Hun sad en dag og skrev et straalende brev hjem og bad om penge til at gaa paa husholdningskolen i Kristiania. Pengene kom, skjønt faren knurrede. Og for at tanten eller kusinerne ikke skulde søge hende i byen, gjorde hun sig aabenbart til uvens med dem, før hun reiste, saa de skiltes i fiendskab.

Som et saaret dyr gjemte hun sig bort i den store by. Paa husholdningsskolen gik hun en maaneds tid, saa turde hun ikke længer, hun maatte ikke vække mistanke. Saa leiede hun sig ind hos en sypige paa en kvist oppe ved Sagene og sad dagen lang og sydde grovsøm, enda det neppe blev til kost og logi; hendes lille sum svandt ind. Ud i byen turde hun ikke gaa, hun kunde

jo møde en kjending fra Oplandene. Men hjem til sine forældre skrev hun glade, fornøiede breve, og den ene usandhed drog altid en ny efter. Det blev en lang vinter.

Saa kom den kvæld, da hun sneg sig langs husvæggene og hen til fødselsstiftelsen. Og mens de første véer gjennemrystede hende, sad hun paa kontoret og forhandlede med reservelægen. Han vilde ha oplysninger og føre ind i en protokol, men hun negtede haardnakket at opgi baade navn og stilling.

Saa blev hun tvunget i bad, og endelig blev hun anbragt i en haard, ildelugtende seng paa fødselssalen. Du gode gud, aldrig i sit liv havde hun trodd, at et menneske i den grad kan bli alene og ulykkelig.

Og nu begyndte det værste af alt. To studenter kom og begyndte at undersøge hende. Først trodde hun, hun maatte dø af skam, siden blev hun rasende og udbrød: «Er det ikke nok, at en af Dere gjør det der?» Den ene student svarte næsten spydig: «De maa undskylde, frøken, men vi studenter er her paa stiftelsen for at lære vort fag. Det ser forresten ud til, at De har havt for liden motion i det sidste.»

Hun tænkte: «Du skal se, man tar dig for en gadepige.»

I femten timer laa hun i fødselsveer. Og hver gang, smerterne gjennemrystede hende, orkede hun ikke andet end skrige: «Mor, mor!»

Mellem hvert anfald laa hun og stirrede op i det malte loft, hvor gasflammerne lyste og udbredte en ubehagelig lugt.

Ud paa kvælden kom to jormorelever ind og skulde holde vagt for natten. De skulde ogsaa undersøge hende for at lære. De kaldte senere et par andre piger ind, som ogsaa skulde undersøge og lære. Der kom endnu fler, baade studenter og kvindelige elever. Hun var ikke længer et menneske, hun var en ganske almindelig gjenstand, som man behandlede uden anden tanke end at drage nytte af den, selv om det pinte hendes inderste marv. Og her laa hun og kunde ikke protestere. Det var forfærdeligt.

Ud paa natten blev en ny barselkvinde bragt herind. En time senere endnu en. Saa laa tre kvinder her og skreg, bare med et skjærmbret imellem sig. De andres skrig rystede hende gjennem marv og ben.

Ud paa natten blev reservelægen hentet, han skulde ogsaa undersøge, mens han havde de vagthavende elever samlet om sig og docerte for dem om dette specielle tilfælde. Siden kom han med et instrument og sa smilende til hende: «Nu tænker jeg, det er bedst, vi skiller Dem med dette her!» — Og saa begyndte det. Jormoreleverne stod med hænderne i siden og saa nysgjerrig paa. Men om lidt mistede hun bevidstheden.

Da hun vaagnede, var hun forundret over at leve. Endnu laa de to andre og skreg. Men saa hørtes et lidet barneskrig — og i samme øieblik syntes hun, at engle begyndte at bære hende under musik.

«Lad mig se det!» udbrød hun. «Er det velskabt? Aa, lad mig se det!»

«Gratulerer med en søn, frøken!» sa den student, som var ifærd med at stelle hende. Og da det lille væsen laa vasket og paaklædt paa hendes arm, brast hun ud i en lykkelig graad.

Men da hun laa her inde i denne sal, vaagnede hun straks til den sørgelige virkelighed. — Først havde hun ikke hjerte til andet end at vælge at die barnet selv. Hun

orkede vistnok ikke at spise synderlig i disse omgivelser, men sundt som hendes legeme var, sørgede dog naturen for, at der blev melk nok til barnet, og dette gik saa ud over hendes egne kræfter. Hver gang, den lille havde suget, syntes hun, ryggen maatte falde sammen, som om barnet havde suget af hendes rygmarv. Saa maatte hun begynde at vænne af.

Og siden. . . . De lange, søvnløse nætter. Tanker paa fremtiden, og de mørke erindringer. Det begravede lidt efter lidt al glæde over at være mor. Sengen blev en pinebænk, som hun dog gruede sig for at skulle forlade. Thi hvor skulde hun hen?

— Atter lægger hun sig ned i puderne: «Aa, jeg orker ikke en slig nat til. Jeg blir gal!»

En gul stribe af dagen begyndte at vaagne over byen.

IV.

«Naa, høistærede, har De sovet godt?» Det var professoren, som om formiddagen gik runde, fulgt af reservelæge, kandidat, overjormor, studenter og elever.

«Ja tak, nok saa bra!» sa nr. 47 og prøvde at smile. Professoren var usedvanlig elskværdig idag.

Han saa en smule skeptisk ud og tog hende om haandleddet, idet han saa paa sit uhr. «Tja,» sa han om lidt, «dette er lidt skralt.» Og henvendt til overjormoren: «Hør, nu har vi jo et ledigt værelse her i nærheden med bare én seng. Kunde vi ikke bringe hende der ind nu i formiddag?»

Overjormoren saa lidt forbauset ud, men nikkede.

Og professoren smilte til nr. 47, sa venlig godmorgen og gik videre med runden.

Der blev stor opstandelse paa salen, da man en times tid senere kom og gjorde hende færdig til at flyttes. Og idet hun støttedes ud af døren og sa farvel til de andre i sengene, følte hun deres øine lyse baade af nysgjerrighed og misundelse. Hvorfor skulde vel hun pludselig faa det bedre?

Men hun blev bragt ind i et lyst værelse, der vendte mod syd. Her var saa rent, og luften saa behagelig frisk, sengen havde rene lagener og smukke røde tepper. Da hun laa i den, fyldtes hun af velvære. Barnet fik en

vugge, lidt efter blev der bragt hende selv en kop chokolade. Hvad i al verden betød dette? Var det ikke en misforstaaelse?

Ved middagstiden banked det paa døren, og professoren traadte ind alene. Der fulgte ham en luftning af godt humør, hun følte sig saa taknemmelig for, hvad han havde gjort for hende, og smilte ham uvilkaarlig imøde.

Han satte sig ved hendes seng, la hænderne overkors, saa frem mod vinduet og begyndte: «Jeg kommer for at tale med Dem om noget, som De ikke behøver at svare paa nu idag. Hvad tror De vel, det er?» Han smilte og nikkede som til sig selv. Saa fortsatte han: «Nu er det saa, at jeg ikke ved, hvem De er. Men jeg er gammel praktikus og tror at ha en vis tæft. Vel. De er maaske gift, De er sandsynligvis af bedre folk, — kanske er De ikke gift, det ønsker jeg ikke engang at vide. Men hvad siger De, om Deres lille søn kunde bli kronprins i et eller andet lidet kongerige? Hva? Jeg mener, om en rigtig snil, velstaaende og barnløs familie bad om at faa Deres barn som sit eget. Vilde De ha synderlig imod det?»

Og han smilte og nikkede atter til sig selv, hvorpaa han fæstede sine øine paa hende. Den anden var vant til at bære maske ligeoverfor professoren og aldrig vise nogen sindsbevægelse. Nu kunde hun dog ikke andet end at bli rød. Hun trodde, han spøgte.

Professoren vedblev: «Og nu De selv? De kunde nok ogsaa ha godt af at komme f. eks. paa landet og faa roser i kinderne igjen. Og hvis nu situationen var den, at De kunde ha brug for nogen slanter til at komme ivei med et eller andet — det kunde jo tænkes, hva? — nuvel, saa blev der nok en udvei til det ogsaa. Den familie, jeg taler om, er rig, og jeg garanterer Dem, at den lille vil bli kronprins. Nuvel?» — Og han flyttede sig paa stolen med armene overkors og saa spørgende paa hende.

Nei, det kunde ikke være spøg. Hendes øine fyldtes pludselig af taarer. Det var saa længe, siden hun havde hørt et deltagende ord, og nu kom det hele saa uventet og braat. Var det en eller anden sendelse fra himlen? Hun begyndte at tude.

Professoren strøg hende over haaret. «Sesaa, sesaa — De skal nok se, det hele blir

bra igjen. — Men tænk nu paa dette her til imorgen.»

Og han reiste sig og gik.

Først naar lyset tændes, forstaar man, hvor mørkt det i forveien var, og først naar man faar en haandsrækning, ser man tilfulde sin elendighed. Hun, som igaar laa og tumlede med de mørkeste tanker og ikke vidste, hvordan hun skulde klare regningen her for at slippe ud paa gaden — hun . . . nei, dette var en drøm. Og hun gned sig uvilkaarlig i øinene: «Hvad ligger du og tuder for,» tænkte hun, «begriber du ikke, at du drømte — det maa være kommen vidt med dig nu!»

Men i saa fald varte drømmen fremdeles. Thi en pleierske kom om lidt ind og spurte, hvad hun ønskede til middag, rødvin eller en halv øl. Nu var hun nok kommen paa første afdeling, som de derinde talte saa meget om.

Og da middagen kom med den rene dug, serviet og de gode retter, da fik hun pludselig lyst til at spise og skynde sig at bli frisk og ung igjen. Solen skinnede saa venlig herind, og en nervøs ophidset følelse af lykke fik hende til at le og tude paa en gang. Naar man har levet længe i en bælmørk kjælder,

skal der blot en eneste solstraale til, før man blændes.

Udover eftermiddagen laa hun og prøvde at overveie professorens forslag. Men hvad var her vel at overveie? Hun laa nede i rendestenen, og her kom en mand og vilde hjælpe hende op. Der havde været øieblikke, da hun havde ligget og fablet om at bringe barnet ud af verden, naar hun kom ud. Men her kom man og sa: «Vi vil gjøre det til en kronprins, og selv har du stelt dig galt, men vi vil hjælpe dig paa fode igjen.» Det skulde hun kanske si nei til.

Da professoren kom den næste dag, havde hun kun en eneste betænkelighed. Vedkommende familie maatte ikke spørre om, hvem hun var.

Professoren sad allerede med korslagte arme, men nu strøg han sig over det graa kindskjæg og den fyldige hage og smilte til sig selv; «Det passer jo godt,» sa han, «for barnets nye forældre vil heller ikke, at De skal spørre om, hvem de er.» Og han lo, som om dette var en ubetydelighed.

Der for et lidet stik gjennem hendes hjerte, og hun anstrængte sig for at se ind i dette.

Men nu havde hun vænnet sig saa til den tanke, at dette kun var lykke, baade for hende og barnet, at hun formelig veg unda for at opdage noget andet. Hun vilde op, hun vilde reddes, — og hun gik med paa alt.

Professoren reiste sig og trykkede hendes haand. «Vel, jeg tænker, den lille prins vil bli hentet allerede imorgen. Samtidig vil der bli stillet en pengesum til disposition for Dem, som De kan anvende uden at aflægge regnskab.» Og han lo, hun maatte le med. Saa talte han lidt om den videre afvænning, undersøgte hendes bryster, som han fandt tilfredsstillende, og gik.

Hun blev liggende med foldede hænder og smile. Det surrede i hendes hode af smaa gyldne, lysende ord: «Penge, frihed, redning.» — Der var altsaa en Gud alligevel!

Og i sin lykke syntes hun nu at ha raad til at glæde sig lidt over barnet de faa timer, som var igjen. Hun tog det op i sengen og lod det sove paa sin skulder, og ud over den lange, lyse eftermiddag laa hun og smilte og saa ned i det lille ansigt. Det lignede igrunden hendes far. Da pleiersken kom og skulde stelle det til kvælds, maatte hun faa

det lidt hen i sengen til sig, mens det var ganske nøgent. Det blev en hel fryd. Den nedtrykte moderfølelse vaagnede og blussede atter op i hendes hjerte. Taare paa taare faldt. Det var nok, fordi den lille nu skulde bli et lykkebarn og faa det godt i verden.

Saa slog timen den næste dag, da man kom og hentede det. Stiftelsens klær kom af, og nye broderte smaasager kom paa. Saa fik moren det hen til sig for at si det farvel, og hun holdt det i sine arme, forvandlet som det var fra et fattigbarn i filler til et rigmandsbarn, som ikke var hendes længer. Hun kastede et blik paa de smaa skjorter — de var haandsyede, den ny mor havde nok syet dem — og herefter skulde denne fremmede kvinde sy alt.

Hun kyssede barnet og prøvde at le. «Saa faar du leve vel da glutten!» sa hun. «Og saa faar du bli snil mod de ny forældrene. Kanske vi ikke ser hinanden mer vi to. Vil du ikke smile en eneste gang, du lille trold! Farvel da!»

Da man bar det bort, laa hun længe og stirrede paa døren, som havde lukket sig. Saa

trak hun teppet over hodet og begyndte at hulke.

Professoren kom nu ind som havde han forudset det hele. Han tog frem en bunke sedler, la dem skjælmsk under hendes pude, og satte sig saa hos hende med et opmuntrende smil. «Gratulerer!» sa han og strøg hende atter over panden. «De er en lykkefugl er De, og barnet især.» Og saa begyndte han at tale om, hvorledes de fleste barn, som fødes her, gaar en ganske anderledes daarlig skjæbne i møde.

Siden spurte han, om hun vilde overlade til de nye forældre at bestemme, hvad barnet skulde hede. Som regel blev de smaa døbt her paa stiftelsen, men denne familie vilde absolut ha barnedaab i sit hjem, og saa fik de faa det. Nuvel? — Hun svarte som han ønskede, nemlig, at hun overlod det hele til de nye forældre, og professoren nikkede og strøg sig tilfreds om hagen.

Saa spurte han: «Og De selv nu da? Hvad agter De at ta Dem til, naar De drager her fra?»

«Det ved jeg ikke.» Hun tørrede sine øine.

Han nikkede atter til sig selv: «Forstaar! De vil ikke straks begynde at gaa omkring paa gaden. De trænger et aars tid for at glemme.»

Hun smilte tillidsfuldt. Alting ante denne mand.

«Hvis man nu kunde skaffe Dem en god og behagelig plads, f. eks. som husbestyrerinde hos en rig norsk enkemand i en skogbygd inde i Sverige. Kunde De ta paa Dem en saadan stilling?»

Hun tænkte: «Hjem kan du ikke reise paa længe. Men kanske dette kunde gaa an?» Og hun takkede professoren, hun følte, at alt, hvad denne kloge mand forslog, var udmærket.

Saa gik han igjen, efter nok engang at have strøget hende over haaret som en god far.

— I skumringen et par dage efter steg den tynde blege kvinde ind i en vogn, der holdt udenfor stiftelsen. Da vognen satte sig i bevægelse, saa hun tilbage paa porten og de lave bygninger inde i den tomme have. Hun syntes hendes ophold derinde havde varet i aar. Endnu laa unge kvinder der, nu skulde de snart ha grød til kvæld! — Krøblingen, den

graahaarede pige! Aa kunde hun nogen sinde glemme dette.

Gaderne larmede, vognen rullede op over vejen. Hun havde noget tøi oppe hos sypigen i Sagene og vilde kanske bli der i nat.

Sent paa kvælden sad hun paa sin kvist og skrev hjem et nyt, straalende brev: «Kjære mor, nu er jeg færdig paa husholdningsskolen, og nu skal du høre: Bestyrerinden havde i opdrag at skaffe den bedste elev en udmerket plads hos en rig, barnløs enkemand inde i Sverige, og saa valgte hun mig. Jeg vilde jo gjerne tjene lidt penge, og desuden var det jo en ære. Bli ikke sint. Men jeg slog til. Om et aar kommer jeg hjem og skal da være saa snil mod Dere begge. Indlagt en liden sedel til dig, mor, jeg har faat lidt forskud paa lønnen.»

Og hun skrev videre i den stil.

Men da brevet var lukket, blev hun siddende og stirre frem. Skulde disse usandheder aldrig faa en ende! Hver løgn skar hende i hjertet, og dog var det nødvendigt. Sine forældre kunde hun ikke dræbe.

Hun gik ned, la brevet i kassen, og kjøbte med hjem ferske hvedeboller og et spand melk.

Hun vilde spise aften paa sengen. Du gode Gud, hvor det skulde smage at ligge i en seng, hvor det ikke lugtede af sygehus og barselkvinde.

Men da hun laa i sin gamle seng med omhæng af smudsigt bomuldstøi, glemte hun at spise, og øinene sank i. Hun dalede ned i et stort, tomt intet, hvor det var saa deiligt at være. Den næste formiddag vaagnede hun, reiste sig paa albuen og spiste et par boller, — saa sank hun atter ned og sovnede. Om kvælden tænkte hun at staa op, brysterne var saa spændte, og det prikkede og stak i dem. Men det blev til, at hun spiste lidt til melken, — og før hun selv vidste af det, sank hun atter ned i puderne og var borte. Endelig, endelig kunde hun faa sove i ro.

V.

En dag i april sad hun ved et af kupévinduerne, mens hurtigtoget susede nedover Smaalenene. Gaarde og brune, sneflekkede jorder strømmede forbi, og nu og da gik det gjennem sletter af lav furuskog, der tabte sig ude i regnhimlen som i et graaligt mørke.

De sidste dage var gaat med til at skaffe

sig lidt udstyr, de fem hundrede kroner, hun havde modtat, kom sandelig godt med. Nu kunde hun presentere sig paa anstændig vis. Og hun begyndte at føle sig frisk og udhvilet igjen, professorens anordninger af maltekstrakt, bokøl og nysilet melk havde paa kort tid fyldt hende baade med humør og kræfter.

Og endelig fjernede hun sig fra denne by, hvor hun stadig havde levet i angst for at bli opdaget, og hvor hun havde gjennemgaat saa meget. I det sidste havde de mørke erindringer fra stiftelsen fulgt hende som en uhyggelig drøm, hun ikke orkede at vaagne af. Hun kunde fare op om natten og indbilde sig, at hun fremdeles laa paa den store sal, og hun kunde bli sved af angst, naar hun ikke straks merkede, at det bare var en drøm. — Men nu, nu førte toget hende bort fra hele hendes ulykke, fra alle onde erindringer, — og da endelig det svenske sprog lød i hendes øren, pustede hun ud som lykkelig befriet. Nu kjendte ingen hendes historie, nu kunde hun rolig se alle i øinene, nu skulde et nyt liv begyndes i et nyt land.

Mens toget iler ind over de svenske sletter, sad hun med lukkede øine og lænene sig tilbage mod puderne i vognen.

Og følelsen af at være underveis fra det mørke mod det lysere fyldte hende stadig med en fornemmelse af lykke. Der kunde nok være ængstende tanker i nærheden, men de fik ingen magt. Hun havde i en hel maaned ikke hørt fra forældrene, men det kunde jo være et tilfælde. Nu vilde hun være glad. Som ved et mirakel var hun reddet fra at gaa tilgrunde, hvorfor skulde hun ikke være lykkelig! Der inde i Sverige vilde alle agte hende, hun vilde faa det godt, hver kvæld skulde hun sidde og skrive til forældrene, bare sandhed, bare kjærlige ord, og det var jo næsten det samme som at være sammen med dem. Det vilde bli deiligt.

Hun gav sig til at se ud i landskabet, hvor solen begyndte at lyse op over vaade marker og trær. Og som aldtid i det sidste bragte hver lys stemning hende til at tænke paa barnet. Hun burde kanske alligevel bestemt, hvad det skulde hede. Karl, Herman, Olaf, eller . . . og hun begyndte at tumle med de smukkeste navne.

Skal man vedholdende kunne tænke paa en ting, maa man ha en ramme om den, og lidt efter lidt satte det sig fast hos hende, at

barnet var i Kristianssand. Manden var antagelig stiftsamtmand. Høi, elegant, med hvidt kindskjæg og guldbriller. Og fruen? Tyk, streng, klædt i silke. Engang vilde disse to ha en søn, som hun . . . hun havde født til dem.

Og som hun sad og digtede videre om dette barn, bredte der sig et forunderlig velvære i hendes sind, og uden at vide det, sad hun og smilte.

Henimod midnat naade hun sit bestemmelsessted. Det var en liden by, hvor lygterne allerede var slukket, mens de smaa træhuse saavidt skimtedes i maanelyset. En vogn med to heste ventede hende, og om lidt sad hun med sit tøi omkring sig og rullede op over en bred landevei.

Det gik gjennem en skogtæt dal, i hvis bund en elv larmede afsted. Vognhjulene sang mod den frosne vei, og isen knasede under hestehovene, det gik i flyvende fart. Efter et par timer kom svære fabrikbygninger, hvis mørke piber ragede op mod himlen. Saa en hel liden by af arbejderhuse, og endelig dreiede vognen op ad en bred allé, hvorpaa de svære herskabsbygninger kom til syne.

En følelse af beklemthed snørte den unge kvindes hjerte sammen. Hvorledes skulde hun styre dette store hus; hvilket dumdristigt eventyr havde hun ikke vovet sig ud i!

Der saaes lys i et eneste vindu, der næsten skjultes af trærne i haven. Men da hun rullede op ved indgangstrappen, kom en mand ud og presenterede sig som grosserer Flaten, husets herre, og med et galant buk bød han hende armen og førte hende ind. I spisestuen var lysene tændt, et bord stod opdækket, og han førte hende til bords og gjorde hende selskab med at spise.

Da de saavidt havde sat sig, brød han pludselig af i samtalen om hendes reise og sa smilende: «Men undskyld, frøken, endnu har man ikke fortalt mig, hvad frøkenen heder?»

Hun følte, hun blev rød, og bøiede sig over sin talerken, idet hun svarede: «Mit navn er Aas, Regina Aas.»

Det var længe siden dette navn var kommen over hendes læber, og det føltes som en hel begivenhed. Men grosseren løftede sit glas og klinkede med hende, og saa begyndte han at spørge om nyt fra Kristiania.

Det var en femtiaarig mand, tyk, skaldet og med en graa knebelsbart under den krumme næse. Men hans øine var saa gode, og hele hans væsen saa ligefrem. Han fortalte, at han var fra Hamar, havde som tyveaarig mand faat plads paa et kontor i Spanien og der været heldig. For et par aar siden havde han kjøbt denne eiendom for skogenes skyld, men da hans hustru ifjor døde, kunde han ikke trives her længer, og nu havde han mest lyst til at skille sig med det hele og flytte hjem til Norge for altid. Regina glemte, at dette var en fremmed for hende. Hans umiddelbarhed gjorde hende saa tryg, han behandlede hende uden nedladenhed eller mistro, og det var atter noget nyt og velgjørende. Men da hændte noget, som hun ikke havde ventet.

De havde netop reist sig fra bordet, da han strøg sig over panden og sa med en eftertænksom mine: «Aas? — De skulde vel ikke være datter af den marineløitnant Aas, som jeg engang lærte at kjende i Barcelona, han laa der med et norsk orlogsskib?» Og han fæstede sine øine paa hende.

I samme øieblik fløi der gjennem hendes tanker: «Han maa ikke vide det. Maaske

har han hørt noget gjennem professoren, og hvem ved, hvad der kan hænde!» Hun var pludselig blet skræmt. Og vant som hun var til at forstille sig, svarte hun ganske naturlig: «Nei, min far var gaardbruger.»

«Jasaa.» — Han begyndte at stelle med sine pibesager, og mens han stod med ryggen imod hende, fortsatte han som til sig selv: «Ja, det var nu ærlig talt et dumt spørsmaal af mig. Der stod jo igaar et avertissement i norske aviser om, at bemeldte løitnant Aas var død som fyrvogter ude i Skjærgaarden et sted. Og i saa fald var De vel neppe her nu.»

Regina støttede sig mod bordkanten, og en stemme hviskede i hende: «Pas paa, at du ikke besvimer!»

Grosseren tændte piben, og saa heldigvis et øieblik ud af vinduet, idet han løftede rullegardinet til side: «Ak ja!» sa han, nu haaber jeg, De vil befinde Dem saa nogenlunde vel her da, frøken Aas. Men à propos den løitnant, saa var det en glad og letsindig sjæl kan De tro, og ved leilighed skal jeg fortælle Dem mange rare historier om ham!»

Han vendte sig ind i stuen og saa lidt studsende paa hende: «Men hvad behager?

Ja, nu er det kanske bedst, De kommer til ro, da, frøken, De er nok lidt medtat efter reisen. Pigen vil følge Dem til Deres værelse.»

Og han rakte hende haanden til godnat.

VI.

Grubemanden er lykkelig, saa længe han er underveis op imod dagen. Lyset kommer ham imøde, og mørket synker dybere og dybere under den kurv, han sidder i. Men naar han staar ude i den lyse dag og skal blande sig med de frie jordens børn, da merker han, at alle kan pege paa ham og si: «Det er en grubemand.» Han kan skifte klær og vaske sig grundig, men merkerne fra hans helved under jorden sidder der alligevel paa en uforklarlig maade.

Den næste morgen tænkte Regina: «Det er umuligt at lægge sig til sengs idag, det kan vække mistanke, og du faar ikke blot gaa ned, men du faar se ud som om slet intet er i veien.»

Hun sad med de udpakkede klær omkring sig og reiste sig gang paa gang, men satte sig igjen og la hænderne i fanget.

Saa længe hun var underveis op fra den haarde nød havde hun været opfyldt af glæder over at reddes. Men nu — nu havde hun atter fast grund under fødderne, nu var hun som en af de andre, men derfor saa hun desto klarere, hvad der var hændt. Hvorfor maatte hun pakke ud? Hvorfor ikke reise hjem til fars begravelse og bli hos mor? Hun følte, det var aldeles umuligt, og dog gned hun sig i øinene og syntes, det var utrolig. Hvad var der hændt? Hvorledes var hun kommen hid? Hvorfor maatte hun være i landflygtighed? Hvorfor var hun ikke den gamle Regina Aas? Hun havde passeret en mørk dal, og nu stod hun atter oppe paa høiden, men hvorfor skulde hun derfor være et helt andet menneske?

I næste øieblik skulde hun gaa ned i stuerne og agere ung, uskyldig pige, le som i gamle dage, være ung og munter. Javel, hun skulde nok klare det. Men lykke? Hun havde jo drømt om, at her skulde hun begynde at være lykkelig? Hun maatte nu hver dag kjæmpe for at bevare sin hemmelighed ligesom den gang hos tanten. Og mor fik sidde der alene, og selv fik hun lade som

ingen ting og vise et fornøiet ansigt. Det skulde bli lykken nu. Det skulde bli lykken nu.

Hun reiste sig og gjorde sig istand. Da hun skulde gaa ned, kastede hun endnu et blik i speilet. Hendes ansigt var, trods al omhyggelig vask, fremdeles ophovnet. Hun dypper haanddugen i det kolde vand og trykker den mod de svidende øine, tørrer saa omhyggelig. Det ser lidt bedre ud, hun smiler til speilet, jo det gaar an. Ingen skulde se, at hendes far nu laa paa ligstraa, og at han kanske havde hørt noget om hende, før han døde.

Hun kommer ned. Grossereren er paa kontorerne. I det store, lyse kjøkken er der to piger i virksomhed, den ene er gammel og er fra Norge. Komfurerne gløder ud af trækhullerne, under loftet hænger alskens kjøkkentøi og skinner, det hele er moderne og propert og ser formelig lækkert ud. Den fratrædende husholderske gjør hende selskab med at spise, saa følger hun Regina om i huset og gir oplysninger. Ved middagstid er hun allerede reist.

Til middag er Regina alene med Flaten i

den lyse, store spisestue. Han siger ikke stort, spiser hurtigt og gaar saa ind i et kabinet for at faa en liden lur. Og dagen gaar. Ved vinduet ser hun nedover den mørke, skogtætte dal, hvor spredte gaarde ligger og sender røg op. — Javel, det er nok ganske sikkert, at det hele var kommen hendes far for øre — og saa døde han. Han taalte ikke mer af sine barn. —

Nye dage kommer og gaar. Mens hun gaar ud og ind i stuerne er det ganske nødvendigt, at hun ikke synker i gulvet. Det er ligeledes ganske nøvendigt, at hun smiler og er munter som det anstaar sig hendes alder. Disse fremmede øine er paafaldende mistænksomme, og faar de først et glimt ind i én, ser de straks det hele.

Og hun spøgte og lo med tjenerne og viste Flaten et fornøiet ansigt.

Kl. 8 om kvælden kom han hjem, træt og taus. Efter aften lukkede han sig atter inde paa fruens kabinet med en bog, en pibe og et glas. Hun forstod, at han endnu levde i erindringen om den døde hustru, og dette hendes kabinet var for ham som et lidet tempel, han søgte ind i for at finde hende igjen. — Her var et stille hus. Nu og da

kunde han ha en forretningsven til middag, og da var der kun tale om tømmer, skog og udenlandske markeder. Selv gik han sjelden ud. Regina var ham taknemlig, fordi han aldrig spurte hende om hendes slægt eller hjemsted. I huset havde hun frie hænder, og lidt efter lidt begyndte det at gaa godt.

En dag ved bordet, løftede Flaten sine øine fra talerkenen og saa et øjeblik paa hende. «De kan ikke trives her, frøken Aas,» begyndte han. «Gud ved, om De ikke gaar her og blir blekere dag for dag. — Jeg skal i morgen ud paa et par visiter, og da kan De følge med, om De vil, saa faar De nogen bekjendte.»

Men Regina forsikrede, at hun havde det udmerket, og foreløbig havde hun ikke tid til at reise bort fra huset. Det kom lidt klodset, og hun følte, at han fremdeles nu og da fæstede sine øine paa hende. Og fra nu af havde hun en følelse af, at han gik og iagttog hende og vilde bore sig ind i hendes hemmelighed.

Saa kommer endelig et brev fra moren. Det viste sig at ét maatte være gaat tabt. Dette meddelte hende om begravelsen og bebreidede hende, at hun ikke var kommen hjem.

Hun kunde ikke opdage noget mistænkelig mellem linjerne. Faren havde gudskelov intet hørt, det var ikke hendes skyld, at han døde. Og nu kunde hun derfor hengi sig til sorgen over ham som i en lykkelig smerte, der ikke var forbunden med nogen ond samvittighed.

Hendes værelse laa i tredje etage i det svære hus. Det var betrukket med blaat tapet og havde et eneste billede, et kobberstik af Napoleon foran det brændende Moskva. I de lyse vaarkvælde sad hun i en liden gyngestol ved vinduet og saa ud over de bølgende granaaser, den ene høiere end den anden, indtil den sidste blaanede ud mod den gyldne aftenhimmel i vest. Undertiden støttede hun hagen i haanden og albuen i vindueskarmen. Og gyngestolen blev staaende stille — saa rykkede den pludselig til — saa stansede den igjen, og hun indtog den samme stilling. Saadan sidder en fange og ser ud. Elven sang sin monotone sang i stilheden, larmen var stanset paa brugene, de vældige skorstene aandede en svag, døende røg tilveirs.

«Hvad er der dog hændt? Kan jeg ikke pynte mig mer for en ung mand, og hvorfor

drømmer jeg ikke mer om den dag, da jeg skal staa brud? Hvad er der hændt? Kan det ikke gjøres om — aldrig?»

Og dagene gaar. Samtidig som hun bærer den lykkelige maske, er hun stadig paa post, først mod sig selv for ikke at falde ud af rollen, dernæst mod alle andre.

Den, som gjemmer paa noget skjæbnesvangert, er stadig mistænksom. Nu og da trode hun at merke noget hos Flaten, som tydede paa, at han vidste alt. Det fyldte hende stadig med en hemmelig skræk. Hun blev gaaende paa vagt, veiede hvert ord, som faldt, tog det frem paany og veiede det en gang til. Det gav mange grublerier.

Denne grætne professor, hvorfor havde han netop kastet sin medlidenhed paa hende? Var han i forstaaelse med hendes familie, var det kommen familien for øre, var her et skuespil i gang bag et teppe, som hun ikke magtede at gjennemskue?

Sæt nu om det var en slægtning, som havde tat barnet til sig. Hun havde en barnløs tante i Nordland. Var det derfor, hun intet skulde vide om, hvor barnet blev af?

Den ene tanke og gjætning bragte en ny.

De fulgte hende ud og ind i dørene, som hun gik i sit arbeide. De holdt hende vaagen. De fik hendes gyngestol til at stanse, og brat at rykke til igjen.

Hvorfor valgte professoren netop en norsk enkemand inde i Sverige? Vilde man skaffe hende ud af landet? Man tænkte vel som saa: Hun blir der inde, hun glemmer det hele, endog barnet glemmer hun — og kommer aldrig her mer. Saa er vi gudskelov kvit hende.

Saa langt var det kommen med hende. Skulde de faa ret?

Den hjælp, hun havde modtat, begyndte at føles mer og mer ydmygende. Hun kunde stræve saa meget, hun vilde — hun gik dog her af andres naade. Hun var en falden pige, som maatte taale alt, bare hun fik det daglige brød. Var det kommen saa vidt? Og pludselig kunde hun bli blodrød i ansigtet og fare op af gyngestolen og knuge hænderne.

Men hun maatte sætte sig igjen. Der var intet at gjøre — ialfald endnu.

Hvorfor skal dog alt dette overgaa mig?

Hvorfor? Hvorfor? — Var det en ond skjæbne, som ingen kunde trodse?

. Vaaren skred frem. Svalerne byggede rede udenfor hendes vindu. Blomsterne vævede brogede tepper nedover jorderne mod elven. Solen blev varmere dag for dag.

Der kom nætter, da hun kunde reise sig overende i sengen og hviske halvhøit: «Nei, nu faar det være nok. Nu skal du sove, Regina! Hører du, min Gud. Jeg vil ryste det af. Jeg vil sove!»

Og med sammenkneben mund blev hun liggende og tvinge tanken fast til noget intetsigende — indtil hun om morgenen vaagnede og merkede, at hun havde sovet i flere timer. Det føltes som en opmuntrende seir. Og som hun tvang sig til at sove, begyndte hun at tvinge sig til at spise. Hendes ungdom reiste sig mod ulykken, ligesom det kraftige legeme, der jager en sygdom paa dør.

Vaaren blev sommer. I fristunderne begyndte hun at stelle lidt i den store have. En sterk duft af frodigt græs og løv stod i luften. Frugttrærne bugnede af blomster. Undertiden var her saa stilt, at hun glemte,

Aas,» begyndte han, «jeg er ræd, De gaar og kjeder Dem ihjel heroppe. Imorgen reiser jeg til Gøteborg en trip, og hvis De vil følge med, saa faar jeg et behageligt selskab, og saa kan De faa lufte lidt paa Dem. Hvad siger De til det?«

Hun saa ned paa sin skospids og betænkte sig lidt. Saa hævede hun de lange øienhaar og smilte: «Jeg siger saa mange tak,» sa hun og blev uvilkaarlig lidt rød.

— — —

Men da hun fulgte ham i gaderne i deu store by, fik hun sin gamle angst for at møde en eller anden kjending paa det næste hjørne. Hun lo af sig selv, men kunde ikke le det bort. Det fulgte hende som en skygge.

Da hun kom hjem, gik det op for hende, at hun under hele turen havde været ude af stand til at more sig. Gik hun her i det daglige stræv, kunde de lyse timer komme som uforvarende. Men med vidende og vilje at gaa her og adsprede sig som et andet menneske, — nei, da stod de onde erindringer paatværs og spærrede hende veien. Og om hun reiste til verdens ende — det vilde følge med. Vilde evig og altid følge med.

Gyngestolen stansede: «Jasaa, Regina. Og enda gaar du her og lyver hundrede gange om dagen for at skjule det. Vilde det være synderlig værre, om du rev masken af?»

Men hun for op og blev øieblikkelig rød af bevægelse: «Aldrig! Du faar holde det ud! Mor skal ikke faa denne sorg! Og du selv? — Er du ikke ydmyget nok?»

Grossererens opførsel mod hende blev mer og mer paafaldende. Hun forvirredes over enkelte glimt i hans øine. Hans omhu for hende blev næsten latterlig. Hver gang han kom fra sine reiser, fik hun foræringer, som var hun hans hustru.

Da slog en uhyggelig tanke ned i hende: «Du skal se, at dette er en indledning. En vakker dag kommer han listende og banker paa din dør. Mændene ligner hinanden. Hvem ved, om det hele ikke er planlagt fra først af?»

Og en vild, dump haanlatter arbeidede sig op i hende, men maatte skjules til om kvælden, hun blev alene.

Nede i stuerne var hun som før, men naar hun saa paa ham, tænkte hun i sit stille sind: «Ja, kom bare du. Jeg skal kaste dig paa hodet ned over trapperne.»

I den ene stue hang et stort billede af fru Flaten, omgit af sørgeflor. Grossereren fandt sig oftere og oftere staaende og stirre paa det, som vilde han mane hende tydelig frem i sin erindring. Tidt sad han paa en chaiselong under billedet og stirrede frem, som vilde han søge ly under det og bede den døde ikke at slippe ham. Den gamle enkemand kjæmpede paa sin vis.

VII.

«Hvor længe skal du bli her? Hvor skal du siden hen? Kan du se din mor igjen til næste aar, og kan du nu begynde at længes efter en bestemt dag, uge eller maaned? Nei, det kan du ikke. Den dag, du ser hende ind i øinene og lader som ingen ting, er du fræk som en gadepige. Den dag, du siger sandheden og afslører alle dine løgne, den dag dræber du hende. Her gives ingen mellemvei. Du kan aldrig se hende mer.»

Det føltes som at være dømt til en haard, livsvarig straf. Naar det rigtig trængte ind paa hende, kunde hun miste talerkener i gulvet. Hvad hjalp det, om man her agtede

hende, naar ingen kunde faa titte ind i hendes sjæl. En sygelig tanke, som en veninde kan feie bort med en latter, den maatte hos hende gjemmes dybt under et fornøiet ansigt. Men netop derfor satte den sig fast og blev liggende der og yngle i mørke.

Udover kvældene sad hun og stirrede som ned i et regnebret og spillede spillet om igjen: «Hvis du nu dengang paa Oplandene havde gjordt saadan — og saadan. Det gjælder at spille forsigtig og rigtig her i verden. Lad ham ikke faa komme ind paa værelset, — slaa skodden for, det hidser ham op, men han sætter dig høiere. Der er enkelte, som faar gode, lykkelige forældre, god opdragelse, og brødre, som blir én til ære. Og naar man blir forelsket, saa faar man ham, og naar barnet kommer, blir det en fryd for al verden, og man behøver ikke sælge det for penge. Se de faar gaven til at spille rigtig, eller vorherre spiller for dem. Men enkelte gjør et feiltræk — og hele livet er tabt — tabt — tabt, og evig tabt.»

Og hun spillede om igjen og anstrængte sig for at spille rigtig. Hvis hun havde gjort saadan — og saadan.

Brevene fra moren kom som smaa varme pust mod hendes hjerte. Og fordi hun intet lyst øinede i fremtiden, begyndte hun at ty tilbage i kjære erindringer, mane morens billede frem, det lille hus paa øen, sjøfuglene, havet.

Det var ogsaa som et offer til moren, at hun begyndte at be sin aftenbøn paany, og her kom hun hende saa forunderlig nær og kunde ligesom tale med hende. Siden begyndte hun at gaa til kirken, og her blev den barnlige uskyld endnu mere levende, og atter sad hun mellem far og mor. Det var en liden, tarvelig kirke, og menigheden var for det meste arbeidere fra brugene. Folk begyndte at vænne sig til denne unge, sortklædte kvinde, der hver søndag med salmebogen i haanden vandrede til kirken og der satte sig paa en afsides plads. Orglet og salmesangen var for hende det deiligste. Her fandt ulykkesfølelsen en forunderlig lindring, i salmen steg den op med tusen harmoniske røster, i orglet rulled den vidt og dybt, og her sad hun og sang med og ligesom fortalte det hele, uden at hun røbede sig.

Men den gamle prest, hvis dragt var an-

derledes end hjemme, han talte saa strengt om Guds vilje. «Hvis du for alvor skal omvende dig,» tænkte hun, «saa faar du nok overgi dig paa naade og unaade. Men sæt nu om han vil noget andet, end du vil. F. eks. at du skal kaste masken og fortælle mor det hele! — Aldrig! Han faar straffe mig, men jeg gjør det aldrig.»

Saa kom salmen paany. Det var en stor, varm forstaaelse, som intet krævde, bare lindrede, bare lod hende fortælle.

Her i kirken saa hun hver søndag stedets læge komme indover kirkegulvet, arm i arm med en ældre kvinde. Det kunde neppe være hans mor, hun lignede en arbeiderkone i søndagsklær, men altid fulgtes disse to sammen, satte sig ved hinandens side og sang af den samme bog.

En dag ved bordet bragte Regina disse to paa bane. Lægen var bekjendt som en godgjørende mand. Var denne kone én, han understøttede?

Grossereren tørrede sig om munden med servietten og smilte derpaa lidt underlig. «Nei,» begyndte han, «hun er saamæn hans kjødelige mor. Rigtignok har hun aldrig været gift,

men hun har vasket og stræ vet for at faa gutten frem, og nu høster hun æren for det.»

«Nei, tænk!» sa Regina og saa end mere interesseret ud.

«Ja, sønnen tar hende med overalt og siger til høi og lav: «Det er min mor!» og han lægger slet ikke skjul paa, at formerne ikke er saa ganske i orden. Den stakkars gamle pige vil helst gjemme sig unda, men desto mer puffer han hende frem. Der er nu f. eks. ingen tvil om, at han gaar i kirke bare for at glæde den gamle og vise alle og enhver, at han er hendes søn. Det er nu nærmest en slags grille hos ham.»

— Først saa Regina sit eget barn og begyndte at stirre frem, idet hun glemte skéen i talerkenen. Men i næste øieblik kastede hun et blik paa grossereren og tænkte: «Tro, om han mener noget med alt dette? Pas dig — pas dig — spis, le og tal om noget andet!» Og det gjorde hun.

Men inden de sad sammen til kvælds, havde hun fundet ud, at han ikke havde ment noget med det. Og nu sa hun som i ét pludselig indfald: «Men hvad siger saa folk til lægen og hans mor?»

Grossereren lo. «Folk! Tror De, Dr. Lindstrøm bryr sig om, hvad folk siger! Engang hørte jeg ham si ved bordet i et selskab, han sad ved siden af presten: «Jeg takker og priser min mor, fordi hun kom i skade for at faa et barn. Ellers vilde jo ikke jeg været til, og Gud skal vide, jeg sætter pris paa at leve. Herr pastor — skaal for de kvinder, som ikke blir gift, men som ligevel opfylder sin bestemmelse og sætter en efterkommer ind i verden.» Pastoren blev saa forfjamset, at han skaalte med. Jeg saa det med mine egne øine.»

Regina brast i en underlig latter og skyndte sig atter at tale om noget andet.

Fra den dag sad hun stadig saa langt til bage i kirken, at hun kunde ha lægen og hans mor foran sig. Han var en robust, kraftig mand, allerede med graat haar og skjæg, bare den røde nakke havde mørke, krøllede dun. Moren saa saa liden og tynd og arbeidsslidt ud ved siden af ham.

Fra nu af kunde det hænde, at Regina glemte at synge, disse to gav saa meget at tænke over. Denne kone følte hun isandhed respekt for. Ikke alene havde hun tat verdens dom

og fordømmelse, men hun havde opdraget gutten til det, han nu var. Og der sad hun ved siden af ham som ved et stort, fuldført værk.

«Og du?» sa det i hendes øre. «Hvad har du gjort? Du kunde ikke gjøre anderledes, end du gjorde — nei. Men hun der? Hun solgte ikke sit barn, og hun kjøbte sig ikke fine klær for pengene. Men du? Ja, du kunde jo ikke gjøre det anderledes — nei. Men hun der? — hvad tror du, hun vilde si om dig, om hun vidste det? Hvad er det, du har gjort? Denne kjole? Denne hat? Disse handsker, — hvor har du faat pengene?»

Og under det fornøiede ansigt begyndte nu nye grublerier at spinde sit uhyggelige net. En vakker dag gaar hun til grossereren, optar forskud, faar summen fuld, sender pengene til professoren og ber ham bringe dem frem. — Men selve den modbydelige gjerning var dog gjort — den klæbede fremdeles fast ved hendes liv — og det syntes, som om hun aldrig kunde vaske den af.

Hun begyndte at sky kirken. Hun orkede ikke længer at sidde og se paa disse to.

— Ingen veninder, ingen adspredelse bragte nogen luftning ind i hendes sind. Dag efter dag det samme arbeide, de samme stuer, den samme maske for verden, og den samme underjordiske kummer.

Hvor var vel barnet nu? Var det saa sikkert, at det havde det godt? Sæt om hun havde havt det samme mod som denne kvinde! — Men i næste øieblik lo hun. Det syntes saa alt for umuligt. — Amerika? Ja, det var en anden sag.

Gyngestolen gyngede længe udover kvælden nu, og hun sad og stirrede vestover de blaanende aaser, som kunde det nytte noget at stirre.

Men dette barn, som hun havde begaat en saa stor brøde imod, det begyndte nu at bli saa forunderlig levende. Og som hun gik her og stirrede efter det, begyndte hun at gruble og atter gruble over, hvor det vel kunde være henne nu.

Og i denne fremtid, der hidtil havde syntes saa haabløs mørk, var det samtidig som en liden gnist tændtes, og hun blev gaaende og stirre paa den. Og den lille gnist fik mer og mer

liv, samlede smaa lyse drømme, og lyste klarere og klarere.

VIII.

Høsten var kommen med varme, blide dage. Æble- og pæretræer stod med røde og gule frugter; løvet rødmede i sollyset. Og som hun gik her nede i de hvidstrødde gange, kunde hun bli staaende og se nedover den synkende linje af granaaser, hvor soldisen bølgede, og hvor gule rosetter af falmet løvskog broderte de lange rygge af gran og furu. Himlen kunde være saa blank og klar, at de enkelte grantræer tegnede sine spidser mod den milelangt borte. Men langt nede mod syd sank alle buer ned i sletten, der tonede ud mod den fjerne himmelrand, hvor havet laa.

Saa fulgte dage med storm og regn, og naar hun løb over det store gaardsrum, kom vinden tidt fygende med høvlspaan fra brugene over hendes hode.

Naar saa kvælden kom, gardinerne var rullet ned og lamperne tændt, udbredte der sig en uendelig tomhed i disse store rum, hvor der kun var to mennesker til at gi dem liv.

Regina pleiede at sidde og sy i spisestuen udover kvælden, mens Flaten opholdt sig i det lille kabinet. Men en kvæld kom han ud til hende og sa: «Hør, min gode frøken, her er da uhyggelig nok, om vi ikke skal gjøre det tommere end her virkelig er. Vil De ikke sætte Dem ind til mig, saa er ingen af os alene.»

Hun fulgte taus med. Derinde i det lille hyggelige rum, hvor syskrin, puder, skrivesager og fotografier mindede om den døde husmor, havde han tændt op ild paa kaminen, og luerne udbredte en behagelig varme.

Det kunde ikke undgaaes, at som de sad her alene sammen udover høstkvældene, hun bøiet over sit sytøi, han med sin bog, — begyndte de at tale nærmere sammen, de var jo ogsaa landsmænd i et fremmed land.

Han fortalte om sin ungdom paa Hamar og sine eventyr i udenlandske byer.

— Hun ventede, at han ogsaa vilde begynde at spørre hende nærmere ud. Var han diskret, var det straks mistænkeligt. Men spurte han, maatte hun jo atter gribe til løgnen.

Men han spurte ikke. Han vidste kanske

det hele. Ja, sæt, om han nu vidste det hele?

Man havde nok sendt hende hid af beregning. Gjemt hende bort, saa hun og barnet aldrig skulde finde hinanden. Man trode hun hurtig vilde glemme det under nye indtryk, kanske forelske sig, gifte sig paany, som den, der er overfladisk nok til at glemme alt muligt. Skulde de faa ret? — Og medlidende havde man puttet hende disse penge i haanden, ligesom man betaler en gadepige: «Værsgod, nu er barnet vort! Forsvind nu og vis Dem aldrig mer!» Saa dybt var hun sunket. — Og hun fandt sig i det. Hun spiste, sov, lo. Ja, ved Gud, hun fandt sig i det hele. De tog ikke feil. Hun var ikke bedre. Hun lod sig bruge. Hun eiede ikke stolthed.

Grossereren lod som han læste, men glyttede tidt og ofte hen paa hende. Hun sad der foran ilden, bøiet over sit sytøi, saa ung, saa alvorlig, saa smuk. Det mørke haar faldt enkelt ned til begge sider, skjulte ørene og samledes i en knude lavt i nakken. Panden var saa hvid. De lange, sænkede øienhaar gjorde blikket saa gaadefuldt, munden var saa stramt lukket. Hun gik til daglig klædt

i en mørk, ulden kjole med bluse, uden noget smykke, ikke en naal i halsen, ikke tegn til uhrhjæde en gang.

«Frøken Aas, hvad sidder De og tænker paa?» Grossereren smilte op fra bogen.

Hun vaagnede med et lidet ryk. Men straks efter fandt hun sit rette ansigt og smilte: «Jeg? Ikke noget især.»

Saa læste han igen, og hun syde videre.

Jasaa, han holdt øie med hende. Han morede sig kanske over, at hun gik her og spilte ung, uskyldig pige og lod som ingen ting. Og hvis han nu virkelig vidste, at hun havde kastet sit barn bort til fremmede og tat imod penge for det — maatte han saa ikke foragte hende. Var det vel underlig, om han en kvæld kom og bankede paa hendes dør.

Naalen begyndte at gjøre hop i hop.

Grossereren glyttede atter op. Han saa bare hendes hænder i det røde skjær fra luerne, det var unge, glatte fingre, uden nogen ring. Havde de vel havt nogen? Han havde lyst til at spørre om tusen ting, men udsatte og udsatte det stadig af en uforklarlig ængstelse for at bli skuffet.

Men nu reiser hun sig pludselig og siger godnat, enda det er usædvanlig tidlig. Han merker, hun er helt ophidset. Hvad kan det være, som hun sidder og grunder paa?

«Godnat, Frøken Aas! Sov godt!»

Saa blev han siddende og lytte til hendes fjed, som svandt ud af dørene og døde hen op ad trapperne. Og luerne faldt sammen i kaminen, fordi han glemte at lægge ny ved paa.

Men Regina sad paa sengekanten og stirrede paa en liden lampe paa natbordet.

Det kunde komme som en pludselig sygdom, disse grublerier over, hvor barnet var. I kvæld var det slaat ned i hende, at barnets far stod bag. Om det nu var ham, som gjennem professoren havde faaet det anbragt hos paalidelige mennesker, — og af medlidenhed git hende disse penge. Man maa jo være lidt gentil mod en saadan pigelil, ikke sandt! — Og barnet vilde han sørge for, men hende ansaa han ikke værdig til at opdra det. Hende stængte han bort. Hende sendte han ud af landet. Kunde det være saa? Krænkelser kunde hun nok taale, men ikke flere af ham. Aldrig i verden taalte hun mer

af ham. Hun maatte ha rede paa dette. Hun maatte vide det straks.

Men dagen efter trængte allerede nye gjætninger frem. Alle var lige sandsynlige, fordi hun intet vidste, uden det, at barnet var etsteds i verden. Og hun saa barnet hos tanten i Nordland og grublede over, hvordan historien kunde være naad did. Hun saa det hos tanten i Oplandene, og denne mulighed gjorde hende syg af raseri. Hun tænkte paa en af grossererens søstre, som hun vidste var barnløs, og som ganske rigtig bodde i Kristianssand. Og jo mer hun tumlede med de forskjellige muligheder, jo mere levende steg barnet op i hendes sjæl, og jo mer utaalmodig blev hun efter at faa vide noget om det. Skulde hun aldrig finde det igjen? Hvem vidste, om det havde det godt?

Men her gik hun ud og ind og lod tiden gaa, spiste, sov, blev rød og fyldig — som om hun aldeles ingen skjændsel havde at bære paa. Hun kunde nok ærgre sig, sørge, fælde taarer. Men gjøre noget? Nej. — Og hun hidsede sig op i selvbebreidelser dag paa dag og nat paa nat — indtil hun en

dag sad og skrev til professoren. Hun vilde begynde forsigtig. Hun bad blot om at faa vide, hvorledes hendes barn havde det nu.

I dage og uger gik hun og ventede i spænding Men professoren var taus.

«Jasaa, Regina, man tror, det bare er en grille. Man har behandlet dig som et dyr, man tar ungen fra, og man tror, du glemmer det om nogle dage. Jaja, de faar kanske ret. Du er kanske ikke bedre end saa.»

Og hun smilte stramt, idet gyngestolen stansede.

Men efter dette første skridt, var det umulig andet end gjøre et skridt til. — Dog — hvor skulde hun hen? Alle veie førte gjennem professoren. Og om nu han negtede at røbe, hvor barnet var. Hvad saa? Saa lyktes jo det spil, de havde sat igang imod hende, og saa kunde hun jo aldrig gøre sin forbrydelse god. — Men om hun nu reiste til professoren, bad, truede? Og han var ubøielig? Hvad saa? Regnina, hvad saa?

«Hvad er det du har gjort?»

Hun stansede gyngestolen og tog sig om hodet. Hun øinede den dag, da hun kunde

miste sin forstand. — «Regina, hvad har du gjort?»

Og nu begyndte nogle forunderlige dage. Hun var i den pinligste uro, kastedes fra den ene plan over i en anden. Hun hidsede sig mer og mer op i raseri mod dem, som havde fralistet hende barnet, hendes brøde mod det føltes tyngre og tyngre, hendes feighed mer og mer beskjæmmende. Grublerierne gav aldrig ro. Længslen efter det blev stadig varmere. Men hvad skulde hun gjøre?

Og midt i denne oprevne sindstilstand, begyndte en følelse af lykke at tændes i hende, hun følte sig sterkere og havde faat ny lyst til at leve. Fremtiden havde faat noget, som lokkede. Morgendagen var ikke noget at grue sig for, den kunde bringe en gave. Men hvorfor gik hun fremdeles her, hvor jorden brændte under hendes fødder? Hun var som en livsvarig fange, der pludselig opdager en udvei til flugt og frihed — og dog nøler. Hvorfor? Det koster nemlig et sprang, et dumdristigt sprang ud i mørke.

Den dag, hun begyndte at lede efter sit barn, kunde det neppe længer skjules. Veien til moren vilde absolut være stængt for altid.

Slægten — tanterne, kusinerne . . . en mand, folks agtelse. En mængde ømme rødder maatte rykkes op, og alt hun hidtil havde kjæmpet for at holde det skjult, — det vilde altsaa være forgjæves.

Men valget pressede. Barnet begyndte at lokke fra en kant — en flerhed af røster fra en anden. Fra den ene truede skammen ligeoverfor verden, fra den anden skammen overfor sig selv. Nætterne blev lange. Hun hungrede efter at komme løs af dette net af løgne og forstillelse. Over sit barn kunde hun maaske græde det hele ud.

Og dagene gaar. Vinteren er kommen.

IX.

En dag over jul kom Regina hjem fra en tur og havde sterke anfald af kuldegysninger og hodepine. Hun maatte straks i seng og fik udover dagen en voldsom feber.

Og som hun laa paa sit værelse overfaldtes hun atter af den knugende følelse af at være alene. Om hun nu blev dødssyg? Mor kunde ikke komme hid. Om hun nu døde, — hvorledes vilde det gaa hendes barn? Her

laa hun blandt bare fremmede, og det var hendes egen skyld.

Mens tænderne skranglede under frostanfaldene, begyndte hun at tude, og en stikkende smerte flyttede sig fra sted til sted i hendes bryst.

En af pigerne kom op og satte sig hos hende. Det var den graahaarede, bleke pige fra Norge, som havde fulgt grossereren, siden han blev gift. Regina spurte: «Kommer ikke lægen?» Den anden svarte: «Vi har sendt bud efter ham. Men han kunde ikke komme før ud paa kvælden.»

Det blev længe at vente. Værelset blev dunkelt. Napoleon foran Moskva blev en styg fugl. Loftet begyndte at rulle, saa hun blev svimmel — saa begyndte hun at synke ned i et glohedt mørke — bestandig at synke.

Hun vaagnede ved, at der var tændt lys, og at doktor Lindstrøm stod ved hendes seng. Han talte med behagelig, dæmpet stemme. Hun var ør i hodet, og en stund havde hun en forestilling om, at dette var hendes egen søn. Var de ikke i kirken sammen sidste søndag, og var han ikke stadig ved hendes side og hædrede hende?

Hun fik et thermometer under sin armhule, siden vilde han undersøge hendes bryst. Men da vaagnede hun og blev forskrækket: «Da vil han jo se, at jeg har havt et barn!» tænkte hun — og begyndte krampagtig at holde sit linned sammen med begge hænder.

Men han lo og tog hendes hænder bort og knappede op. Hun maatte sidde opreist i sengen. Da han var færdig, sa han, hun maatte bare bli liggende godt nedpakket, og da han kom ud paa gangen, hørte hun ham si til grossereren, som ventede dernede, at hun havde Lungebetændelse.

Hun tænkte intet ved det, tænkte blot om og om igjen: «Merked han noget? Fortæller han det?»

En mindre lampe blev tændt, og en avis sat foran, saa lyset ikke skulde skjære den syge i øinene.

Om natten drev grosserer Flaten planløst gjennem alle stuer, indhyllet i sin slobrok. Han var graa i ansigtet. Han havde i det sidste trodd, at dette . . . dette havde været noget, som kunde overvindes. Men nu, da hun kanske kunde dø, nu!

Gang i mellem stansede han foran det

store billede med sørgefloret, men turde ligesom ikke se paa det, vendte sig bort og flygtede ind i en anden stue. Saa var han oppe ved den syges værelse og lyttede ved døren, men vilde ikke gaa ind. Gik saa atter ned trapperne paa de lydløse filttøfler og med lyset i haanden, mens vinterstormen ulte og peb derude i natten.

Saa sendte han en halvpaaklædt pige op for at spørre, og ikke før kom hun i sin seng, før han ringte igjen, og saa maatte hun atter op.

«Hvorledes er det nu?»

«Hun ligger fremdeles og fantaserer.»

Saa drev han igjen ud og ind gjennem de øde rum, med lyset i haanden.

Dagen efter gik han ikke til kontorerne, og da doktor Lindstrøm om formiddagen kom ned fra den syge, rystede grossererens stemme, idet han saa paa lægen og spurte: »Naa?«

Lægen haabede, at ung og kraftig som hun var, vilde hun antagelig staa det over.

I to døgn var Regina for det meste sanseløs. Den gamle pige sad tidt og saa paa det unge, halvdøde ansigt med den hvide

pande, idet hun tænkte: «Gud ved, hvordan det gaar.»

En nat, hun sad her, slog Regina øinene op og stirrede vildt paa hende. «Hør,» sa hun unaturlig høit — «De skal skrive et brev . . .»

«Et brev? Ja, det skal jeg saavist. Er det til Deres mor kanske?»

Brystet paa den syge gik tungt, men hun stirrede fremdeles: «Mor — nei, hun er død. De skal skrive til — jeg skal betro Dem noget, De og ingen anden skal vide det. Ser De — jeg . . . jeg har havt . . .» Men som om hun ikke orkede mer, sank hun atter hen i den slappe, tunge døs og lukkede øinene.

Hvad havde hun ment? Den gamle pige blev siddende og grunde. Men ud paa natten begyndte den syge pludselig at hulke: «Lad mig faa det!» sa hun og strakte de tynde arme op — «lad mig faa det igjen.»

«Tys, tys,» sa pigen, «hvad er det, frøkenen vil ha?»

«Ser De ikke han sidder deroppe og har det i fanget. Han vil ikke la mig faa det igjen. Jeg har dræbt det. Der er ingen naade mer for mig. Nu gaar jeg fortabt!»

Den gamle pige kneb munden sammen og begyndte atter at pakke teppet om hende.

En maaned holdt Regina sengen. Da hun begyndte at komme sig og sidde lidt opreist mellem puderne, var det allerede februar, og solen lyste i flere timer ind paa hendes gulv.

Hun blev pleiet som en prinsesse. Der kom extrakter og styrkende vine. Hendes mindste ønske satte formelig huset i bevægelse. Grossereren lod sig fremdeles ikke se, men hun ante ham som en god aand i huset, som stadig tænkte paa hende.

Da hun sad oppe de første timer, var det som havde hun faat et nyt liv som gave, og hun følte sig fuld af glæde og tak. Det var som selvsagt, at hun nu vilde bruge det nye liv til at gjøre det gamle godt. Derfor havde hun jo faat det. Og saasnart hun nu blev saa pas frisk . . . ja, hvad da? Det var en lys taage at stirre imod.

En dag lod hun sig bringe et speil og fandt, hun var blet styg. «Nuvel,» tænkte hun, «hvad skal du ogsaa med skjønhed herefter?»

Men som hun sad her, kom alle tanker

paa fremtiden til at samle sig om barnet. Naar solen randt ind til hende, fulgte barnet med. Alle planer fandt vei til det som af sig selv, ligesom planten i krogen, som vokser imod vinduet. Efter hvert som hun vendte tilbage til livet, vokste hun mod det eneste, hun havde kjært. Det var en varm, lys længsel, som var det sit eget hjerte, hun nu skulde faa igen. Den, som har været inde i døden, er mer modig. Nu syntes vanskelighederne smaa. Slægten, folks dom, tankerne paa en mand, det var rødder, som ikke længer behøvedes at bli rykket op — de visnede af sig selv i skyggen af det andet.

Og som hun sad her og blev pleiet og intet bestilte, flyttedes hendes forestillinger mer og mer sammen med barnet. Hun klædte det af og paa. Hun syede dets klær. Hun saa ned i dets øine, følte det fine, bløde ansigt mod sit bryst, merked den eiendommelige lugt af barn — alt erindringer fra stiftelsen, som nu vaagnede. Naar nogen kom ind, kunde hun bli forbauset over, at man ikke kom med barnet og sa: «Vi har fundet det. Her er det!» — Og februarsolen skinnede lyst og venligt ind gennem de isblom-

strede ruder, og vaaren nærmede sig, og her sad hun, lykkelig og med glade øine, og saa mod solstraalerne som mod en lys beslutning.

Da hun atter gik om nede i stuerne i sin vanlige gjerning, fulgte barnet hende for hvert skridt. Nu blev det snart et aar. Det lo, det havde et par smaa tænder, det sa kanske mama — til en anden. Det blev vasket af fremmede hænder, det blev sunget i søvn . . . nei, hun holdt det ikke ud! Alting, hun tog i, mindede hende om det. Billederne paa stentøiet, blomsterne i stuen, nipssagerne, der kunde være legetøi. Ja, hun behøvede kun at ta naal og traad for at se dets smaa bukser, som skulde lappes.

Og saa skriver hun til professoren paany, denne gang forlanger hun at faa vide, hvor hendes barn er. Hendes plan er færdig. Hun vil ta sin lille gut, reise til Amerika, gjemme sig bort, arbeide, med vask, med søm — hvadsomhelst, bare hun kunde forsørge sig og sit barn.

Der gik uger, men professoren var taus.

Da blir hun overrasket en dag ved at finde et brev ved sin tallerken paa spisebordet.

Grosseren var reist til Gøteborg, men dette var jo hans haand. En urolig anelse fik hendes hænder til at skjælve, idet hun aabned det. Jo, ganske rigtig — det var et frierbrev.

Hun sad et øieblik og saa ind i det. Hun var kvinde nok til at føle sig smigret. Hun kunde komme til at eie alt dette, — og en høi social stilling! . . . Han var snil og god. Men bekjende for ham? — Eller hykle et helt liv for ham? Hun rystede paa hodet. Det hele var umuligt.

Men herefter kunde hun jo ikke vedbli i dette hus. Hvor skulde hun hen? Nu maatte hun ta en beslutning. Hun havde sparet sig op et par hundrede kroner. Kanske det vilde strække til at komme over havet.

Da grossereren kom hjem, var han blek og saa et øieblik spændt paa hende. De talte lidet sammen ved middagsbordet, og saa gik hver til sit.

Om kvælden gik hun ind paa hans private kontor, hvor han havde tyet hen og sad og skrev.

Han reiste sig spændt. Han forstod, dette

var afgjørelsen, men prøvde at smile, idet han bød hende en stol.

Men hun blev staaende: «Jeg maa reise til Norge snarest mulig,» begyndte hun og prøvde at se ham rolig ind i øinene.

Han satte sig tungt ned ved skrivebordet og støttede hodet i haanden. Om lidt saa han op: «Reiser De for — for altid?»

»Ja — og antagelig til Amerika.»

Hun brød sig nu ikke længer om at gjætte hans ansigt. Om han vidste alt — vel! Han var for hende en fremmed, og nu skulde hun forsvinde.

«Saa blir jeg jo siddende her alene,» sa han og gav sig til at kradse paa trækpapiret med pennen. — «Nuvel.» Han reiste sig og gav hende haanden, idet han smilte tungsindig: «Tilgiv mig da. Vil De saa huske paa, at om De en dag kommer i en eller anden knibe, saa vil jeg bli lykkelig, om De henvender Dem til mig.»

Hun takkede bevæget. Men hun havde ligesom ikke plads for medlidenhed. Nu, da skridtet var taget, var hun fyldt af utaalmodighed efter at komme afsted.

X.

I den gryende marsdag dansede trær og huse forbi, mens toget ilede vestover mod hjemlandet. I det ene øieblik syntes hun, toget gik for langsomt — i det andet havde hun lyst til at hoppe af og vende om. Hvorledes vilde dette gaa? Hvilken skjæbne reiste hun nu imøde? Gik det ikke an at vende om?

Det var som fjernede hun sig fra en strandbred, hvor hele hendes liv hidtil laa igjen. Der stod ogsaa mor, slægtninger, folks agtelse, drømmen om en mand. Men hun fjernede sig, hun ofrede det hele, hun drev mod en ny strandbred, hvor det lille barn ventede. Men sæt om hun ikke fandt dette barn? Da havde hun forgjæves vovet det dumdristige sprang ud i mørke. Da vilde hun bli gaaende husvild omkring — og nu kunde det ikke gjøres om. — Hun følte sig syg af spænding.

Da hun stod paa stationen i Kristiania, lod hun sit tøi bli hos portneren, gav sig ikke tid til at søge noget logi, men tog en drosche til fødselsstiftelsen. Men da hun stod i det lave, dunkle kontor, var det

reservelægen, som kom imod hende. Professoren havde i længre tid ligget syg. Regina fik hans private adresse og for ud og afsted gjennem gaderne med en ny vogn.

Det bar udover Drammensvejen, derpaa op i villabyen. Nu og da stansede kusken, saa en sporvogn kunde faa passere. Men Regina var saa ophidset af spænding, at hun skjændte paa ham for det. Endelig stod hun i tredje etage i en stor stenbygning og ringte paa. En pige lukkede op, hvorpaa bun begyndte at tørre sine hænder paa forklædet. Ingen kunde faa professoren i tale, da han laa betænkelig syg.

«Lad mig faa tale et eneste ord med ham!» bad Regina. Pigen maalte hende lidt. Hendes haar og dragt var i uorden efter reisen; — pigen fandt, det kunde ikke være nogen fin dame og vilde smelde døren igjen. Men Regina trængte sig imellem. «Jeg maa tale med ham!» sa hun bydende, «gaa og hent fruen!»

«Hvad! Vil De trænge Dem ind med vold! Gaa unda, saa jeg faar lukke døren!» Pigen var allerede rasende.

«Gaa og hent fruen!»

Endelig fik hun pigen talt til fornuft,

og om lidt kom en ældre, hvidhaaret kvinde ud i entréen med et stort shawl over skuldrene. Hun talte i en grædefærdig tone: «Hvad ønsker De?»

Regina fik en bønlig mine: «Undskyld, frue, men jeg maa tale med professoren. Bare et eneste ord. Det gjælder noget overordentlig vigtig.»

«Hvad! Jeg faar ikke tale med ham selv engang, og saa vil De. Hvem er De?»

Regina strøg sig over panden: «Han ved ikke mit navn. Men gjør mig den tjeneste at spørre ham — nu straks — spør ham, hvem som fik mit barn! Det er et aar siden.»

Det var første gang, hun tilstod sin hemmelighed, siden hun kom ud fra stiftelsen. Fruen mønstrede hende lidt og spurte saa i den samme klagende tone: «Ja, jeg skal spørre ham, saasnart lægen gir mig lov. Kom igjen i morgen.»

Og fruen gik.

Om lidt gik Regina ogsaa langsomt ned over trapperne. Der var intet andet at gjøre end at vente til i morgen. Men sæt nu, om professoren døde i nat?

Den store by larmede, gaderne myldrede af mennesker, og dog syntes Regina, hun gik i en ørken. Hvad angik disse mennesker hende, og hvad var hun for dem? Der var kun ét liv paa jorden, hun nu brød sig om, men sæt om . . . sæt om hun ikke fandt det.

Det blev en lang nat. Den næste dag ringte hun atter paa hos professoren. Pigen kom og hviskede, at professoren laa for døden.

Og atter stred Regina saa længe, til hun fik fruen kaldt ud. Da denne kom og fik se, hvem det var, vilde hun vende om, idet hun klynkede: «Er De nu der igjen? Kan De ikke forstaa, at vi nu har andet at tænke paa?»

Regina blev svimmel. Hun greb fruen i armen, og inden hun selv vidste af det, laa hun paa knæ. Fruen studsede. Var denne kvinde gal?

«Kjære frue, hør bare et ord. Det gjælder mit barn. Ingen anden end professoren ved, hvor det er. Aa, spør ham for Guds skyld! Jeg har reist fra Sverige og hid. Jeg vil ta mit barn med til Amerika. Jeg har selv skilt mig ved det, men nu angrer jeg det, jeg maa finde det igjen . . . hører De det! Spør ham,

før han dør. Ellers blir jeg gal. Jeg springer i elven. Jeg er fortabt. Aa, hjælp mig!» Hun begyndte at hulke.

Fruen saa, hvor denne kvinde var fortvilet, og hun bøide sig om lidt ned og klappede hende paa kinden: «Jaja, barn, jeg skal spørre ham, saasandt Gud vil forunde ham bevidstheden saa længe.»

«Lover De det? Ja, nu lover De det altsaa? Gjør det straks!» Den anden var rent ude af sig selv, og hun stirrede paa fruen som en gal.

«Ja ja, kjære, naar jeg siger det. Men ophold mig nu ikke længer. Jeg maa være derinde. Kom igjen imorgen.»

Og fruen gik paany.

Det var jo et bestemt løfte. I sin ophidsede tilstand følte Regina sig opmuntret og fuld af haab. I morgen? Da vilde hun altsaa faa det hele at vide. —

Og atter drev hun paa maafaa gjennem gaderne. Hun var ør af nattens sindsbevægelser og spænding og havde ikke spist siden . . . hun vidste ikke naar. Kl. var endnu blot 10. I tre og tyve timer maatte hun vente, før hun

atter turde ringe paa professorens dør. — Og til da?

Tiden maatte fordrives med noget, og hun gik hen og forhørte sig om Amerikabaaden, fik saa sin kuffert bragt op i hotellet, den maatte jo pakkes om til den store reise. Men just som hun skulde begynde med dette, holdt hun inde af en overtroisk vane: «Hvis du gjør alting saa færdigt,» tænkte han, «saa lykkes det ikke.» Og hun lod det ligge.

Mod skumringen vandrede hun opover mod St. Hanshaugen. Hun saa ind gjennem vinduerne langs husrækken, hvor lamperne tændtes, og ansigter saaes i et glimt, før gardinerne rulledes ned. «Hvem ved», tænkte hun, «om min lille gut ikke er inde der — eller der — eller der — og blir stelt tilkvælds nu. Men i morgen kvæld? Har jeg ham da?»

Oppe paa høiden sank hun ned paa en bænk, og udslidt som hun var af nattevaag og sindbevægelser følte hun en lammende smerte langs rygraden. Men snart begyndte hun at fryse. Hun havde vandret saa længe om i sneslapset, at hendes fødder var vaade. De sidste spaserende heroppe forsvandt. Nedenfor sank den larmende by hen i det graalige

mørke, lygterne tændtes, og mod den askebrune himmel ragede fabrikspiber og kirkespir tilveirs. Dampskibe ulte ude paa havnen. Spredte gule stjerner kom frem paa himlen.

Den lille skikkelse paa bænken mellem trærne svandt ligesom mer og mer bort i mørket. Hun sov ikke. Hun var heller ikke saa vaagen, at hun merkede, hvor hun frøs. Minutterne gaar, dryp i dryp — saa pinlig langsomt for den, som venter. —

— Da hun endelig laa og hukrede mellem de kolde lagener paa hotellet, vaagnede hun ligesom, og den knugende følelse af at være alene snørte atter hendes hjerte sammen. Rundt om var det den store, øde verden, og midt i den stod hun ganske alene. Hun kunde fryse inde her, og hun kunde naa frem til et lidet varmt hjem. I morgen — imorgen . . . Hvad da? Og uvilkaarlig foldede hun hænderne og begyndte at bede. Hun bad og hulkede. Hendes tro blev brændende, og tilslut laa hun og jublede. Det var som steg hun op paa solbeskinnede tinder og fik løfter af Gud selv. Naar hun lukkede øinene kom hendes barndoms forestillinger frem, idet hun dengang bad aftenbøn — hun saa stjernehimlen hvælve sig

rundt hende og hun svævede ude i rummet. Hvert ord i bønnen var en liden hvid due, hun sendte op til Gud. Nu tvilte hun ikke længer, og hvis hun tvilte, var det synd. Havde ikke Kristus opvakt enkens søn fra det døde. Hendes barn levde, hun bad kun om at faa det igjen, og alt, hvad I bede faderen om i mit navn, det skal han give eder. — Og hun sovnede endelig, fuld af lykkelig vished om, at Gud hørte hendes bøn.

Kl. 9 næste morgen skyndte hun sig afsted. Hun havde været for urolig til at nyde saa meget som en kop kaffe, det skulde komme siden. Da hun nærmede sig professorens hus, blev hun forundret over at se flere vogne staa udenfor, og en hel del mennesker gaa derind. Da hun kom op i entréen, stod dørene aabne, og hun fulgte et par andre gjennem entréen og ind i et stort værelse, hvor flere mennesker opholdt sig. Hvad var dette? En forunderlig frysning gjorde hende stiv, og hun kunde ikke tænke. Nu saa hun den hvidhaarede frue sidde i en stol og hulke, mens flere bøide sig over hende. Her var jo ogsaa en seng, og der laa jo professoren, endnu var det altsaa ikke for sent.

Hun fòr hen til sengen, greb den syge i haanden. Den var kold.

Hun vakte opsigt. Men i næste øieblik stod hun foran fruen og spurte blek: «Fik De vide, hvem som har mit barn?»

Man stirrede paa hende, nu la ogsaa en haand sig paa hendes skulder. Fruen løftede sit forgrædte ansigt og saa forfærdet paa hende. Reginas øine tydede paa en vanvittig.

Fruen gjorde en utaalmodig bevægelse: «Nei, nei, jeg fik intet vide, jeg fik ikke sagt farvel engang.» Men nu la haanden sig tyngre paa Reginas skuldre, og hun havde en fornemmelse af at bli ført ud.

XI.

Henimod midnat stod en politikonstabel i nærheden af Vestbanestationen og holdt øie med en skikkelse, som vandrede frem og tilbage langs kajen ved bugten. Nu og da stansede den og saa udover det sorte vand, hvor spredte lyssøiler vuggede. Det maatte være en kvinde, og det saa ud, som ventede

hun, at klokken skulde bli tolv og lygterne slukket.

Med ett tabte han hende af syne, og han skyndte sig hen paa kajen og begyndte at stirre omkring paa vandet. Men lidt efter fik han atter øie paa hende. Hun havde sat sig ned paa brostenene ved foden af en telefonstolpe.

Nu fandt han tiden inde til at gaa hen og tale til hende: «Undskyld, frøken, er De syg?»

Hun løftede hodet, og en svag lysning fra en gaslygte faldt paa hendes ansigt: «Syg? Nei jeg er ikke syg.»

«Venter De nogen?»

«Kan jeg ikke faa sidde her? Jeg generer da ikke nogen.»

«Hvor bor De?»

«Kan jeg ikke faa sidde i fred?»

«Jo, men jeg vil gjøre opmærksom paa, at det er midnat.»

«Det ved jeg.»

Konstablen fjernede sig nogle skridt og stansede saa. Lidt efter havde hun glemt ham. Minutterne gaar.

Hun stirrede sløvt paa vandet: «Nei,

Regina, for dig er ingen naade, derfor behøver du ikke bede, Gud hører det ikke. For dem, som dræber sit barn, er der naade. Men for dem, som sælger det og tar penge, nei, nei! Du kan kaste dig i sjøen, men dermed er ikke dit regnskab færdigt. Den eneste redning er at finde det, men nu er jo det umuligt.»

Hun reiste sig og begyndte paany at gaa. Hun ravede som en drukken. Hun syntes, det var umuligt at vende tilbage til byen, hvor alle mennesker bestod af is. Det var lige saa umuligt at flygte bort for altid. Der er øieblikke, da livet kaster en ud i mørke, og da endog døden nægter at lukke op.

Hun hørte tunge jernbeslaade fødder efter sig. Det var konstablen. Tilslut var han ved hendes side og sa han skulde finde en vogn til hende.

Han fjernede sig, og om lidt kjørte en vogn frem foran hende, det hele skede som i taage. Lidt efter sad hun i vognen, hun nævnte hotellet, og viljeløst lod hun sig kjøre bort.

Men underveis slog en tanke ned i hende: «Folden — dr. Folden. Han er her i byen!

Naturligvis er det ham ligevel, som staar bag. Han har barnet gjemt. Han ved, hvor det er. Han vil ikke la sit barn lide nød, derfor har han sørget for det I grunden har han jo ogsaa ment at sørge for mig. Han skaffed mig jo en plads. Menneskene er bedre end du tror.»

Vognen gyngede og hjulene larmede mod brostenene. Nu skraaed de over Carl Johan, som laa næsten tom i halvmørket. Pludselig skreg hun til kusken: «Hør der! Ved De, hvor dr. Folden bor?»

Kusken stansede og saa ned til hende: «Hæ?»

«Dr. Folden! Ved De, hvor dr. Folden bor?»

Kusken tog frem en lommebog og saa efter ved hjælp af lyset fra en lygte. Han fandt adressen, og Regina bad ham kjøre did.

Vognen vendte. Det bar opover Universitetsgaden, og snart stansede vognen udenfor en port. Regina betalte kusken, som rullede bort.

Hun saa sig omkring. Foldens skilt saas ved indgangen. Han havde egen klokke, og før

hun selv vidste, hvad hun gjorde, havde hun ringt paa.

Det blev længe at vente. Tilsidst satte hun sig paa en stentrappe i nærheden. Nu og da hørtes en vogn, som durede gjennem byen. Et uhr slog et. Larmen i den store by var ved at dø.

Hun var for træt til at tænke. Hun havde en fornemmelse af, at hun nu stod paa den yderste grænse af, hvad man gjør. Hun korsfæstede al stolthed, idet hun nu søgte denne mand. Men hvad brug havde hun herefter for stolthed!

Endelig lukkes et vindu op i tredje etage. En pige stikker hodet ud og siger: «Hvad er det?»

Regina svarte: «Jeg skal tale med dr. Folden.»

Vinduet luktes. Nogle minutter senere aabnes porten, og hun fulgte pigen op de mørke trapper. Pigen gik foran med en lygte. Man trode utvilsomt, det gjaldt et sygebesøg, og en ung læge har ikke raad til at nægte sig hjemme om natten.

Men oppe i trappen sagtnede Regina sine skridt. Hendes hjerte begyndte at hamre:

«Hvad er det du gjør!» tænkte hun. «Midt paa natten! Vil han ikke tro, du er gal!»

«Værsgod,» sa pigen og aabnede entrédøren. Saa blev Regina ført ind i et venteværelse, og pigen tændte en lampe, hvorpaa hun gik.

Det var dødsstille i huset og ingen larm udenfor. En klokke paa væggen pikkede. Lampen begyndte at ose, da den manglede olje. Gardinerne og den hvidmalte dør var det eneste, som skimtedes i det svage lys. Regina sad sammensunken i stolen. Minutterne gik.

Endelig hørtes skridt, som nærmede sig. Døren gaar op, Folden træder ind. Han havde ikke forandret sig, skjønt et spidst helskjæg havde afløst knebelsbarten. Om halsen havde han i farten knyttet et silketørklæde istedetfor snip. Han hilste godaften, stansede midt paa gulvet og sa: «Skal vi saa afsted! Er her fare paa færde?»

«Godaften!» sa Regina og reiste sig. Han syntes, han skulde kjende stemmen og kom nærmere. Saa blev han staaende som forstenet. Regina vidste heller ikke at finde ord, derfor blev begge staaende og stirre paa

hinanden. Endelig strøg han sig over øinene, som om han vilde forsikre sig om, at han ikke drømte. Saa hviskede han: «Hvad . . . hvad er . . . gaar De ikke feil, frøken! — Eller er det saa, De skulde hente læge?»

Hans ynkelige figur gjorde hende lysvaagen. Først følte hun trang til at briste i latter, siden følte hun sig som den overlegne i øjeblikket. Hun spurte, idet hun saa paa ham: «Folden, undskyld at jeg plager dig nu inat. Men jeg maa vide, hvor mit barn er. Har du tat dig af det? Hvor har du det? Hvis jeg ikke faar vide det nu øieblikkelig, saa ved jeg ikke, hvordan det gaar!»

Han havde gjort et par skridt mod vinduet, saa skyndte han sig at lukke døren ind til stuen og trække portiérerne for. Nu vendte han sig mod hende og maabede: «Dit barn!» hviskede han. «Har du et . . . et barn? Er du gift?»

Regina brast pludselig i en vild latter. Det sang saa underlig gjennem det stille hus, og Folden kom uvilkaarlig imod hende: «Undskyld!» sa han, «folk sover. Men dette maa du forklare mig. Hvorledes kan du tro, at jeg . . . dit barn?» Han strøg sig pludselig

over panden, som om noget begyndte at dæmre for ham.

«Godnat, Folden!» sa Regina rolig. — «Jeg ser nu, at jeg har tat feil. Godnat.» Hun gik videre mod døren.

Men Folden holdt hende tilbage: «Saa fortæl mig dog, hvad dette er! Du er saa blek, Regina. Du har forandret dig, har du havt det ondt? Jeg har slet ikke hørt noget om dig. Kan jeg hjælpe dig med noget?»

«Nei», sa Regina og frigjorde sig. «Jeg har slet ikke havt det ondt, og du kan ikke hjælpe mig med noget. Godnat. Jeg tog feil.»

Han tilbød at følge hende hjem, men hun afslog det haardnakket. Dog, han maatte følge ned trapperne for at lukke op porten. Da han stod og saa efter hende, som hun gik nedover gaden, tænkte han: «Hun maa jo være gal. Bare du nu ikke faar bryderi af hende.» Han tænkte paa sin kone.

Nede paa Carl Johan mødte Regina en slingrende herre, som talte til hende. Hun la paa sprang, men han kom efter. Endelig fik hun øie paa en konstabel, løb hen til denne og bad ham følge sig hjem.

XII.

I det lille hotelværelse var der ganske mørkt, kun en svag lysning fra en gaslygte udenfor trængte ind paa gulvet. Regina laa paaklædt paa sengen. Men skoene havde hun spændt af, hænderne var stukket under nakken og øinene halvaabne.

Der er nok lidelser, som forløser hjertet i graad, og der er andre, som gør blek og stum. Men der er ogsaa nogle, som hensætter en ude paa et drivende isflag, hvorfra man forgjæves stirrer efter land, efter en baad, en redning. Denne klager og sukker ikke, og hans øine er uden taarer. Vistnok var han en stund lamslaat. Men om lidt graver han med neglene i isen, til han faar løsnet et stykke, og med det begynder han at ro. Var han før en usling, blir han nu en titan. Han kjæmper ikke for livet, han reiser sig kun for at brydes med det umulige.

Efter i flere timer at ha ligget urørlig, reiste Regina sig overende i sengen og gjorde en bevægelse over sine øine: «Det skulde bare mangle, at du ligger og fælder taarer!» sa hun halvhøit. «Som om du ikke har hy-

let nok endnu. Som om det kunde hjælpe!» Og hun lo en kort, uhyggelig latter. Saa la hun sig ned igjen og stak hænderne under nakken.

Nylig havde hun staat ved den halvaabne dør, hvor hun ligesom kunde titte ind til sit barn. Nu var døren smeldt i, og hun var kastet ud i mørke. Hvor hun vendte sig, var det lige haabløst. Barnet kunde være her i byen, paa landet, i en anden by, i nord, i vest, i øst, i syd, her i landet eller i et andet land. Det var det umuligt at vide. Ingen kunde gi hende et fingerpeg, nu da professoren var død. Hun havde været paa stiftelsen og spurt, men forgjæves. Og Dr. Folden — ja, at hun et eneste øieblik kunde tro noget saa hæderligt om den mand!

«Regina, nu faar du gi tabt! Her er en sammensværgelse igang — om det nu er mennesker eller noget høiere — ondt er det. Kan en kjærlig Gud ville kaste dig slig fra den ene elendighed over i en anden. Nei, nei. Det onde har magten. Det onde vil bruge dig til et offerdyr. Og du lar dig vist bruge. Du opgir det vist nu. Du reiser dig ikke til evig modstand?»

Der frøs noget gjennem hendes marv og blod. Hun stod pludselig fremme paa gulvet og stirrede ud. Gaslygten kastede et blegt skjær over hendes ansigt. Hænderne la hun paa ryggen.

«At vende om, at begynde at leve det daglige liv — nu? Og opgi at søge? — Umuligt. Der gives kanske ingen udvei, men da faar du skabe en. Kan du? Men husk, at hele verden og kanske Gud og hans engle staar dig imod? Kan du muligens ligevel?»

Det frøs paany, og hun knyttede hænderne. «Herefter, Regina, fælder du ingen taare mer, ber ingen bøn mer. Det er jo bare at bedrage sig selv. Du skal le, men saa koldt som is. Saa blir du ikke skuffet. Tro, at alle er dine fiender. Da blir du heller ikke skuffet. — Og begynd saa . . . begynd saa. Kan du reise dig itrods mod det hele?

Først nu faar jeg kræfter til at holde ud, nu da det ikke er saa nøie med død og liv, folks agtelse og sligt tøv, heller ikke saa nøie med samvittigheden, som er en løgner og bedrager. Har den vel gjort mig andet end ondt? Og Gud? Han kan ta mit liv, han

kan kaste mig i helvede, men jeg vil dog anklage ham og si: Du har git mig et glædeløst liv, nu kan du gi mig en pinefuld evighed.» — Hun knugede hænderne stærkere.

«Herefter vil jeg ikke haabe noget, ikke tro noget, ikke elske noget. Men jeg vil, jeg vil, jeg vil finde mit barn. Det skal ogsaa ske. Jeg vil hevne mig paa dem, som har mishandlet mig!»

Som hun stod her, blev hun mer og mer koldblodig, og hun merkede, at hun var baade træt og svimmel. «Du har jo hverken spist eller sovet paa lange tider,» tænkte hun og tog sig over panden. «Det første, du faar gjøre, er at samle kræfter.»

Hun tændte et lys paa natbordet, huskede nogle smørrebrød, hun havde lagt i haandvæsken derinde i Sverige, men som havde faat ligge urørt. Nu fandt hun dem frem og satte sig til at spise. Brødet var blet haardt, men hun tvang det ned og drak vand til. Kl. var fire. Natten endeløs stille.

Saa klædte hun sig af og gik i seng. Og atter tænkte hun: «Nu er der ikke tid til unyttig grublen og graad. Nu faar du sove, hvis du ikke vil bli gal.»

Og atter tvang hun tanken fast til noget ganske ubetydelig. Og udvaaget, som hun var, sank hun i søvnen ned i en træt bevidstløshed, og hele tiden hørte hun den energiske stemme: «Sov, sov!»

Da hun vaagnede, stod solen ind i hendes værelse og kl. var elleve. Hun følte sig velgjørende søvnig endnu og sov et par timer til. Da hun saa vaagnede, ringte hun paa kaffe, og da den var drukket, blev hun liggende og tænke.

Nu fik hun ta en bestutning. Nu føltes det som en lettelse, at hun stod alene i verden og ingen havde at spørge om lov. Hun kunde fatte den dumdristigste plan — ingen kunde lægge sig op i det. Hun blev liggende med hænderne under hodet.

Nei, nei, det var umuligt at vende om. Det var at dømme sig til en evig pinebænk. Det var at myrde al drøm om fremtiden. Det var at gi sine fiender ret. Hun kunde det ikke.

Men nu gjaldt det at lægge planer — og ikke begaa feil. Og mens hun nu laa her og veiede og vragede, føltes det som gik hun

og famlede sig frem i mørke, hvor det var livsfarligt at snuble.

Hun saa et lyst punkt i det fjerne, og did skulde hun. Det kostede kanske tid, omveje, skuffelser, forbrydelser, — men hen til det punkt skulde hun. Der gives saa mange maader at gaa frem paa. Betlervejen er én. Man gaar for godtfolks dør, vækker medlidenhed, rækker haanden ud, faar af naade, kryber i støvet og gjør sig til nar. Saa sent som hos Folden i nat! Skulde du vedbli? Nei, ved den levende Gud — nei! Nu kan det være nok med ydmygelserne.

Der gives andre maader . . . At overliste? At tvinge?

Til begge dele fordres der penge. Det havde hun ikke. Hun maatte være forberedt paa at reise — reise, kanske langt og længe. Men her krævdes penge. Og at true? Da maatte hun først finde den rette, derhos bevise, at hun selv var den rette. Men hun vidste jo ikke engang, hvad barnet hed. — Fandt hun dem, — de kunde nægte, digte op en historie — professoren var jo af vejen.

Nei, det gjaldt at gaa frem med list. At smile og komme uforvarende. Var det nu

en af slægten? Da maatte hun ogsaa komme uforvarende, inden de fik tid til at forberede sig. Men om hun nu blev nødt til at reise langt og længe, forfølge en traad og forfølge den i aar og dag. Da maatte hun ha penge. Kanske maatte enkelte folk kjøbes. Penge? Det havde hun ikke. Her laa hun alene paa et hotel — med et par hundrede kroner. Skulde hun nu begynde med det — og risikere en vakker dag at staa blank — og saa syg — og saa nye ydmygelser. Nei tak.

Hun blev liggende og tumle med alskens vilde planer til at skaffe penge. Indtil grossererens billede steg frem — han vilde jo hjælpe hende i en knibe. Men hun behøvde mange penge, og at be ham, forklare — modta ny ydmygende hjælp — nei tak!

Men om nu grossereren kjendte hemmeligheden? Om det var hans søster?

Da havde han ikke friet.

Ja, var nu det saa sikkert? Naar hun rigtig tænkte efter, havde han ikke dengang — og dengang — sagt mistænkelige ting?

Hun blev liggende og stirre paa denne mulighed som et svagt lidet lys i et endeløst

mørke. Kanske var det ikke et lys, men da var der heller ikke noget andet at øine.

Eller kanske hun skulde opgi det hele — og la de andre seire. Ja, ikke sandt — det skulde hun kanske gjøre.

— Han var ialfald rig. Det var ogsaa en udvei til at hun selv kunde bli rig — og faa magt. Bag den ting øinedes nu saa utrolig meget.

Der gik en time. Hun kastede sig frem og tilbage i sengen. Hun prøvde andre udveie, i en følelse af, at der var noget galt ved denne vei. Men hun øinede ingen anden. Hun kunde gjøre en ende paa det hele og hoppe i sjøen — ja. Men det var nu enda feigere. Og sæt nu, om grossereren vidste det hele — og hun, hun gad ikke prøve det engang.

Det lille lys var kanske ikke noget lys, men der var heller intet andet at øine, og saa længe laa hun her og stirrede paa dette, til det forekom hende blændende klart.

Hun stod op og klædte sig paa.

Og som den, der sidder paa et hvælv, ikke behøver lang tid til handling, saaledes sad Regina snart og skrev til grosserer Flaten.

Hun angrede, at hun var reist fra ham, huskede al hans godhed, bad ham om at faa komme igjen.

Med et la hun pennen bort og støttede hodet i hænderne: «Herregud!» tænkte hun — «er der virkelig ingen anden udvei.»

«Jo,» sa en stemme spottende, — «du kan jo hoppe i sjøen.»

Lidt efter sad hun atter og skrev. Men snart holdt hun paany inde.

«Hvad har dog denne mand gjort dig, at du vil bruge ham slig?»

Hun maatte op og drive: «Nei, han har intet gjort mig. Men har ikke andre brugt mig ogsaa — og hvad havde jeg gjort! Først — Folden — han brugte mig for at gjøre somren behagelig, han maatte vide, han samtidig knuste et hjerte og la et liv øde, men han brugte mig lige fuldt, og Gud lar ham nu leve lykkeligt.

Saa brugte man mig paa stiftelsen — de brugte mig for at lære — selv om jeg holdt paa at dø af skam. Og de fremmede og professoren, som listede barnet fra mig, de brugte mig. Ja, om det saa er Gud. Jeg har tryglet ham, men han synes vel ogsaa,

det er ikke saa nøie med den pigen. Lad hende ynke sig, det gjør ikke stort. Der er et ægtepar, som behøver et barn — brug den pigen, hun bliver kanske evig ulykkelig, men brug hende alligevel! Det er ikke saa nøie med den pigen! . . .»

Og hun satte sig og skrev videre med sammenkneben mund.

Men da slog pludselig en tanke ned og stansede pennen: «Hør, du havde jo dengang din fri vilje! Du besluttede jo selv at gi barnet til de folk.»

Hun for op og drev, men hidsede sig op og fandt ogsaa beviser mod denne stemme.

«Jeg var igrunden ikke fri. Den onde skjæbne venter altid paa det øieblik, da vi er svage og magtesløse. Da styrter den sig over os. Da afpresser den os det dyreste vi har. Og siden? Naar vi saa angrer og vil gjøre det om. Da gjør den som en pantelaaner, som i nøden har faat vort kjæreste smykke. Han kaster os ud og siger: Du havde din fri vilje. Det er en ærlig handel! — Aa, aa — aa.»

Og hun satte sig og fuldførte brevet, og da det var endt, pustede hun friere ud.

Som hun siden drev paa maafaa igjennem

gaderne, glyttede hun hen paa de forbipasserende og tænkte: «Se ikke slig paa mig! Jeg er jo ikke værre end I.»

Ssa var hun da ude paa veien mod det lyse punkt, hvor hendes lykke ventede. Nu kunde hun ikke vende om.

Hvorlænge skulde saa det ægteskab vare? Hvorlænge skulde hun være nødt til at lide, taale, begaa forbrydelser og dulme dem, spille komedie og hykle elskov — hvorlænge? Naar skulde hun saa kunne sætte sig ned, trykke det skjælvende barnelegeme til sig og græde sit smuds ud? — Hun orked ikke tænke paa det nu. Hun vilde heller fryde sig over det tagne skridt. Naar man arbeider sig op ad et fjeld, orker man ikke tænke paa, at der ligger et høiere bag det igjen.

Mod skumringen kom hun forbi en kirke, hvis døre stod aabne, og hvor enkelte mennesker gik ind. Uden at tænke nærmere over det, fulgte hun med, tiden skulde jo fordrives. Inde var kirken oplyst, og orglet fyldte rummet med toner. Først nu husked hun, det var søndag, og at dette var aftengudstjeneste. Hun havde ikke siddet længe her, før hendes hals begyndte at snøre sig

sammen. Her i dette oplyste hus mellem kirkefolk og orgel syntes hun, hun selv var en ond aand, som dukkede op paa et helligt sted. Og da presten kom paa prækestolen, sneg hun sig stille ud.

Men paa trappen satte hun sig og skjulte ansigtet i hænderne.

Prestens ord lød fjernt som en summen. Det bares hende for, at gode magter strakte hænderne ud og vilde redde hende. De lovde hende at vise hende veien til hendes barn, bare hun kastede sig i deres arme.

Men det? Det vilde jo bli en ny revolution. Og det orked hun ikke nu. Nei, — det orked hun ikke nu.

II

I.

Der havde været stort selskab hos grosserer Flaten, og i den kolde vinternat fyldtes dalen af de friske dombjælder, mens slæde paa slæde fløi afsted langs de brede veie, og lygterne tilslut tabte sig nede i mørket. Og tilbage oppe mellem de mørke granlier laa det store, oplyste hus, hvis vinduer i begge etager endnu glødede af vandrende lamper. — Saa begyndte det at slukkes, først vindu for vindu i anden etage, derpaa i stuerne under. Tilslut var bare et eneste vindu oplyst paa den store façade.

Hr. Flaten havde været en runde i huset og kom nu ind i soveværelset med kvasterne paa sin slobrok dansende foran sig. Han var lidt blek og slap efter dansen og vinen. Haaret var blet hvidt. Han stansede midt paa gulvet og saa et øieblik paa Regina, som

laa henslængt paa en chaiselong i en hvid friserkaabe og røgte en cigaret. Hun var blek, med to ophidsede røde pletter paa kinderne. Øinene lyste endnu af en forunderlig glød. Men hvor fandt han hende ikke smuk. Den gule silkekjole med den venetianske kniplingskrave laa over en stoleryg, og i det svage lampeskjær lyste nogle smykker henne paa en kommode.

«Naa, det gik jo udmærket?» sa han spørgende. «Synes du ikke?»

«Det var hyggelige mennesker,» sa hun og røgte.

Han begyndte at snøre slobroken op, det svære skjortebryst med diamantknapperne og det hvide slips kom tilsyne. Han klædte sig af, sad en stund paa sengekanten og saa spørgende paa hende. Men hun røgte fremdeles og la slet ikke mærke til ham.

«Du danser udmærket!» sa han og smilte.

«Jeg har aldrig lært det ordentlig.»

«La du mærke til, hvor herrerne beundrede din dragt?»

Han smilte som et fornøiet barn.

«Men damerne da — jeg hørte nok, hvad de tiskede bag min ryg.»

«Hvad sa de?» Hans øienbryn trak sig ængstelig sammen.

«Aa, det kan være det samme, hvad de sa. Men jeg hørte det saamæn — og skal huske det.»

«Skal du ikke komme iseng nu?» Han svingede fødderne op i sengen og trak teppet opover sig. Ude drev sneen i lette kast mod vinduerne, og vinden begyndte at tude.

Der blev en pause. Hun rettede sine øine mod ham og spurte om lidt: «Hvis jeg fortalte dig om dem, som har fornærmet mig paa det blodigste, vilde du saa skaffe mig opreisning?»

«Det spør du om!» Og han smilte bebreidende hen til hende: «Hvad er der iveien?»

Hun vedblev at se paa ham. Skjønt hans øine stræevde med at se interesseret ud, vilde dog øienlaagene synke i. Han havde jo danset, stakkar. Hun var ved at briste i latter.

«Nei,» tænkte hun, «nu faar det dog endelig ske engang.»

I de fem maaneder, de havde været gift, havde hun opsat og stadig opsat med at gjøre noget. Mens de var paa de par maaneders

reise i udlandet, havde hun tænkt: «Først naar vi kommer hjem.» Og da de var vel hjemme, vilde hun først faa orden i sit hus. Hun vilde ikke tilstaa for sig selv, at denne hjertensgode, forelskede mand virkede paa hende som ilden i kaminen for den, der kommer ind og fryser. Han vakte gode følelser ogsaa i hende. At der pludselig var en, for hvem hun var alt i verden, var ogsaa noget nyt. Hun blev magtesløs. I skinnet af hans lykke, krøb hendes mørke magter i skjul. Først da hun begyndte at opdage forskellige feil hos ham — da kom de krybende frem igjen. Da vaagnede hun til tusen selvbebreidelser. Men hun udsatte og udsatte. Det var deiligt at bli baaret, og hun frygtede det øieblik, da hun skulde vaagne helt.

Nu begyndte han at harke igjen, han led af en kronisk halskatarr og kunde tidt være uapetitlig.

«Skal du ikke lægge dig ikvæld du da?» sa han, efter at have spyttet i sit lommetørklæde.

«Nei,» tænkte hun og kastede sig over paa siden, «nu skal det ske.»

Hun begyndte som tilfældig op mod røg-

skyerne: «Hør, kjære ven — der er noget, du aldrig har fortalt mig.»

«Jasaa.» Det lød en smule søvnig.

Hun røgte og røgte. «Sig mig, hvorledes gik det dog til, at jeg kom hid til dig?» Hun lod, som hun lukkede øinene, men kunde dog se hvert træk i hans ansigt.

«Jeg har da vist tusen gange fortalt dig den ting.»

«Nei, det har du slet ikke. Du skjuler alting for mig.»

Han lo. «Jeg har saavist intet at skjule, kjære dig. Jeg skrev til min ven professor Gregersen og spurte, om han kunde skaffe mig en norsk husholderske — det er alt.»

«Men hvorfor valgte du netop professoren til en slig kommission?»

Hun aabnede øinene og lod som hun saa paa ham for at smile.

«Kjære dig, vennen min — naar nu han var mit bysbarn og en ungdomsbekjendt, og jeg tilfældigvis kom til at nævne det for ham i et brev. — Men skal du ikke iseng i nat, du?» Det lød en smule grættent.

Hun kastede cigaretten. Hun maatte gjøre vold paa sig for ikke at fare op og bryde løs

i et utaalmodigt raseri. Men hun tvang sig til at smile og saa op i loftet.

«Hør,» sa hun og rystede forundret paa hodet, «en slig professor ved en fødselsstiftelse faar nok mange underlige kvinder under behandling?»

«Ja, du kan da vide det.»

Hun glyttede op paa ham og rystede af spænding.

«Sæt om han havde sendt dig en af dem?»

Han gispede: «Det var nu ogsaa et indfald.»

— Nei, denne mand vidste intet. Og for at faa den sidste rest af tvil feiet ud af sin sjæl, for hun nu hen til ham, satte sig paa sengekanten og tog hans hode mellem sine hænder, idet hun smilte kjærligt ned til ham. Han blev lykkelig og vilde ta hende ind til sig, men hun stred spøgefuldt imod.

«Hør nu, min ven — du er da ogsaa en ganske merkelig ægtemand!»

«Er jeg?»

Og dumdristig fortsatte hun: «Ja, netop du. Du bryr dig ikke synderlig om at faa

vide noget om mig. Du spør aldrig om, hvad jeg har oplevet!»

Der gled et smertefuldt drag over hans ansigt.

«Nei, du har jo bestandig været saa ordknap om dig selv.» Og idet han strøg hende over haaret, tilføiede han: «Men jeg er saa glad over at eie dig, slig som du er. Jeg kan ikke forlange alt muligt heller, men naar vi faar levet os helt sammen, og du faar mer tillid til mig, saa kommer nok fortroligheden af sig selv.» Han saa paa hende med lykkelige øine.

Og atter virkede disse faa kjærlige ord, saa hendes hjerte begyndte at gløde, og en hulken vilde op i hendes hals. Men hun behersked sig og busede ud: «Hør — jeg synes, din ugifte søster i Kristianssand burde ta til sig et adoptivbarn! Det maa da være underlig at gaa alene.»

Og hun saa atter hver linje i hans ansigt og tilføiede smilende: «Naar vi reiser til Norge til somren, saa skal vi vel besøge din søster?»

«Ja, hun vil nok bli glad over det, — og da kan du jo foreslaa hende det med bar-

net.» Han lo, — det var en oprigtig, ærlig latter.

Men nu var der heller ingen tvil længer. Han vidste intet, og hans søster, — nei, hende var det ikke.

Hun begyndte at klæ sig af, og da hun var kommen i seng, laa allerede Flaten og snorkede. Hun blev liggende og se paa hans store, fyldige hode. Det sov — sov, sov. Dansen havde rent ødelagt ham. Han havde jo ogsaa i det længste sat sig imod, da hun nu ved middagen havde faat det indfald, at de efter kaffen skulde prøve at danse spøgelserne ud i salene ovenpaa.

Men nu var altsaa dette bragt paa det rene. — Da de stod foran alteret, havde hun stivet sig op med, at han var hendes redningsmand, den, som kunde bane hende veien ud af elendigheden. Og nu? Nu var det kun rigdommen igjen. Men han selv?

Natlampen kastede sit grønlige skjær over hans ansigt. Adamsæblet hoppede for hvert aandedrag, og hun blev liggende og stirre paa det og paa den fyldige strube.

Ak, havde hun atter handlet i et øieblik, da hendes dømmekraft var blind af fortvilelse,

og skulde hun nu vaagne helt og forfærdes over, hvad hun havde gjort. Sæt nu, om dette ægteskab ikke var et eneste skridt nærmere maalet, men at hun i stedet spildte tiden, blev dorsk af gode dage, eller lod sig overvinde af hans daglige omhu og kjærlighed. De havde kanske regnet med dette — de, som stjal hendes barn. Kanske dette ægteskab var et led i beregningen. Og de tog ikke feil.

«Nei, de faar ret!» sang det hidsende i hende. «Du sovner fra dit helligste ærend i livet. Bare man klapper dig paa kinden, saa falder du straks til fode og glemmer al forsmædelse fra igaar. De tog ikke feil. Saa ussel er du!»

Ude tog vinterstormen sterkere i og ulte uhyggelig gjennem natten.

II.

Da Regina drev henimod at gifte sig med Flaten, orked hun ikke at overveie, hvorledes hun skulde komme løs fra ham igjen. Men nu kunde dette spørsmaal ikke længer holdes nede. Hvis hun ikke vilde opgi den tanke

engang at finde sit barn, at kunne kaste masken og bli ærlig og sandfærdig igjen — da maatte hun nu finde en udvei til at komme løs. Han var ikke længer nogen redningsmand, og han var ikke blot overflødig; men han stod hende i veien. Hos ham var der jo intet at faa vide, men han bandt hende fast.

I de mørke vinterdage gik hun alene gjennem de store stuer, mens Flaten var paa kontoret. Alt arbeide faldt hende ud af hænderne, fordi det minded om Flaten og hendes ægteskab. Naar stuerne begyndte at bli mørke, kunde hun gaa og vente paa ham. Men naar det lakkede til, at han kunde komme, da gruede hun sig. Det var jo hans kjærlighed og omhu, som afvæbnede hende og gjorde hende splidagtig med sig selv. Hvad skulde hun gjøre. Den ene uge fulgte den anden, og her gik hun og lod tiden løbe fra sig og la ikke to pinder i kors.

Til moren skrev hun nu korte, næsten forretningsmæssige breve. I stedet for kjærlige ord la hun en pengeseddel indi. Morens breve stak hun i lommen og kunde gaa i uger uden at aabne dem. Det var, som morens skrift var et ansigt, hun bluedes ved at se ind i.

I de mørke formiddage sad hun i det kabinet, som nu var blet hendes, og fordrev tiden med at drikke the og ryge cigaretter. Luerne i kaminen flammede i sølvkanden og det smukke porcelæn, og røgen spandt sig i fine blaa striber hen i det lille mørke rum.

Og samtidig som hun udsatte og udsatte med at foreta en handling, begyndte hun at flygte ind i skjønne drømme om sit barn. Det kostede ingen forbrydelse, det gav ingen ond samvittighed. Naar hun endelig fandt sin søn — hvorledes skulde hun da ikke opdrage ham. Og hun saa sig som den stolte, graahaarede mor, og ham som en fremragende mand, som alle agtede og elskede. De skulde bo i udlandet, og hun vilde anta sit pigenavn og hede fru Aas. Gutten skulde ogsaa bære hendes navn. Hun lukkede øinene — og bodde sammen med ham i en villa ved Middelhavet, og hun gik i en stor blomsterhave og dyrkede bare de blomster, som hun elskede. Om kvælden, naar maanen stod over de mørke cypresser, skulde de sidde paa en balcon og synge sit hjemlands sange. Hun gik ved hans arm indover et kirkegulv, orglet tonte i det store hvælv, men nu var det bare fryd.

Alle hendes synder var sonede, og hun levde rent og forsagende som en nonne.

— Saa kunde hun fare op ved at høre Flaten dreie nøglen om i entréen. Drømmen var forbi, og virkeligheden kom. Hvor længe skulde vel dette vare? Hvor længe skulde hun hykle en kjærlighed, som gjorde hende mer og mer modbydelig for sig selv og gav hende en følelse af, at hun ikke var et haar bedre end en pige fra gaden.

Her gik hun og dulmede sig ved drømme og tomme forsætter. Og tiden gik, gik. Sæt nu, om hendes barn var sygt. — Nu var det halvandet aar og kunde tale og havde tænder. Men her gik hun. Ja, naar hun fik nye kjoler kunde hun gribe sig i at staa foran speilet og fryde sig, akurat som disse kjoler ikke var kjøbt med skjændsel.

Hun begyndte at ty til et lidet glas for at faa sove. Dagen efter var hun saa bleg og slap, hun begyndte at holde sengen til hendimod middag, og hun mistede lidt efter lidt herredømmet over sig selv, saa hendes forfærdelige humør ofte kom tilsyne.

Men Flaten tog det med vanlig overbærenhed. Han vidste, at unge kvinder i begyn-

delsen af et svangerskab kan være næsten sindssyge, og han haabede, at her laa grunden. Saa blev han gaaende og vente paa det salige øieblik, da hun skulde komme og hviske ham i øre, at han var far.

Denne overbærenhed begyndte nu at irritere hende. Hun gruede for hvert af hans kjærtegn, fordi hun var ræd, det skulde gaa hende til hjerte og gjøre hende magtesløs paany. Natten i fælles sovekammer begyndte at bli en pine. Og naar han var reist de vanlige ture til Gøteborg, greb hun sig i at sidde og ønske, der maatte tilstøde ham en ulykke. Saa sad hun med lukkede øine og udmalte sig det øieblik, da hun var fri. . . . En uge efter vilde saa barnet ligge i hendes skjød, og hun kunde faa begynde et nyt liv, kaste denne modbydelige maske og bli sig selv igjen.

Men Flaten kom uskadt hjem, smilende og utaalmodig efter at trykke hende i sine arme, altid med en eller anden foræring. Denne mand, der var saa dygtig og klog blandt mænd, var pludselig blet blind ligeoverfor en ung hustru. Hans foræringer føltes som nye baand, nye ydmygelser. Men hun

tog dem og smilte for ikke at briste i graad, hun takkede for ikke at kaste ham det i ansigtet. — Og tiden gik.

Hun tænkte og overla og grublede dagen lang. Men alle veie gik over Flatens lykke. — At betro ham noget var en latterlig tanke. Men at fortsætte dette liv . . . at fortsætte dette liv!

Hun begyndte at bli ræd sine egne drømme. De var mørke, de dryppede af blod. Og hun vaagnede, sved af angst, men glad over, at det kun var en drøm. Og som for at sone krøb hun saa ind til ham og kjærtegnede ham.

Da brister det ud af ham en morgen, han sad paa sengekanten hos hende, inden han gik paa kontoret.

«Hør,» sa han, «du begynder at faa mistænkelige tegn nu.»

Der gik en skjælven gjennem hende: Havde hun talt i drømme? Gjættede han hendes tanker?

Da bøide han sig ned og hviskede i hendes øre: «Du skulde vel ikke gaa og forberede os en liden arving?»

Hun var nær ved at briste i haanlatter.

Det skulde bare mangle. Ja, det skulde bare mangle det ogsaa.

Da fik hun det indfald at vilde drive en grov gjæk med ham, og hun tvang sig til at smile og sa: «Du gjætter da alting ogsaa.»

Han knugede hende ind til sig og formelig dansede ud. Han fik det mer og mer travlt i sit arbejde, det gjaldt at samle formue til arvingen.

Og nu talte han i tide og utide om deres lykkelige haab. Det gjorde ham end mer overbærende, end mer forelsket. Og hun lod sig slæbe med i samtalen om dette barn. fordi hun nu ikke gad tilstaa sin usandhed, og fordi det begyndte at more hende at holde ham for nar.

Dog dette vilde jo engang opdages? — Men forinden vilde der kanske komme en løsning, og den maatte komme, den maatte komme.

Hun begyndte at gaa som i søvne. Hun følte, hun drev imod noget mørkt, og hun prøvde at stritte imod. Naar hun gik alene i stuerne kunde hun tit stanse og gjøre en bevægelse med haanden, som vilde hun jage noget uhyggeligt bort fra sine øjne.

Og jo mer hun følte sig synke, jo mer klamrede hun sig til tankerne paa sit barn. Hun saa det sygt og ingen som passede det. Hun saa det med armene om halsen paa den kvinde, hun hadede. Hun oplevde den scene, da hun skulde træde ind og ta det igjen, hun begyndte at høre dets stemme, at se dets ansigtstræk, dets smil, dets hænder, som strakte ud efter hende. — Men de strakte sig forgjæves — her gik hun jo.

Det begyndte at ligge paa hendes skulder om natten, det krabbede om paa gulvet om dagen, det begyndte at bli saa uhyggelig levende, at naar hun gik i dørene, da kunde hun pludselig vende sig og se efter, at det ikke fik fingrene i mellem.

Vinterdagene gaar imod jul, solen er endnu lidt fremme og lyser over snesletter og hvide skoge; et jernbanetog iler afsted langt nede i dalen, og længer oppe krydser veiene hinanden fra brugene ved elven. Trærne i haven staar hvide og bøiede af tindrende snelag. Her kommer ikke længer besøg, fordi fruen aldrig tar imod og aldrig gaar ud. Den enedag ligner den anden. Flaten arbeider længer

og længer ud over kvælden, det er ikke mer saa hyggeligt at komme hjem.

Gang paa gang kunde hun staa op af sin seng og tænke: «Nei, idag faar det ske. Dette holder jeg ikke længer ud.»

Hun kunde løbe sin vei, men da stod hun der, hun begyndte. Hun kunde be om skilsmisse, men slige indviklede ting orkede hun ikke at gaa igang med nu. Der kunde dæmre tanker om, at hans penge aldeles ikke var nødvendige; men hun ante, at bag dette stod der en anger og bag den en hel revolution, saa hun atter maatte begynde fra nyt af. Det orkede hun ikke. Der havde dannet sig saa mange lag ovenpaa det første skridt — at vrage det hele — nei, hun orkede det ikke. Det var bedst slet ikke at se sig tilbage. Slet ikke at tænke, bare ile fremover — fremover.

Hun greb sig i at gaa og tænke over de forskellige dødsaarsager, og hver gang blev hun mindre forskrækket. En bestemt tanke havde sat sig ganske fast og fik mer og mer magt. Det var: «Er det ikke bedre at begaa én forbrydelse, og saa komme løs, finde dit barn, og saa kan du jo straks omvende dig.

Men nu? Nu begaar du jo forbrydelser i det uendelige uden nogen nytte.

En dag overraskede hun Flaten foran sin hustrus billede. Det hang nu uden sørgeflor paa hans private kontor, og som han stod der og saa paa det, var det med en mine, som ikke var til at misforstaa.

Regina betragtede ham med en spydig mine, og den gamle herre blev rød, som var han greben i en forbrydelse.

Men nu la hun mærke til, at han var forunderlig blek, og at den runde, trivelige skikkelse var slappet af. Hvor han var blet gammel. Hvor haaret var blet tyndt og hvidt og ansigtet gustent.

Et øieblik blev hun rørt. «Du gode Gud,» tænte hun, «hvor du maa ha plaget og pint denne mand.» Og nu kunde hun ikke andet end være god og kjærlig mod ham for den dag igjen.

Da hænder noget, som hele tiden af sig selv havde forekommet hende ganske umuligt. Hun opdagede, at hun skulde være mor paany. — Og i flere dage holdt hun nu sengen, ligesom lammet af en fiende, der faldt hende i ryggen.

Vel var hun sunket dybt, men hendes moderfølelse havde hidtil været hellig og uplettet, tanken paa sit afkom havde været som et lidet tempel, hvori hun søgte ly. Men nu? — Nu?

Og denne mand, som hun gik her og syndede imod — som var hendes onde samvittighed! som hun var færdig til at dræbe! — han tvang hende til at føde en ny Flaten til verden, kanske en, som vilde reise sig en vakker dag og hevne sin far! Hvem kunde vide det! Og dette barn skulde hun nu begynde at forstre paa og lide for, det skulde kanske skyde hendes første barn tilside og lænke hende til Flaten for livet.

Hun kastede sig frem og tilbage i sengen. Det var som de sidste rester af varme blev til is, og et vildt, utaalmodigt had begyndte at fylde hende som en feber.

III.

Den dag hun paany stod op, var hun blek og udvaaget, men forunderlig rolig. Det var som hele den ganske verden var dræbt, kun ét levde, kun ét saa hun og stirrede

imod. Hvem vilde stanse hende nu? — Hun gik om formiddagen omkring med sammenkneben mund og tog sig nu og da over panden.

Men ved middagsbordet var hun i godt humør, saa Flaten følte sig helt lykkelig, og de talte om løst og fast og lo og spiste og drak.

Med et brød hun af i samtalen og fæstede sine øine paa ham. Han holdt inde og saa ogsaa paa hende, som ventede han noget. — «Hør,» begyndte hun saa, «nu skal jeg si Dig noget, som Du ikke ved.»

«Jasaa?» Han løftede sine Øine imod hende.

«Jeg har hat et barn, før jeg kom til dig.»

Ordene kom tonløst og under et stivt smil. Flaten lod skeen falde i talerkenen og hoppede til paa stolen og blegnede.

«Hvad!» udbrød han endelig og stirrede paa hende. «Hvad er det Du siger?» Han begyndte at hviske: «Kjære, hvad er det, du siger?» Og han prøvde at smile, som var det hele en spøg.

Men hun syntes rolig som is og gjentog:

«Jeg siger, jeg har havt et barn, før jeg kom til dig.»

Han stirrede fremdeles paa hende. Og da han endelig fik en mistanke om, at det var sandt, sank han pludselig sammen og begyndte at se sløvt paa hende som var hun langt, langt borte. Der blev en længre pause. Endelig reiste han sig og vaklede ud. Hun hørte hans trin dø indover gulvene mod hans private kontor.

Regina holdt sig pludselig for ørene, som ventede hun at faa høre et knald. Men der kom intet.

Saa reiste hun sig og gik ind til sig selv, hvor hun tændte en cigaret. Et Øieblik efter kom husjomfruen og spurte om ikke herskabet skulde fortsætte maaltidet.

«Nei,» sa Regina rolig, idet hun strævde med cigaretten, «tag bare af bordet De.»

Husjomfruen forsvandt, og Regina la sig paa chaiselongen og begyndte at at betragte røgskyerne. Hele hendes legeme rystede. Hvad havde hun gjort? Hvad vilde nu ske?

Hun følte sig svimmel som paa randen af et gabende svælg. Og atter klamrede hun

sig til synerne af sit barn, hun tog det paa sit fang, hun saa det smile, hun oplevde det øieblik, da hun endelig skulde faa det at se og løfte det op i sine arme. Og som vanlig virkede disse billeder afledende paa hendes forestillinger, saa hun tilslut laa her, fyldt af ømhed og bare tænkte paa det ene, bare saa, følte, vidste af det ene i verden.

Der var forfærdelig stille i det store hus. Tjenerne paa kjøkkenet havde nok ogsaa faat trang til at hviske. Skumringen sivede ind i rummene, fyldte krogene, viskede det graa snelys bort fra tapeterne. — Og her laa hun. Hvad havde hun gjort? Barnet? Javel, men hvad havde hun gjort?

Efter et par timers forløb holdt hun det ikke længer ud, men trak skoene af og listede sig hen til hans dør. Men ikke en lyd var at høre. Hun kunde ikke dy sig for at lægge øiet til nøglehullet — og der inde foran vinduet saa hun ham i skumringen som en sort masse, bøiet over skrivebordet. Han sad nok med hodet i hænderne.

Da hun atter laa paa chaiselongen, kunde hun ikke bli dette billede kvit.

Denne prægtige mand. — Denne prægtige mand! Hvad havde hun gjort?

Men om lidt for hun op og blev siddende med sammenknugede hænder: «Nu faar du ikke være sentimental længer, Regina. — Eller kanske du vil gaa her fremdeles i denne elendighed! Fremdeles lade dit barn behandle af fremmede, — fremdeles bære den skjændsel, man har kastet dig ud i. Vil du det! Vil du det! Er det endnu ikke nok!»

Hun begyndte at gaa frem og tilbage. Tepperne dæmpede hendes skridt. Der var blet ganske mørkt, og hun frøs. Men hun vedblev at drive her frem og tilbage, frem og tilbage, indtil hun følte sig udslidt og gik ind i soveværelset.

IX.

Han blev borte udover kvælden. Men ud paa natten, da hun for et øieblik var blundet ind, vaagnede hun ved at han stod ved hendes seng og hviskede til hende.

Hun slog øinene op, han var fuldt paa-

klædt, holdt en lampe i haanden og saa ud til at have grædt.

«Regina,» sa han og satte lampen bort og tog hendes haand, «du skulde fortalt mig dette før. — Men nu kan jo ikke det ændres.» — Og han sukkede. «Jeg vil bestræbe mig paa at tilgi dig, jeg vil be til Gud om kraft til det ... for du er mig saa kjær!» Og hans stemme blev tyk, og øinene fulde af taarer

«Tak!» hviskede hun og saa en stund hen i væggen. Saa lukkede hun øinene.

Disse forsikringer om hans kjærlighed, denne endeløse overbærenhed rørte hende ikke længer. «Naar en gammel mand faar en ung hustru, saa blir han da ogsaa selv en træl,» tænkte hun, idet en følelse af foragt steg op i hende. «Men det skal ikke lykkes — nei det skal ikke lykkes ham ...»

Lampen sluktes, natlampen blev tændt, og haardnakket blev hun liggende med lukkede øine. Det blev hans sag at tro, om hun sov eller laa og tænkte. Han gik til ro. Men længe, længe hørte hun ham ligge og sukke.

Den næste dag gik han som vanlig til sit

kontor. Vilde han arbeide for at glemme? Men de par følgende dage virkede atter hans barnlige godhed forvirrende paa hende, og en stemme skreg høiere og høiere i hende: «Jeg holder det ikke ud — jeg holder det ikke ud at gjøre denne mand noget ondt.»

Det saa ud til at ville drive over uden nogen nærmere forklaring. Han bare tilgav — og vilde ikke vide mer, ikke nævne det mer.

Men en dag havde atter tanken paa det barn, som hun brugtes til at føde ham, hidset hende op, saa hun tog det næste skridt — ligesom med lukkede øine og hænderne for ørene.

De sad atter ved middagsbordet, men var kommen i en heftig disput om indbydelsen af et par forretningsvenner, som var heroppe fra Gøteborg. I det sidste var ogsaa han begyndt at bli nervøs og kunde bli hidsig. Men pludselig brød hun af og sa: «Hør Du . . .»

Han saa spørgende paa hende. Der blev en pause.

Saa vedblev hun koldt: »Der er endda noget, jeg ikke har fortalt dig. Jeg har dræbt det barn, vi talte om.»

Han holdt i det samme paa at drikke af et ølglas, men spilede pludselig øinene op og tabte det i gulvet. Hun prøvde at le. Men i næste øieblik slog han haanden i bordet, saa alting dansede, og skreg: «Nei, dette begynder at bli for galt!»

Han kom truende omkring bordet — og hun for pludselig op, krummede sig uvilkaarlig sammen som en kat, der vil springe til, og hun stirrede paa hans hals som saa hun noget bore sig derind.

Han greb fat i hende, saa det smertede i armen, og skreg hende ind i ansigtet: «Du lyver, Regina! Sig det straks, at Du lyver!»

Hun sled og sled for at komme løs. «Nej, jeg siger dig, at jeg har dræbt det. Du har jo aldrig spurt om, hvem jeg var!»

Pludselig lod han hænderne synke som slaat af skamfuldhed over at fare saa haardt frem. Saa greb han sig om hodet, blev staaende lidt og stryge sin pande, og endelig hviskede han: «Du gjør mig gal, Regina. Hvorfor vil Du dræbe mig?»

Saa gik han langsomt ud. De samme skridt indover gulvene, den samme dør til kontoret, som lukkedes.

Og atter kom en eftermiddag, da hun uvilkaarlig tyede hen til den tomme chaiselong, mens hun røgte og røgte den ene cigaret efter den anden for at aflede sin sindsbevægelse. Atter havde de forladt bordet midt i maaltidet, atter var huset blet dødsstille. Denne gang kom ikke husjomfruen og spurte.

Det blev en ny skumring, en ny spænding over, hvad der nu vilde ske. Og paany greb hun til det gamle middel mod at falde sammen. Hun klyngede sig til hensigten med alt dette, til barnet, for hvis skyld hun nu laa og rullede sig i smuds. Og som altid blev hun snart fyldt af skjønne billeder om dette barn, — midt i fovbrydelser magted det at gjennemgløde hendes hjerte med ømhed, saa al angst, al følelse af den onde handling veg unda som rædde skygger. Fuld af en forunderlig ro laa hun der paa chaiselongen og røgte og lod tiden gaa — og turde ikke slippe synerne af barnet, klamrede sig mer og mer krampagtig til nye og atter nye billeder, i en følelse af, at hvis hun slap, da vilde hun styrte ud i en afgrund.

Timerne gaar. Hun hørte Flaten drive

frem og tilbage der inde i kontoret — frem og tilbage. Der blev aldrig nogen ende paa det.

Om natten laa hun forgjæves og ventede, han skulde komme ind. Udover den næste formiddag blev hun liggende og ryste af spænding. Var der hændt noget? Og hvad var der hændt?

Endelig kom husjomfruen ind og skulde hilse fra grossereren og si, at han tidlig om morgenen var reist til Gøteborg.

I løbet af dagen blev nu Regina gaaende i ny spænding. Vilde han komme tilbage? Hvad vilde der ske? Vilde der i det hele taget ske noget?

Men først den næste formiddag fik hun brev fra ham. Det var skrevet om natten og var et helt opus.

Hun sad i soveværelset og læste, men linjerne dansede saa underlig fjernt forbi hende. Denne blødende, fortvilede kjærlighed — hvad angik det hende nu! Da hun havde læst tre sider om, hvor ondt han havde det, trak hun paa skuldrene. Saa kom flere sider af selvbebreidelser, saa nye sider af haab om, at der herefter kunde

begyndes et nyt liv i gjensidig forstaaelse og tillid. Han tilgav hende ogsaa nu, kunde endog sætte sig ind i, at en fortvilet kvinde kunde begaa en slig handling. Saa kom noget om, at han selv behøvde tilgivelse hos Gud; — saa, at hun var mor for deres barn, — dette barn, han stadig havde savnet. Endelig, at han kom hjem i morgen . . .

— Regina lod brevet synke. I den sindstilstand hun nu var, virkede intet af alt dette. Kun to ting steg levende op for hendes øine — at han talte om deres barn, og at han kom hjem i morgen.

I morgen? — Og hun for op. — I morgen? Kom han her? Vilde kanske ta hende ind til sig, tale om kjærlighed, om deres barn, om tilgivelse, om Gud, nei, hun orked det ikke, det kunde ikke faa ske.

Hun for ind i sit kabinet paa en maade som hun famlede sig frem i mørke. Her skrev hun hurtig nogle ord paa et papir, fik lagt det i konvolut, ringte, fik et brev afsted til stationen, saa det kunde komme med første tog. Det hele gik i en hvirvel. Saa kastede hun sig ned paa en stol og pustede befriet ud.

Hun havde skrevet: «Kjære Flaten, nu maa Du vide alt — du er ikke far til det barn, jeg gaar og fostrer paa.»

Vilde vel dette være nok! Det var en ny usandhed, hun vanæred sig selv med, men det var ogsaa et nyt dolkestød mod hans hjerte — vilde det være nok!

Hun for op og drev ind gennem stuerne — og uvilkaarlig begyndte hun at se paa sine hænder. Inde i spisestuen stødte hun paa husjomfruen, som sa, at en bonde var her med en kalv til salgs. Regina svarte rolig: «Ja, kjøb kalven, hvis den er frisk.» Saa blev hun atter alene, satte sig paa forskellige steder, for saa op igjen, tog noget mellem hænderne, tabte det i gulvet, gik paany, men satte sig straks efter og stirrede frem.

Ak, denne maade at dræbe ham paa, var dog den værste, hun kunde valgt. Men hun maatte jo ikke risikere noget, maatte ikke faa blod paa hænderne. For hver gang hun slog ham til jorden, reiste han sig igjen og kom kjærlig imod hende, det var ikke til at holde ud. Men hun maatte, maatte være haard. Dette maatte ha en ende.

Og denne gang tyede hun ikke ind i drømmene om barnet, nu syntes hun, det vilde være at misbruge det, at skyde det foran sig i en styg handling, — nei, nu vilde hun ta den hele skyld, vilde føle sig som morderske, vilde la hele samvittighedens rædsel falde over sig — barnet skulde holdes rent og hævet over det hele.

Eftermiddagen skred hen, skumringen faldt, billederne paa væggene begyndte at se ned paa hende som fra mørket — de store, livløse stuer begyndte at fyldes af angst. Ude i kjøkkenet hørtes tjenerskabet rasle med kopper og kar, men det var saa langt borte, og hun turde ikke gaa her alene.

Pludselig slog det ned i hende: «Hvis det sker, saa sker det i kvæld, — og da maa jeg ikke se paafaldende ud, der maa intet bli at skumle over — for mit barns skyld maa der ikke det.

Og hun ringte og sa til husjomfruen med sin muntreste stemme: «Skal vi ikke gaa en tur? Tag paa Dem og følg med!»

Selv tog hun ogsaa vintertøi paa, og ude paa den brede trappe stod hun en stund og ventede paa den anden. Luften var mild,

snemasserne rutschede ned over tagene. Det store gaardsrum laa med sorte veie gjennem det skiddengraa teppe af sne.

Saa gik de to kvinder afsted, opover mod skogen. Bakkerne og den varme, fugtige luft gjorde Reginas ansigt rødt under skindhuen. De stansede ofte for at puste ud og lo og talte om løst og fast. Regina blev mer og mer munter.

Sneen laa næsten mandshøi opskuflet paa begge sider af veien. Nu og da mødte de en kjører med klingende bjælder. Over det dunkle snelandskab hvælvede en mørk, ulden himmel sig, hvor enkelte klare spalter fremviste en gul stjerne. Nedover dalen saas lys fra de spredte gaarde, mens brugene endnu laa og glødede med lange rader af oplyste vinduer. Røgmasserne steg op af skorstenene som et tykt, kulsort mørke.

De bøide ind i skogen, hvor de tunge tømmerlæs havde oprodet den smale vei; granerne strakte sine grene over deres hoder. Veien svandt ind i mørket. Husjomfruen begyndte at bli ræd: «Skal vi ikke vende nu?» «Nei,» lo Regina, «vi vil se, om her ikke er bjørn.» Den anden begyndte at skjælve, og

Regina blev desto mer lystig. Nu og da skræmte de en storfugl op, der flaksede afsted med nedstyrtende snemasser efter sig.

Endelig maatte de vende. Og da de kom hjem var Regina behagelig træt; men da hun sad alene ved bordet i den store spisestue, begyndte hendes hænder at skjælve, mens en klam følelse af angst fik hende til at fryse. «Nu har han brevet!» tænkte hun. — «Nu har han læst det.» Hun maatte frem med vin — drak et glas, følte sig endnu ikke varm, men drak fler. Tilslut begyndte alt at tilsløres — alt, undtagen et — det var et stort hode med hvidt haar og en graa knebelsbart, — det var borte i væggen, og naar hun vendte sig, var det ogsaa ved den anden væg. Pludselig for hun op og greb sig om hodet: «Nei,» hviskede hun frem mod lampen, «det skal ikke lykkes! Jeg vil ikke bli gal. Vil ikke. Rolig, rolig, Regina. Her er intet at være ræd. Der er jo slet intet der borte i væggen.»

Saa gik hun til sengs — og saa famlede hun hen paa natbordet efter sit lille glas.

Hun maatte ha tat meget af sovemidlet, thi da hun vaagnede, var det langt paa den

næste formiddag, og hun havde intet drømt, bare været nede i et sort, svidende mørke.

Nu blev hun liggende og vente paa et eller andet. Hun ringte og spurte pigen, om der var kommet noget telegram. Nei.

Hun stak i en morgenkjole, og med det svære mørke haar opløst nedover ryggen begyndte hun at gaa omkring, tung og kvalm efter sovemidlet. Hun fik gardinerne fra. Regnen plaskede ned, og en graahvid taage hang lavt over dalen. Hvad vilde vel ske? Ja, hvad vilde vel ske idag?

Endelig bankede det paa døren. Hun famlede sig hen og støttede sig mod sengen. Men det var blot pigen med den vanlige morgenkaffe. Regina jagede hende ud.

Og timerne gik. Tilslut begyndte hun at vente ham hjem. Naturligvis kom han, — kanske med en foræring.

Lidt over middag stod hun i den samme uordnede paaklædning ude paa soveværelsets balkon, da hun endelig fik øie paa et telegrafbud, som kom traskende. — Hun støttede sig et øieblik paa gelænderet — saa ilte hun ind i sengen og trak hurtig tepperne over sig.

Husjomfruen kom med telegrammet. Det var fra værten i Flatens hotel. Grossereren var i nat blet farlig syg, stod der.

Da Regina var alene, blev hun liggende en stund med ansigtet i hænderne. Det var noget, som begyndte at arbeide nede i dybet og vilde op — men stødte paa for meget is og sank igjen.

«Nuvel,» tænkte hun, «du faar bære dette slig som det fornuftigvis bør bæres. Nu er det vel sidste gang, du bærer masken. — Han er naturligvis død.»

Da hun var kommen til nogenlunde ro, fik hun tilkaldt Flatens kontorchef, sa, at hun selv var syg og bad ham reise ned og se til hendes mand, samt telegrafere underretning straks.

Saa blev hun liggende urørlig og stirre frem. Timerne gik. Hun vandrede om paa den lille ø ude i skjærgaarden, hun saa sig som ung, uskyldig pige, moren, kirken! — Og nu? Var det hele en drøm, og var det umuligt at vaagne.

Hun tyede til barnet, men nu var det som skjulte det sit ansigt for hende. Hvad havde hun gjort? Sæt om hun døde i

næste øieblik! Herre, min Gud! — Hun kastede sig frem og tilbage. Men at bede? — Nei, nei, først maatte hun se det hele fuldbyrdet — og saa — siden, siden! Da skulde alt gjenoprettes.

Om kvælden kom et langt telegram fra kontorchefen og meldte, at Flaten var død. Hjerteslag. Han havde selv bestemt, at han skulde bringes til krematoriets lighus og brændes, uden nogen højtidelig begravelse.

«Jasaa,» tænkte Regina og saa tomt frem. «Han vil ikke betro mig at begrave sig. Nei, han kan ha ret. Men hjerteslag? Det er naturligvis en opdigtelse. Men jeg skal saavist ikke forhøre mig om det. Lad det være hjerteslag. Der er saa mange, som dør af det.»

VI.

Saa bar Regina masken for sidste gang, da hun var tilstede ved den enkle begravelse i Gøteborg. Der var nogle forretningsvenner tilstede, men ingen fra Norge, ingen slægtning. Hans to søstre havde hun rent glemt at underrette.

For Regina stod alting som i taage. Hun

kunde lagt sig syg der hjemme og ikke reist hid, men hun syntes, det vilde være for letkjøbt. Nu, da hun havde seiret, nu fik hun en forunderlig trang til at straffe sig selv og ligesom betale lidt af.

Da hun i krematoriet saa sin mands kiste bli løftet op paa den malmplade, som skulde føre den ind i luerne, blev hun svimmel, brast ud i en krampagtig graad og maatte hjælpes ud. Lidt efter var det hele forbi derinde, og folk begyndte at gaa — man lettede bare paa hatten for hende, som hun stod der ved kontorchefens arm og saa saa bevæget ud.

Samme eftermiddag sad hun i kupéen og rullede hjemover. Udenfor byen laa den bekjendte smukke indseiling i tungsindig vintertaage, hvori de mange øer og skjær blev til mørke, utydelige pletter. Og uvilkaarlig søgte hendes blik det sted i byen, hvor krematoriet laa. — Der steg en hvid røg tilveirs og blandede sig med den døsige luft over byen. Denne hvide røg behøvde jo ikke ha noget med Flatens lig at bestille.

Kontorchefen sad lige overfor og sa vist et eller andet, men hun hørte det ikke. Hun

vilde ikke tænke, hun vilde lukke øinene og leve i dvale, noget farligt langt inde i hendes sjæl maatte ikke faa vaagne og slippe løs. Bare tiden vilde gaa. Bare tiden vilde gaa.

Og endelig blev hun alene og gik om i stuerne paa den store eiendom og eide alt. Kontorchefen styrede driften, til hendes advokat kunde faa solgt det hele.

Men endnu var hun ikke fri. Skjønt hvert skridt mindede hende om Flaten, følte hun sig bundet til dette hus, saa længe hun gik og fostrede paa hans barn. At begynde at søge efter sin egen lille gut, saa længe hun bar en ny Flaten under hjertet, det var umulig, det var en modbydelig tanke.

Men først ude i mars vilde det ske — hvorledes skulde vel tiden gaa.

Og dette barn af en mand, som hun havde dræbt, det skulde hun nu være forbandet til at fostre paa og gi liv og næring. Hun havde begaat forbrydelser, og hun var istand til flere. Men foran dette stansede hun afmægtig, i en følelse af, at noget overnaturlig stod bag. Hun følte det vilde bli en gut, han vilde vokse op og bli sin fars udtrykte billede, og en vakker dag vilde han

komme og kræve hende til regnskab. Nuvel, det fik ske. Vistnok gik det endnu an at gjøre dette væsen uskadelig, men det vilde atter være for letkjøbt. Dette foster skulde vistnok bli hendes haarde dommer, men for tiden var det saa værgeløst, at hun ikke orkede andet end at beskytte det og tænke paa det med en vis ømhed. — Det fik ske. Hun bøide hodet og gyste — men det fik ske.

Hun skaffede sig en selskabsdame, der sov sammen med hende om natten, og hun fandt paa tusen ting for at faa timerne til at gaa. Og det lille liv vokste og vokste under hendes hjerte, det sugede mer og mer af hendes kræfter og krævde større og større plads i hendes sjæl. Hver gang det tilkjendegav en selvstændig viljesytring, fik hun ligesom et nyt bud fra Flaten, fra den uundgaaelige skjæbne, der en vakker dag vilde komme over hendes hode.

Og for at holde sig oppe klamrede hun sig mer og mer krampagtig til drømmene om sin egen lille gut i Norge, som hun snart skulde finde. Dette hendes dyre barn, for hvilket hun havde rullet sig i saa meget smuds, det begyndte nu at stige op over

hendes mørke som en frelsende engel, hvis haand hun engang skulde naa. Naar han blev voksen mand, og hun fik klynge sig til hans arm, — da kunde de komme, alle de straffende magter, for nu havde hun sin forsvarer. Han vilde si: «Det var for min skyld, mor gjorde det hele, hun handled af kjærlighed — det var min skyld, og jeg tar det hele paa mig.»

— Dagene gaar, ugerne gaar. Vinteren slæber sig hen med nye snefald og ulende storme. Hver dag den samme kamp om igjen for at mane drømmen og det frelsende haab saa levende frem, at mørket ikke faar overvælde hende, og angsten ikke slippe løs. Hendes ansigt er blekt og stivt. Hun bærer ikke den glade maske længer, men sin kummer lukker hun fremdeles inde. Om hun begyndte at tale, — hvem vilde vel forstaa. Men nu kan hun snart si: «I næste uge!»

Og endelig laa det lille barn i hendes skjød. Det var en gut.

Nu kunde hun ikke føle sig glad over det, enda hun var rig. Hun saa ned i dets øine og prøvde at smile, men kunde saa

føle en underlig frysning om hjertet. Det havde saa underlige øine, dette barn.

Og i den samme trang til selvpinsel vilde hun ikke gi det flaske, men sit eget bryst. Udslidt som hun var af de lange tiders sindsbevægelse, føltes det som om det varmeste blod blev suget ud af hendes aarer, og hver gang det var over, faldt hun saa forunderlig sammen. Men det fik ske. Hun vilde gi dette barn alle de fortrin, hun kunde, det havde sin store opgave i verden — det fik ske.

I det graa vinterlys fra vinduet sad hun hver dag med det blottede bryst og saa ned til dette barn, og hendes ryg blev saa forunderlig bøiet, efterhvert som den lille sugede. —

Lange uger gik, og den lille kom sig udmerket. En vakker dag faar hun saa brev fra den lille kystby, hvor moren havde slaat sig ned som enke. Brevet fortalte, at moren var død.

Regina la brevet bort og stirrede frem. Hun følte ingen synderlig smerte, fordi hun ligesom ikke havde plads, og morens billede var blet saa forunderlig udvisket i det sidste. — Men hun tænkte som hun sad her og

stirrede: «Jasaa — nu er det nok bedst, du finder din lille gut, for ellers blir du nok temmelig alene i verden.«

I midten af mai reiste hun saa ned til et pleiehjem i Gøteborg med sit barn, og fik en læge til at føre stadig tilsyn med det. Saa pustede hun befriet ud.

Hendes eiendomme var solgt, og nu eiede hun op imod en milion. Men nu havde hun graasprængt haar, og hendes ansigt mindede om en tæringssyg.

III

I.

Sommeren 1880 læste man i hovedstadsbladene følgende usedvanlige avertissement:

«I mars maaned for to aar siden var et ægtepar paa fødsessstiftelsen og modtog et barn til adoptering. Den, som kan skaffe oplysning om, hvem disse var, og hvor de nu er, vil faa rigelig belønning. Billet mrk. R. bedes sendt dette blads ekspedition.»

Man var kommen ud i juni, og i den lysegrønne studenterlund kunde man i middagstiden se en ung, sortklædt kvinde gaa frem og tilbage blandt de spaserende, men altid alene. Hun var en af disse fremmede i byen, som man kan se er ledige. Hun saa folk hilse paa hinanden, men ingen hilste paa hende. Hun satte sig paa en af de ledige bænke, naar hun var træt af at gaa, og hun reiste sig igjen, naar hun var træt

af at sidde. Undertiden sad hun og skrev med parasolspidsen et lidet navn i sandet, men før hun gik, slettede hun det omhyggeligt ud. Musiken spiller, unge og gamle spadserer sammen og ler, men for hende er det noget fjernt, der glider ligegyldig forbi. Hun tar sit uhr frem, det lakker snart til middag paa hotellet, — saa blir det en ny eftermiddag at dovne hen, og ved sekstiden kan hun begynde en ny runde omkring i bladene og høre, om der kanske er kommet en billet idag.

Saa førte Regina den rige, fremmede dames tomme tilværelse paa et hotel. Den dag, hun fik regning, merkede hun, at hun allerede havde været der en maaned. Nuvel, hun har jo tiden for sig, der kan ske noget idag eller imorgen, det gjælder bare at vente taalmodig, engang kommer nok en billet. Ved bordet fik hun halve bekjendtskaber, som hun talte med om ligegyldige ting. Ellers levde hun som bag en mur. Nu da hun skulde kaste masken og være sig selv, nu kunde hnn ikke finde sig selv igjen, og desuden, — havde hun ikke fremdeles ting i sit indre, som for alt i verden maatte skjules.

Hun havde betrodd historien om barnet til den advokat, som bestyrede hendes formue, og han havde ogsaa sat sig i bevægelse for at finde det. Men han havde samtidig gjort hende indlysende, hvilket spil af tilfældigheder, hun her maatte regne med.

Barnet kan være dødt, pleieforældrene døde eller udvandrede. Eller den ene af ægtefællerne kan være død, den andcn ha giftet sig paany og faat et eget barn, adoptivbarnet kan saa være kommet paa andre hænder. Hver dag kan hun møde det i en barnevogn paa gaden, men hun ved bare ikke, at det er hendes. Det kan ligge og kravle om i smudset i en baggaard, fordi det er kommet paa saa mange hænder siden dengang paa stiftelsen. Det kan være havnet i en bondegaard i en fjelddal, eller ude paa en ø — det er der ingen som ved. Men sæt nu, om det fremdeles er det rige adoptivbarn, — da har jo forældrene forlængst vænnet sig til at betragte det som sit eget og vil bli ulykkelig over at miste det. Hvorfor behøver de saa at gi sig tilkjende, selv om de ved, at en fremmed, uvedkommende kvinde gaar og leder efter det. Retslig set

er det jo ogsaa deres, hun havde jo frivillig afstaat det. Under alle omstændigheder er det bedst at være forberedt paa at maatte vente. At avertere kan muligvis føre til noget.

«Ja,» tænkte Regina — «saa faar jeg vente.» Og hun blev gaaende og tumle med alle disse tilfældige muligheder. Advokaten bragte paa det rene, at hverken tanten paa Oplandene eller tanten i Nordland havde noget adoptivbarn. Det var en lysning mindre. Hver morgen hun stod op, kunde hun ikke andet end ryste af spænding. Hvad vilde muligvis ske idag?

Men den ene dag følger den anden, — og intet sker.

Hendes liv inde i Sverige var en uhyggelig drøm, hun kjæmpede for at holde laast nede. Hun vilde kun leve i fremtiden, drømte de gamle drømme om det øieblik, da hun atter skulde forenes med sit barn. Det begyndte at bli en religiøs idé, saa hun syntes, at det at finde barnet var det samme som at finde fred og frelse for sin sjæl. Med barnet vilde hun bli et nyt menneske, angre det onde, faa sine synder

forladte, og saa bare gjøre godt mod alle, alle, og ikke fordre tak engang.

Men tiden gaar, den million, hun har kjøbt saa dyrt, den hjælper intet, intet. Troen begynder at bli dunklere og dunklere, og i stedet trækker angsten og de onde erindringer op. Det maa ikke ske. Det maa ikke ske.

Endelig en morgen træder hun ind i en avisekspedition, da damen bag disken smiler og siger: «Idag har vi noget til Dem, frue.»

Det var ikke mindre end to billetter. Hun maatte sætte sig, mens hun aabnede dem. Det var et af de øieblikke, da ens liv eller død skal afgjøres i næste minut, og hendes hænder rystede.

Den ene billet var fra Kristianssand, den anden fra Romsdalen. Begge sa, de havde fundet vedkommende. En af dem maatte det jo være.

Udslidt som hun var af de lange ugers spænding, virkede dette næsten overvældende. Hun rystede over hele legemet. Denne gang var det ikke angst, — det var en ny følelse — det var lykke. Saadan var det altsaa at være lykkelig.

Hun kastede en pengesedel til pigen bag disken og ilede hjem til hotelet for at pakke. Det kom hulter til bulter i kufferten, men nu og da holdt hun inde for at puste ud og smile. Tilslut blev øinene fulde af taarer — saa brast hun i hulken og maatte sætte sig. Saadan var det altsaa at være lykkelig. Det føltes som hun hidtil havde været af is, og at det nu smeltede.

Samme kvæld sad hun ombord paa den store Bergensdamper, som pløiede ud fjorden. Der var mange reisende ombord, og Regina havde været saa heldig at sikre sig en magelig rørstol, hvori hun nu sad lænet tilbage paa salondækket, med et shawl om sig.

Den, som vender hjem til fars gaard efter langt fravær, ser ikke før røgen af skorstenspiben, før han synes han er hjemme. Saaledes syntes ogsaa Regina, at hun nu var ved maalet. I de to timer, siden den første lysstraale naaede hende, var hun formelig blet udslidt af fryd. Barnet sad allerede paa hendes fang, hun hørte det pludre og le, hun løfted det op, hun saa ind i dets øine og fik en lyksalig følelse af, at nu var hendes synd forladt, nu var hun paa en ny jord,

hvor ingen ond samvittighed, ingen af hendes handlinger fra før naadde hende.

Det blev en af disse junikvælde, da Kristianiafjorden er et feland. Og Regina, som om morgenen havde siddet i en mørk kjælder, hun var pludselig blet midtpunktet i denne lyse, skjønne sommer. Fjorden var et klart speil i guld og blaat, fordi himlen straalte i guld og blaat, men begge dele straalte udelukkende for Regina. Paa de blaanende granaaser, som fulgte fjorden, strødde solen sit gladeste lys, og selv de blaa skygger langs stranden laa og smilte. De hvide badehuse og villaer langs de to strandlinjer laa og vinkede til hende, idet de speilede sig. Øerne, som svømmede forbi med villaer og duftende løv og barskog — de flaggede for hende. Over Askerlandet begyndte solen at synke, omgit af et paradis af skyer — aldrig havde den sunket i en saadan pragt som nu. Hun sad her og saa det hele og spilede øinene op som en tigger, der dør i et portrum og pludselig vaagner i paradis. Og hele tiden risled og risled en forunderlig varm strøm gjennem hendes hjerte. Saadan var det altsaa at være lykkelig — og hun

syntes hun allerede havde været lykkelig i mange aar.

Menneskene rundt hende var glade og smukke alle uden forskjel, og de saa saa venlig paa hende, akurat som skulde de vide det de ogsaa. Om det saa var rorkjættingen, som rullede frem og tilbage langs rælingen, saa var der noget rørende ved den. Stempelslagene blev i hendes øren en munter liden sang. Endelig begyndte et orkester paa kommandobroen at spille, og nu følte Regina sig paa et eller andet triumftog. Hendes hals begyndte at snøre sig sammen, men det gik jo ikke an at graate her, saa menneskene saa det.

Kristiania begyndte at svinde i en taageplet langt derinde i fjordbunden. «Naar ser jeg den igjen?» tænkte hun. — «Foreløbig tar jeg jo mit barn og reiser til udlandet, men kanske kommer jeg tilbage engang, og da skal jeg gi penge til de fattige og især til de stakkarer paa stiftelsen. Nei, min søn skal forresten gjøre det, for alle skal lære at se, hvor prægtig han er!»

Solen forsvandt, himlen sank hen i en mat, gylden skumring, skumringen blev til et

blaalig mørke. Det blev en af disse første lyse nætter, da landskabet med berg og sjø og grønne enge tydelig ses, samtidig som stjernerne saavidt kan træde frem i natten. Damperen pløiede afsted med en fossende elv efter sig, saa begyndte den at vugge i dønninger, der stod ind fra havet. Langt ude under himmelranden steg et fyr frem med gult, blinkende lys.

— Naar Regina den næste dag i Kristianssand gav sig tid til at gjøre lidt toilette paa hotellet, saa var det, fordi hun vilde være ren og smuk i det øieblik, hun tog barnet op til sig. Men endelig sad hun da i en vogn og rullede opover de brede, lyse gader i byen til den opgivne adresse. Det tog tid, — men endelig fandt hun den navngivne fru Larsen bag disken i en liden papir- og modeforretning ved udkanten af byen. Det var en ældre matrone, tyk, graahaaret, med indfalden mund og smaa, stikkende øine. «Du gode Gud!» tænkte Regina, — «det skulde bare mangle, at hun der har havt barnet i al denne tid.» —

Saasnart matronen fik høre, hvem det var, aabnede hun klaffen i disken, smilte,

nikkede og sa: «Værsgod, frue — vil De behage at træde indenfor, saa vi kan være lidt for os selv.»

Hun førte Regina ind i et mørkt lidet værelse bag butiken og anviste hende plads i en sofa bag et stort, rundt bord, hvorpaa der stod et par skaaler med fotografier og falmede visitkort. Fru Larsen tog plads i en gyngestol ved den anden side af bordet, foldede hænderne over sin brede mave og begyndte at snakke en hel del om de daarlige tider.

Regina afbrød utaalmodig: «De tror altsaa, De ved, hvem som har barnet?»

Fruen gyngede, stolen knagede under hendes vægt, og hun gav Regina et forskende blik som om hun ante en delikat historie og nu takserte hendes rigdom.

«Ja,» begyndte hun endelig, idet hendes brede underhage skjød sig frem, — «det er en meget vanskelig sag. Jeg burde jo tie — jeg har lovet taushed, men . . . det er heller ikke godt at sidde i smaa kaar for en stakkars enke. Min mand, skal jeg si Dem . . .»

Regina reiste sig brat: «Kan jeg hjælpe Dem med noget — med penge f. eks., saa

nævn summen. Men sig nu straks, hvad De ved, jeg vil gjerne skynde mig.»

Fruen gav sig til at pille paa nogle falmede silkesløifer paa sin kjole, idet hun talte om sin modeforretning og saa vemodig ud. Et udenlandsk firma truede med at sætte hende under konkurs, og da stod hun jo paa bar bakke. Men kanske det var en Guds tilskikkelse, som hun maatte finde sig i. Eller kanske Regina nu var en engel, som skulde redde hende — for bedt havde hun, — og nu begyndte hun at tørre efter taarer.

Regina blev næsten hidsig: «Nævn summen! Jeg har for tiden lidt penge, kan De si mig, hvor mit barn er, saa nævn summen!»

«Jeg skylder firmaet fem tusen kroner!» Matronen saa paa Regina med et ængstelig smil og tilføiede: «Naturligvis mente jeg blot et laan, hvis det var muligt.»

«Har De pen og blæk, De skal faa en anvisning.«

Fruen reiste sig, mens gyngestolen fortsatte at vugge, og mens Regina skrev stod den anden og saa mildt ud til siden og sukkede.

Endelig la Regina sine hænder paa hendes skuldre: «Hvem er det saa?«

Fruen havde nu faat fat paa anvisningen, dreiede den mellem fingrene og havde vaade øine. Først og fremst haabede hun, at Gud vilde velsigne hende. Men nu kunde ikke Regina styre sig længer, hun udbrød: «Nei, nu faar De si, hvad De ved, eller jeg river anvisningen itu.»

Det hjalp. Den anden foldede hænderne, saa ud til siden og sukkede: «Ja — det er sandt at si min egen kjødelige bror. Han er kjøbmand heroppe i gaden. Han er en ond mand, om jeg saa skal si det — og var det ikke for barnets skyld, saa havde jeg aldrig røbet dette. Men De faar sværge mig til, frue, at De ikke røber, hvem som har sat Dem paa spor.»

Regina hørte ikke mer, men spurte aandeløst: «Og hvorledes har den lille det?»

«Den lille? He, he — jo, den har det vist bra nok rent legemligt. Men det er ikke et hus at vokse op i, jeg skal blot nævne for Dem, hvad min egen kjødelige bror har gjort imod mig . . .»

«Hvor bor han?»

Og da adressen nævntes, fløi Regina paa dør.

Da hun stod udenfor huset, hvor hele første etage optoges af en stor kolonialbutik, blev hun et øieblik staaende og se op i anden etage. Dér var venlige, hvide gardiner bag vinduerne, og blomsterpotter og udsprungne roser saaes. Dér — der havde hendes barn levet i al denne tid. Dér var det nu. Endelig skulde hendes lidelse høre op — endelig!

Som en drukken ravede hun op trapperne, ringte paa, gav sig slet ikke tid til at finde ud, hvordan hun skulde gaa tilværks, men hun syntes, det varede en evighed, inden pigen kom og lukkede op.

«Er fruen hjemme?» — «Nei, hun er gaat ud.» «Er hendes mand hjemme?» «Nei, han er i Kristiania.» — Der fløi en beslutning gjennem Reginas hode: «Da tar jeg det øieblikkelig.» — Og hun gik ind i entréen og sa, idet hun knappede sin jakke op: «Jeg vil vente paa fruen.» Pigen viste hende ind i en stor, lys stue, hvor luften var en smule indestængt. Men i næste øie-

blik hørte hun i det tilstødende værelse en liden barnestemme.

Regina greb sig et øieblik for brystet som ventede hun, det skulde springe. Men i næste sekund for hun hen til døren, aabnede den, traadte ind i et stort soveværelse, hvor en pige syslede med noget lintøi paa et bord, og hvor et lille barn i kjole balancerte om paa gulvet.

Regina stirrede paa det, sa et eller andet til pigen, bøide sig ned og løftede barnet op i sine arme, — og begyndte saa pludselig at le, le som en gal, mens hun rystede over hele legemet — hun trykkede den lille varsomt ind til sig og kyssede den paa hodet, i ansigtet, i haaret — og hele tiden lo hun krampagtig og vildt, mens taarerne randt og randt. Den lille begyndte forskrækket at hyle.

Pigen kom nu hen og tog hende i armen: «Hvad er dette?» sa hun. — «De maa ikke skræmme barnet. Kom hid med det!» Og da Regina ikke gav det fra sig, blev pigen forskrækket: «Hvad vil De barnet da — hvem er De! er De rent gal!»

Men Regina skjød hende bort og fortsatte

med at le. «Slip mig!» sa hun — «det er mit barn.»

«Er det Deres? Men er De rent fra Dem selv! Kom hid med barnet, hører De ikke, det er ræd!»

«Jo, det er saamæn mit barn!» sa Regina og begyndte at gaa frem og tilbage med den lille og bysse. «Sig mig, hvad han heder. Heder han Olaf? Hvis han ikke heder Olaf, saa vil jeg døbe ham om. Sesaa, se saa, lille søde, gutten min! Hvorledes har du det? Hvorledes har du det — aa, aa!»

Pigen var nu sikker paa, at denne kvinde var gal og svarede hidsigt: «Han! — Det er da ikke nogen gut. Det er da en pige. Hun heder Inga.»

Regina braastansede, stirrede et øieblik paa hende og slap saa pludselig barnet i gulvet. «Hvad siger De — en pige! — Vil De indbilde mig . . . ha, ha! Saa De siger, det er en pige!»

«Ja, se selv efter da! — Men hvad i Herrens navn vil De her da, menneske. Skal jeg hente folk op fra butiken!»

«Nei, nei,» sa Regina lavt og strøg sig

lidt over panden. Saa lukkede hun øinene og hviskede om lidt: «Nei, jasaa, det er en pige. Undskyld mig da. Jeg skal gaa. Det var en — en misforstaaelse. Undskyld! Nu skal jeg gaa.»

Og hun gik langsomt ud som i søvne og begyndte at slæbe sig nedover trapperne.

II.

Henimod midnat vandrer hun hjem fra en park, hvor hun har siddet i flere timer. Det havde regnet, trærne stod og skinnede med det tunge, vaade løv, og fra de ophedede gader steg der en vaad, sveden lugt.

Hun havde faat et øksehug i hodet, og en stund havde hun ligget som besvimet. Men saa reiste hun sig igjen, fordi hun ikke turde bli liggende — der var noget mørkt, som fulgte efter og vilde faa fat i hende, ifald hun blev liggende, derfor maatte hun op. Og hun tog sig ligesom til hodet og sa: «Det er over nu. Det var ingen ting. Ja, det er ganske over nu — og jeg faar gaa videre.» Endnu havde hun jo en billet, der var ingen grund til at tabe modet.

Og som hun gaar hjem, begynder hun at hidse sig op til at være glad og forhaabningsfuld over denne billet. I overmorgen vil hun være i Romsdalen, det vil bare bli en deilig lystreise — og tænk! Allerede i overmorgen vil hun ganske bestemt ha sit barn.

Og hun tilbringer en ny nat alene paa et hotel i en fremmed by. Solen staar tidlig op, det maa være den, som gjør, at hun ikke faar sove, kanske et par fluer, som summer, eller kanske hun tænker lidt for meget paa Romsdalen og de ting. Huden brænder, øinene svider, baghovedet dunker som efter et slag — øienlaagene synker saa tungt og træt i, men billederne, som drager forbi, er for mange og for levende. Hvorfor blir fødder og hænder saa hede?

Ak den, som enda kunde folde sine hænder og kaste sig i armene paa en hed, forløsende bøn. Men da maa hun jo angre, og sæt nu om Guds vilje er den, at hun skal kjøbe forladelse for sin synd ved ikke at faa sit barn. Det kan hun ikke. Nei, først vil hun finde dette barn, for hvis skyld hun har syndet, og da, — da kan hun omvende sig og græde sine smerter ud.

Men der følger noget mørkt efter, som vil faa fat i hende, og for at holde dette paa afstand maa hun haabe og være lykkelig forvisset om, at hun naar frem og finder dette barn. — Det holder forfølgerne paa afstand. Det gjælder ikke at se sig tilbage — bare fremover, fremover.

— Og dagen efter er hun atter paa reise. Mens skibet hugger i sjøen udenfor Jæderen, sidder hun og holder sig krampagtig fast i et jerngelænder paa agterdækket. Hun mærker ikke, at hun er sjøsyg. Der kommer kanske en mindre god nat. Men dagen efter er man i Bergen, og saa gaar det lange stykker indenskjærs i stille sjø. Det er virkelig en lystreise. Den nøgne, mørke kyst drager forbi med tusen holmer og skjær, omsværmet af sjøfugl. Lodrette, sorte berg rejser sig mod himlen, hist og her smaa fiskerhytter i en grøn revne, hvortil solen kanske aldrig naar, og udenfor berget vugger en liden baad for toug.

Regina sad paa dæk med en liden reisehue paa hodet, og kraven paa den uldne cape slaat op. Der stod en forunderlig kulde af denne

mørke natur, og den bragte uvilkaarlig mørke tanker.

«Sæt, om du nu reiser forgjæves denne gang ogsaa. Vil du orke at overleve en ny skuffelse?» Det var som halsen vilde snøre sig sammen og hjertet fryse.

Men da man gled indover bugten til Molde var det klar, hed sommerdag, og alting straalte som i en ny verden. Alle passagerer stod langs rælingen og beskuede. Den brede bugt løb med lyse, lette bølger ind mod venlige strande. Løvlierne fylde luften med en frisk, kjølig duft. Højere oppe kom snetinder, som straalte mod den blanke himmel. Fosse skummede frem af kløfter og tog halve fjeldet i et hop. Og nede i dalbunden rige bygder mellem gran og løvskog. Saa kom den lille by frem. Det var en hob villaer i en have. I denne luft, i denne skjønne sommer — hvorledes kunde Regina andet end føle sig vel til mode.

Ud paa dagen sad hun i kariol og vuggede afsted til den gaardbruger, som havde sendt billetten. Englændere travede langs alle veie i knæbukser, med fiskestang paa skuldren og snadde i munden. Her var stor

trafik med reisende op og ned i al slags kjøretøier, veiene røg under hestehover og hjul.

Skydsgutten kjendte vedkommende mand, og efter en times kjørsel, dreied de op til en stor, velstelt bondegaard, hvis hvidmalte stue, det svære, røde fjøs og den prægtige have vidnede om velstand. Gaardbrugeren stod i skjorteærmer ude i gaardsrummet, da Regina rullede ind. Det var en hel kjæmpe, med stort helskjæg og en bitte liden skjærmhue paa toppen af en tyk, mørk haarmanke. Han havde hænderne i lommen og en snadde i munden, og først og fremst gav han sig til at se lidt foragtelig paa den lille, blakke skydshest, som straks begyndte at gnave i det græsbevoksede gaardsrum.

Endelig kom han og lettede paa huen for Regina, som var stegen ud. «Er det fremmedfolk ude?» sa han og tog snadden af munden.

Da han hørte, hvem det var, satte han straks op et fult ansigt og stak snadden i munden igjen. Saa blev Regina ført ind i en storstue, hvor der lugtede af maling, og hvor vældige mængder af fluer summede.

Hun maatte sætte sig i sofaen, en kone kom med mælk og glas, — og saa begyndte gubben at drive paa gulvet og kremte.

Regina drak et glas af den lumre mælk og begyndte saa at se forventningsfuldt paa ham. Han gik der og drev og begyndte at lægge ud om den nye sorenskriver — kjendte hun ham? Ja, han skulde ialfald være sørfra. Men han trodde vist, han kunde gjøre med selvhjulpne bønder akurat som han vilde, he, he! Og gubben tørrede sig om munden og saa overordentlig lurt hen til hende. Regina tvang sig ogsaa til at nikke forstaaende. «Jasaa,» sa hun, «er han af de folk?» —

Gubben trængte ikke større opmuntring, før han gav sig til at udbrede sig om sorenskriveren og alle hans forgaaelser mod selvhjulpne bønder. Regina syntes, det varte i timer, og hun hørte saavidt, at han nu agtede at faa sat ind et stykke i aviserne om denne stornasen.

Regina afbrød tilslut: «Er det ham, De mente i billetten ogsaa kanske?»

Gubben skjød et par listige øine hen paa hende, idet han stræbde med at faa tændt

sin snadde paany. — «Det har ikke jeg sagt,» sa han, «at det er ham. Men Di kan nu prøve at høre indom, he, he.» Og nu kom han hen og satte sig ved siden af hende i sofaen, idet han dampede af snadden og fegtede ud i luften med deu mørke, haarede haand, hvis ene finger var stiv og strittede ud. «Hør bare indom — he, he! Men jeg har ikke sagt det. Jeg ved ingen ting.»

«Har han et guttebarn, og har han det fra fødselsstiftelsen?»

«Det har ikke jeg sagt!» Og han lo — overordentlig sikker paa, at han var ikke af dem, som forsnakked sig. — Der var igrunden heller ikke mer at spørre ham om.

— Da Regina allerede sad i kariolen, kom han efter og fegtede med haanden med den stive finger, idet han holdt snadden med den anden: «Og kan Di faa tag paa ham ad rettens vei, saa klem ham tilgagns, klem ham orntlig bare!» Og han lo og nikkede efter hende, hvorpaa han lettede paa den lille hue til farvel.

Regina var ilde tilmode. Hvad var det hun laa her og reiste og reiste efter. Naar alt kom til alt, saa havde fruen i Kristians-

sand kun villet sin bror tillivs og samtidig tjene penge — og denne her, han digtede kanske hele historien op for at ærte sorenskriveren. Skulde hun umage sig did? Akja, hun fik vel det, der var ingen anden raad.

Den lille blakke hest diltede rolig afsted, veien gik langs en liden skummende elv, der tidt skjultes under tætte løvhække. Solen begyndte at synke, den tørre, varme granluft afløstes af svale strømme fra hæg og dugslaat græs. Til den ene side steg den bratte li, til den anden bølgede det bakkede landskab med smaaskog og gaarde hen imod den modsatte li. Veien laa allerede i skygge, men myggesværmene spillede i solen som guldfluer. Gjøken gol, svalerne skjød frem og tilbage. De grønne enge bølgede op fra daldybet og naadde tilslut saa høit, at de fik rødme i den synkende sol.

Da hun stod og ringte paa hos sorenskriveren, rystede hun af uro. Hun turde ikke andet end gaa ind, og dog skjalv hun for det øieblik, da hun igjen skulde skuffes. Hun turde ikke være glad, turde heller ikke andet end at haabe.

En ældre, blek dame med hvid kappe over haaret kom og lukkede op.

Regina satte op et frimodigt ansigt og spurte, om fruen kunde si hende en bondegaard her i nærheden, hvor man tog imod sommergjæster.

Fruen syntes lidt forundret, men bad hende træde indenfor. Regina blev ført ind i en stor, lys havestue med aabne døre ud mod dalen og fjeldene midt imod. Regina nævnte sit navn, og da begge var kommen til sæde, begyndte den anden at nævne flere gaarde, hvor man pleiede at ta imod gjæster.

Regina prøvde at tale med om disse ting, men tænkte hele tiden: «Hvad skal jeg gjøre — om lidt maa jeg gaa. Og hvad saa?» Den gamle frue var venlig og havde et godt, vindende ansigt. Stemmen var saa bløtd og ren. Regina begyndte at blues over at spille denne komedie for hende, og fik lyst til at kaste sig om hendes hals og fortælle alt. Da blev hun forhindret, idet fruen sa, mens hun strøg sig over øinene: «De maa undskylde, at jeg er lidt træt.» Det betød: «Nu maa De gaa.»

Regina reiste sig uvis. Da tilføiede den

anden med et tungt smil: «Vi har nemlig vaaget om natten i den sidste tid.»

«Jasaa!» udbrød Regina — næsten aandeløst.

Fruen sukkede: «Ja, vi havde et lidet barn — og inat døde det. Den sommerkolerine er en slem gjæst.» Og fruen tog frem sit lommetørklæde af en silkepose og tørrede sine øine, idet hun smilte vemodig.

Regina tvang sig af gammel øvelse til ro, og spurte i en diskret tone: «Var det kanske et barnebarn?» — «Nei, det var ikke det heller.»

Regina rakte haanden ud: «Ja tak da for gode oplysninger. Havde jeg vidst dette, havde jeg selvsagt ikke uleiliget fruen.» Og idet hun lod som hun vilde gaa, vendte hun sig pludselig og sa: «Ja, jeg har selv mistet en liden i sommerkolerine. Var Deres gammel?»

«Aa, bare et par aar.»

«Det var kanske et fattigbarn, De havde tat til Dem?» Regina tænkte: «I næste øieblik synker jeg sammen.»

Men fruen svarte: «Ja, vi fik det fra fødsilsstiftelsen for et par aar siden. En hus-

jomfru, vi holdt saa af, — kom til hovedstaden og . . . naaja, det er jo intet mer at si om det nu.»

Regina slugte de sidste ord, det føltes som en velgjørende lettelse. «Han er ikke død!» for det gjennem hende. «Gudskelov, det var ikke ham!»

Men høit sa hun: «Ja tak endnu engang da, frue. Jeg kommer nok til at ta en af de gaarde. Farvel!»

Fruen fulgte hende ud.

— Om kvælden sad Regina paa hotelets balkon og saa ud i det lyse landskab. Inde i spisesalen larmede en ny bordsætning, nogle kom herud og satte sig ved smaabordene og fik kaffe serveret. De lo og støiede, talte i flere sprog, de reiste, morede sig, spiste, drak, sov godt om natten og havde ingen stor, dump ulykke i sit hjerte.

Var dette med husjomfruen opspind? Turde hun tro, at hendes eget barn . . . at hun ganske forgjæves . . . nei, hun holdt det ikke ud. Fik hun engang vished for det — hvad da? — Da vilde jo hendes fødder bli lammet, hun havde intet længre at flygte imod — og de mørke magter, som fulgte hende i

hælene — de vilde faa fat i hende . . . ja, da vilde de faa fat i hende.

«Nei, nei, min lille gut lever. Det var jo husjomfruens barn, den prægtige frue løi ikke. Gudskelov, du kan endnu reise, og du har jo en milion at reise for. — Og om det nu blir en torneful vei, saa faar du ta den og gaa den. Har du vel fortjent andet? Er det ikke godt, at du faar lov at sone lidt?»

Men hvor skulde hun nu vende sig? Om hun enda havde havt en eneste fortrolig at spørre tilraads. Men her gik hun, rykket ud af alle forbindelser, alene ligeoverfor en hel verden, med hver tanke indestængt, hver sorg uden en trøster. Og saa blev hun kanske et bytte for sine egne vildfarelser. Thi hvorledes kunde hun tænke klart, overlægge rigtig og vælge de bedste veie — hun, som næsten ikke orkede mer at holde en tanke fast.

Det blev midnat og hun sad her endnu og var blet alene. Byen var stilnet af. Susen af elve og bække og bølgernes lek mod stranden var mere tydelig. Natten var lys som om dagen. Solskyerne paa himlen glødede fremdeles.

«Ak, herre min Gud.» —

— Fra Kristianssand havde hun telegraferet og bedt at faa sin post sendt til Molde. Dagen efter gik hun til posthuset. Der fik hun til sin store overraskelse to nye billetter fra bladene.

III.

De to billetter førte hende til Trøndelagen og til Nordland. Underveis til det første sted blussede nye haab frem, og hun følte sig lykkelig over igjen at kunne haabe. Men hun blev skuffet, og det virkede som et nyt, bedøvende slag. Men billetten fra Nordland var vel den mest sandsynlige, og kanske stod ligevel hendes tante bag denne, det var ialfald i den samme fjord. Og hun reiste sig, fattede nyt haab og drog nordover. Men en dag sad hun i en baad der nord og lod sig ro ud til dampskibsbryggen. Hun var atter skuffet, men havde her faat et nyt fingerpeg, og hun orkede ikke andet end at reise did ogsaa.

Og nu begyndte Regina et forunderligt liv. Hun kunde ikke mer slaa sig til ro, hun var kommen i en bevægelse, som hun ikke orkede at stanse, hun reiste uafladelig,

tumlede omkring fra en ny skuffelse mod et nyt haab, om og om igjen, fik slag paa slag, som hun trodde var det sidste, men reiste sig paany og atter paany, hvileløs og ustanselig.

Ud paa høsten sad hun i kariol opover Gudbrandsdalen. Løvskogen stod gul langs veien. Elven flød stor og larmende i dalbunden mellem enge og gaarde. Det var en læge med et pleiebarn, hun vilde overraske.

Da sneen var kommen, sad hun indpakket i slæde opover de brede veie paa Toten. Bjælderne klang vidt gjennem de rimede skoge, og op af de hvide snemarker laa store gaarde og røg. Det var en kaptein det gjaldt at komme uforvarende paa. — Nu var hun blet fuldstændig klar over, at rette vedkommende vilde holde det skjult, og at man vidste, hun for omkring og ledte. Man gjemte sig, og man gjemte hendes barn, kanske førte man hende ogsaa paa vildspor bare for at haane hende. — Og hun begyndte nu at reise i et utaalmodigt raseri efter at finde disse mennesker, som havde fyldt hendes liv med saa mange kvaler, hun reiste som med knyttede hænder, hun kunde ikke hvile.

Over jul sad hun i toget opover Øster-

dalen og saa ud over de endeløse granskoge, belæssede med straalende hvid sne. Det var en sagfører paa Tønset, hun vilde titte ind i huset hos.

Og denne kvinde, der havde baaret sin hemmelighed saa gjemt og sin kummer saa stolt og uden en saar mine, hun begyndte nu at udlevere sig til den ene efter den anden, naar hun trodde, det kunde hjælpe. Hun henvendte sig til en ny sagfører og saa atter til en ny, og hun lod pengene springe til høire og venstre. Hver gang hun hørte en ny jurist rose for sin duelighed, henvendte hun sig ogsaa til ham. Alle henvendte sig til fødselsstiftelsen, hvor der intet fandtes i protokollerne om sagen, og hvor professoren havde været alene om at vide noget. Og selv kunde hun jo ikke engang oplyse, hvad barnet hed, hvad pleieforældrene hed, hvor de var, om de var i Norge eller et andet sted.

Sagførerne sa, hun fik vente, de skulde nok arbeide, men vente! Det var jo netop det, hun ikke kunde længer. Hun maatte skynde sig at naa sit barn, inden det var

for sent. Hvem vidste, hvor længe hun havde igjen at leve.

«Nei,» tænkte hun tilslut, «du faar stole paa dig selv. Og hvis du var rigtig lur, saa vilde du nok finde det ud.»

En vakker dag begynder hun at stræve med en utydelig erindring fra stiftelsen. Hvorledes var det — havde hun ikke en gang vaagnet og set to fremmede sammen med professoren. De stod et stykke borte paa gulvet rigtignok, men det var hende de saa paa. Hvorledes saa de ud? Fruen? Manden? — Og hun brød sit hode med at erindre, her var naturligvis nøglen, hvis hun orkede at erindre rigtig — og hun strævde krampagtig med at mane denne scene paa gulvet rigtig lyslevende frem. Ja, hvorledes saa de egentlig ud? — Dér stod professoren, og — dér stod de to. Manden? hans næse, skjæg, dragt, hans haar? Nu havde hun ham snart. — En dags tid senere var hun ogsaa sikker paa at ha fruen. Nu saa hun dem begge to. Men hvor var de? Nu gjaldt det at træffe dem — og træffe dem skulde hun. Og nu naar hun kunde beskrive deres

udseende var det jo saa meget lettere for andre at gi hende raad.

Hun faldt i hænderne paa folk, som benyttede anledningen til at presse hende ud. Og hun lod det villigt ske, kjøbte gjerne for dyre penge et nyt haab, selv om hun havde en mistanke om, at det var falsk, hun kunde jo atter faa reise. Og efterhvert som hun reiste og reiste og skuffedes, blev hun mer og mer nøisom med de nye fingerpeg, de var jo de oliedryp, der stadig fik hendes lille ild til at blusse op paany, hver gang den truede med at slukne — det gav ny udsættelse, hun kunde atter reise, atter flygte videre for det, som fulgte hende i hælene.

Et spor førte hende til en ingeniør, som var udvandret til Sydafrika, et andet til en postembedsmand, som var reist til Amerika paa grund af kassemangel, et tredje til en norsk konsul i Australien. Hun opdrev tilslut deres adresser for at ha i baghaanden, om alle reiser i hjemlandet skulde slaa feil.

Og uger og maaneder gaar.

Hver ny skuffelse ridsede en ny fure i hendes ansigt og strøg en ny lysning gjennem det engang saa rige, mørke haar. Ved bor-

det paa hotellet kunde ingen andet end lægge merke til denne sortklædte kvinde med det bleke ansigt og de lange, smukke øienhaar. Hun var blet af en ubestemmelig alder, hun kunde være ung og hun kunde være gammel, det var umulig at se.

Alt hendes øine faldt paa og hendes øren opfattede, satte hun i forbindelse med kun det ene, udenfor hvilket intet længer var til i verden. En tilfældig samtale i en jernbanevogn kunde gi hende en ny udmerket idé, som førte til et nyt spor, aabnede en ny udvei. Hvor hun færdedes mellem mennesker stirrede hun mekanisk efter at finde de to, som hun nu saa tydelig erindrede, og fandt hun dem — skulde hun saamæn ikke genere sig. — Og efter hvert som tiden gik, og hun ante, at hun nærmede sig den afgrund, da hun maatte stanse, opgi det hele og tilstaa, at hun havde myrdet en uskyldig mand til ingen nytte, — begyndte hun at bli mer og mer hidsig og utaalmodig paa reiser, skydshestene gik for langsomt, jernbanerne var i uorden, dampskibene gjorde hende rasende ved at komme fem minutter for sent.

Men hun havde jo endnu sin rigdom, og

tiden havde hun ogsaa for sig — endnu, det gjaldt bare at holde ud, det gjaldt bare at holde ud.

Da kommer en dag et brev fra en af sagførerne og gjør hende for et øieblik ganske forvirret. Det berettede, at hendes barn aldeles bestemt var død nogle maaneder gammelt, pleieforældrene var en sorenskriverfamilie i Drammen. Men manden var ogsaa død, og enken havde siden tat ophold i udlandet. Sagførereu var sikker paa, at her laa hemmeligheden — og nu vilde han prøve at finde enken.

Men en dags tid efter syntes Regina, det var en altfor umulig tanke, at hendes barn skulde være død. Nei, der fik være mening i alt. Disse sagførere — dem kunde man aldrig stole paa, hvem vidste, om denne her ikke stod i forstaaelse med rette vedkommende og bare vilde føre hende paa afveie. Nei, det skulde ikke lykkes at faa hende til at opgi det endnu — det skulde saamæn ikke lykkes.

Og hun reiste paany, men herefter aabned hun ikke længer brevene fra denne sagfører, hun vilde ikke vide, om han fandt fruen.

Det var ingen ting at tro paa, hun fik stole paa sig selv.

Men samtidig som lidelser og møie gjorde dette barn mer og mer kostbart, begyndte ogsaa hendes forestillinger om det at flyttes fjernere og fjernere i eventyrlige drømme. Det stod for hende paa en liden solbeskinnet plet, det var i et lidet forjættet land, som hun engang skulde naa for at faa hvile ud for evigt, det blev tilslut i et ubestemmeligt paradis, hvor ingen synd eller anger naadde længer end til porten, og hvor hun vilde være frelst, bare hun naadde derind. Det gjaldt bare at holde ud, — det gjaldt bare at holde ud.

Endelig begyndte det at gaa op for hende, at hun paa de forskjellige steder, hvor hun allerede havde været, ikke havde gjort de rigtige spørsmaal, ikke set tilstrækkelig skarpt i folks øine, da de svarte. Hun kunde ligge en hel nat og græmme sig over, at hun ikke havde spurt — saadan og — saadan. Tilslut begyndte hun at reise om igjen til disse folk — og om igjen til atter andre.

Da faar hun en dag underretning fra den advokat, som bestyrte hendes formue,

at Flatens søstre havde gjort skridt til, at den efterladte formue skulde deles med hans søn, inden moren fik sat det hele overstyr.

Den ene af Flatens søstre bad ogsaa om lov til at ta gutten til sig og opdrage ham. Regina gik med paa alt, utaalmodig efter at faa være i fred fra den kant. Men hun følte det dog som et optrækkende uveir, det første selvstændige bud fra den lille Flaten, som vokste ustanselig — ustanselig nærmede sig den tid, den dag, da han kunde komme. Og komme vilde han. — Det gjaldt nu at skynde sig, mens det var tid.

IV.

Og tiden gaar.

Under de raakolde hotellagener ligger hun og skjælver og ser ud i mørket.

Hun er ikke vaagen, men det er heller ikke søvn. Hun reiser, men skibet gaar saa alt for langsomt, hun reiser uafladelig, men toget stanser og blir staaende, det er for galt, men det staar og nægter at gaa længer. Nei, det er ikke jernbane

denne gang, hun gaar henover en vei, hun løber, men føddeme er saa altfor tunge at faa med. Det er ude paa en hede, det er ganske mørkt, og over hende en gulglimtende stormhimmel, hvor store, sorte skyer jager afsted i rygende hvirvel.

Hun presser sig frem mod den kolde blæst. Bag sig hører hun fodtrin, og hun kjender dem godt og begynder at løbe. Hun tør ikke se sig tilbage, og dog ser hun hele tiden dette fyldige ansigt med den graa knebelsbart og de gode øine. Han vil hende slet ikke noget ondt nu heller, han vil bare si hende, at han tilgir hende ogsaa dette . . . dette, hun ved nok. «Vent lidt, løb ikke saa hurtig, min kjære hustru, du hører jo, jeg vil bare omfavne dig og si, jeg tilgir alt. Vistnok strør du nu for vind og veir de penge, jeg samlede ved et helt livs arbeide, men det gjør intet, du hører jo, jeg siger, jeg tilgir dig.»

Og hun løber og løber for at komme unda. Over hende følger en flok fugle, javel, det er hendes erindringer, det er det og — det — og det. Nogle lokker saa mildt, andre skriger saa stygt, og de kan slaa ned, bare hun stanser, men stanse, det maa

hun ikke. Og dog vil ikke fødderne med, de hænger fast, og hun kommer ingen vei.

Hun farer pludselig op i sengen og frem paa gulvet, faar tændt et lys paa natbordet og blir saa siddende paa sengekanten.

«Uf, jeg drømte vist noget ondt, og klokken er endnu blot et. Regina, hvorfor omvender du dig ikke, denne mare maa du nu ryste af.

Men da maa du angre det hele. Da maa du kaste dig i hans favn paa naade og unaade, gjerne være villig til at ofre det dyreste. Og da? Da har du jo gjort alt dette forgjæves. Da staar du, hvor du begyndte. Nei, jeg orker det ikke — jeg maa finde gutten først.

Men sæt om du nu dør i nat. — Og at møde — ham — igjen og høre af hans mund, at han tilgir dig, det blir værre end alt, jeg orker det ikke, jeg vil ikke holde det ud.

Ak den, som enda var sikker paa, om der gives noget liv efter dette? Om man kunde forsvinde — som en hvid røg — du gode Gud! Men ingen ved, ingen ved.

Dette liv — det er en forunderlig broget dug. Løkke paa løkke træder jeg selv, traaden

holder jeg i min haand, men et eneste feilgreb, det kan aldrig gjøres om, det ødelægger ubønhørlig den dyre dug . . . .

— Hvor stor er dog min skyld fra først? Dengang — havde jeg havt fem kroner til, saa stiftelsen kunde faat sit — kanske det hele havde været anderledes nu.

Men det kan ikke gjøres om — det kan aldrig i tid eller evighed gjøres om.

Her ligger du, og gudskelov, fordi endnu ikke alt haab er ude. Du faar bare holde ud lidt endnu. Kanske er det hele anderledes i morgen. Og da — og da? Det hele skal være glemt, og jeg vil takke og prise.

Men her ligger du — og lar tiden gaa, og sæt om han nu er hos den prest? Sæt, om han er syg og kan dø i nat — her ligger du, er du rent gal!»

Og hun farer frem, ringer hotellet op og begynder ilsomt at klæ sig paa. Hun maa ringe paany, og endelig kommer den søvnige pige. Skyds øieblikkelig. Javel, det er nat, men tag dobbelt betaling, skydsen maa være færdig øieblikkelig.

—

Og i natten durer en kariol afsted.



1 [illegible]